

Učíme se v lavicích i bez lavic

Obsah

Učíme se v lavicích i bez lavic	1
1 Vzdělávací program a jeho pojetí	4
1.1 Základní údaje	4
1.2 Anotace programu.....	5
1.3 Cíl programu	5
1.4 Klíčové kompetence a konkrétní způsob jejich rozvoje v programu.....	5
1.5 Forma	6
1.6 Hodinová dotace	6
1.7 Předpokládaný počet účastníků a upřesnění cílové skupiny.....	6
1.8 Metody a způsoby realizace	6
1.9 Obsah – přehled tematických bloků a podrobný přehled témat programu a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace	7
1.10 Materiální a technické zabezpečení	9
1.11 Plánované místo konání	10
1.12 Způsob vyhodnocení realizace programu v období po ukončení projektu	10
1.13 Kalkulace předpokládaných nákladů na realizaci programu po ukončení projektu	11
1.14 Odkazy, na kterých je program zveřejněn k volnému využití.....	12
2 Podrobně rozpracovaný obsah programu.....	13
2.1 Tematický blok č. 1 (Úvod do problematiky) – počet hodin 2	13
2.2 Tematický blok č. 2 (Senioři pro žáky) – počet hodin 6.....	16
2.3 Tematický blok č. 3 (Příprava aktivit pro seniory) – počet hodin 8.....	25
2.4 Tematický blok č. 4 (Žáci pro seniory) – počet hodin: 6.....	36
2.5 Tematický blok č. 5 (Výstupy žákovského projektu) – počet hodin 8	68
3 Metodická část	81
3.1 Metodický blok č. 1 (Úvod do problematiky)	81
3.2 Metodický blok č. 2 (Senioři pro žáky) – počet hodin 6	87
3.3 Metodický blok č. 3 (Příprava aktivit pro seniory) – počet hodin 8	107
3.4 Metodický blok č. 4 (Žáci pro seniory) – počet hodin: 6	132
3.5 Metodický blok č. 5 (Výstupy žákovského projektu) – počet hodin 8.....	161
4 Příloha č. 1 – Soubor materiálů pro realizaci programu.....	174
4.2.3 Přílohy k tematickému bloku 2.3.....	174
4.2.4 Přílohy k tematickému bloku 2.4.....	174
4.2.5 Přílohy k tematickému bloku 2.5.....	175
5 Příloha č. 2 – Soubor metodických materiálů	176
5.3.2 Přílohy k tematickému bloku 3.2.2.....	176
5.3.3 Přílohy k tematickému bloku 3.3.2.....	176

5.3.3 Přílohy k tematickému bloku 3.3.3.....	176
5.3.4 Přílohy k tematickému bloku 3.4.....	177
5.3.5 Přílohy k tematickému bloku 3.5.....	177
6 Příloha č. 3 – Závěrečná zpráva o ověření programu v praxi	178

1 Vzdělávací program a jeho pojetí

1.1 Základní údaje

Výzva	Budování kapacit pro rozvoj škol II
Název a registrační číslo projektu	Ve škole po škole CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008190
Název programu	Učíme se v lavicích i bez lavic
Název vzdělávací instituce	Středisko služeb školám a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Brno, příspěvková organizace
Adresa vzdělávací instituce a webová stránka	Brno, Hybešova 15, www.sssbrno.cz
Kontaktní osoba	Mgr. Hana Knapová
Datum vzniku finální verze programu	Říjen 2019
Číslo povinně volitelné aktivity výzvy	Aktivita 4 – Propojování formálního a neformálního vzdělávání – rozvoj klíčových kompetencí
Forma programu	Žákovský projekt zaměřený na volnočasové aktivity a spolupráci se seniory
Cílová skupina	8. – 9. ročník ZŠ a odpovídající ročníky osmiletého gymnázia
Délka programu	30 hodin
Zaměření programu (tematická oblast, obor apod.)	Zavádění mezigeneračních programů a komunitního učení pro zlepšení dostupnosti digitálního vzdělávání a dalších oblastí, podpora mezigenerační spolupráce pro vytváření kulturní kontinuity.
Tvůrci programu	Mgr. Zuzana Klusková, Jana Konícarová, Alexandra Tůmová, Ing. Ludmila Brestičová
Odborný garant programu	Ing. Ludmila Brestičová
Odborní posuzovatelé	
Specifický program pro žáky se SVP (ano x ne)	ne

1.2 Anotace programu

Program je připraven jako žákovský projekt, který je zaměřen na mezigenerační vztahy – vzájemné poznávání, sdílení společných zážitků a vzájemné ovlivňování nejmladší a nejstarší generace. Žákovský projekt je připraven pro jednu skupinu 30 žáků, kteří mohou být (ale nemusí) z jedné třídy. Cílem programu je vzájemně poznat volnočasové aktivity žáků a seniorů, tedy co tyto dvě věkové odlišné skupiny lidí dělají ve svém volném čase.

Průběh programu je rozdělen do několika dílčích částí. Úvodní skupinová práce žáků slouží jako vstup do problematiky. Následuje seznámení s volnočasovými aktivitami seniorů. Další část tvoří samostatná práce jednotlivých skupin žáků nad vybranými tématy, pomocí nichž seznámí seniory s volnočasovými aktivitami své generace. Po přípravě budou realizovány aktivity se seniory. Na závěr bude hodnotící společné setkání – minikonference s představením výstupů práce jednotlivých dílčích skupin, které připraví žáci.

Žákům se SVP se jednotlivé dílčí úkony a úkoly tohoto programu přizpůsobí, bude vycházeno při práci z jejich individuálních potřeb, s ohledem na předepsaná podpůrná opatření. Např. delší časová dotace, individuální dopomoc vyučujícího, u dětí s PAS bude zajištěn strukturovaný pracovní prostor, u sluchově/zrakově postižených dětí budou využity osobní kompenzační pomůcky, u dětí s LMP dopomoc asistenta pedagoga. Vzhledem k charakteru programu se tento komentář v textu vícekrát neopakuje.

1.3 Cíl programu

Cílem programu je podpořit občanskou angažovanost žáků. Formou aktivit žákovského projektu zaměřených na spolupráci škol, školských zařízení a center kulturně-spoločenského zázemí v obcích seznamovat žáky s tradicemi, kulturou a historií. Budovat komunity v rámci jednotlivých obcí a mikroregionů. Žáci se naučí komunikovat se seniory, zohledňovat jejich zvláštnosti a hendikepy. Seznámí se se způsoby trávení jejich volného času. Obě skupiny se budou vzájemně ovlivňovat prostřednictvím společných aktivit.

1.4 Klíčové kompetence a konkrétní způsob jejich rozvoje v programu

1. Komunikace v mateřském jazyce

Program podporuje ústní i písemný projev účastníků. Zvyšuje komunikační schopnosti, zlepšuje vyjadřování v mateřském jazyce, rozšiřuje slovní zásobu účastníků. Posiluje dovednosti v oblasti efektivní komunikace se seniory. Posiluje prezentační dovednosti.

2. Komunikace v cizích jazycích

V případě cizojazyčného textu (aktivita využití cizích jazyků) program podporuje ústní i písemný projev účastníků. Zvyšuje komunikační schopnosti, zlepšuje vyjadřování v cizím jazyce, rozšiřuje slovní zásobu účastníků. Posiluje motivaci k výuce cizích jazyků. Jedno téma je přímo zaměřeno na využití cizích jazyků.

3. Schopnost práce s digitálními technologiemi

Žáci v rámci plnění úkolů budou pracovat s digitálními technologiemi. Některé úkoly budou zpracovávat na počítači s využitím Internetu. Výstupy žákovského projektu budou většinou v digitální podobě. Některé úkoly budou přímo zaměřeny na multimediální zpracování. Žáci se naučí používat příslušný hardware a software.

4. Schopnost učit se

Účastníci se naučí pracovat s různými typy výukových materiálů (obraz, zvuk, video, text). Pochopí smysl zadání a vytvoří vlastní zadání úkolů pro seniory. Naučí se vytvářet jednoduché pracovní materiály (kvíz, křížovku apod.). Budou vyhledávat informace podle potřeb plnění cíle žákovského projektu v různých zdrojích.

5. Sociální a občanské schopnosti

Program podporuje spolupráci zapojených žáků. Umožňuje zapojení žáků s omezenými příležitostmi. Podporuje spolupráci s lidmi z jiných věkových kategorií z různého sociálního prostředí.

6. Kulturní povědomí a vyjádření

Bude výrazně zvýšeno kulturní povědomí zúčastněných žáků. Žáci se budou seznamovat s tradicemi prostřednictvím společných aktivit se seniory.

1.5 Forma

Program je celoroční aktivitou. Probíhá ve formě žákovského projektu, který řeší jednotlivá obsahově odlišná témata, která lze vzájemně provázet, ale tato témata mohou být použita i pro realizaci kratších projektů jako samostatné aktivity. V tomto programu je však důraz kladen na dlouhodobou spolupráci zapojených subjektů. Při realizaci aktivit bude využita i prožitková forma.

1.6 Hodinová dotace

Program má hodinovou dotaci 30 hodin. Navazuje na formální vzdělávání, zejména předměty český jazyk a literatura, cizí jazyk, informatika, dějepis, estetická výchova, tělesná výchova, průřezové téma mediální výchova a další.

1.7 Předpokládaný počet účastníků a upřesnění cílové skupiny

Cílovou skupinu tvoří žáci 8. až 9. třídy základní školy, případně žáci víceletých gymnázií odpovídajících ročníků. Žákovský projekt je připraven tak, aby mohl být realizován celými třídami, což je snadnější pro vedení projektu učitelem a současně i pro spojení s formální výukou. Projekty lze realizovat také mezitřídními skupinami. Předpokládaný počet účastníků je jedna třída, tj. 30 žáků. Dále program počítá se skupinou seniorů.

1.8 Metody a způsoby realizace

Při realizaci je použita projektová metoda. Program je postaven na společném setkávání seniorů a žáků s velkým podílem samostatné práce žáků zejména při přípravě jednotlivých aktivit. Obsah je rozdělen do témat. Tematické bloky se budou realizovat ve skupinách 4 až 6 žáků. Na závěr bude představen společný výstup jednotlivých skupin.

Program je postaven na principu žákovského projektu, tedy je sestaven tak, že jeho obsah není před prováděním projektu do všech jednotlivostí pevně stanoven, takže jednotlivé skupiny žáků nebudou projekt realizovat jednotně ani jeho průběh nebude dopředu pevně dán. Je určena pouze jeho základní struktura. Bude realizován na základě žákovské zodpovědnosti a zkušenosti. Žáci se budou učit vyrovnávat se s reálným problémem prostřednictvím různých prostředků. V popsaném obsahu je v řadě případů uvedeno jen jedno možné řešení. Konkrétní řešení při realizaci celého programu pak bude dáno rozhodnutím / výběrem žáků dle principu žákovských projektů a po konzultaci s pedagogy a ovlivněno rovněž možnostmi zapojené skupiny seniorů.

1.9 Obsah – přehled tematických bloků a podrobný přehled témat programu a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace

Tematický blok (Úvod do problematiky) č. 1 – počet hodin: 2

Anotace tematického bloku – Žáci se seznámí s projektem. Budou uvedeni do problematiky života seniorů. Metody myšlenkové mapy a následného shrnutí.

Téma č. 1 (Úvodní setkání žáků) – počet hodin: 1

Úvodní setkání všech žáků – seznámení s projektem. Brainstorming na téma senioři. Co si žáci myslí o seniorech? Kdo jsou senioři? Co dělají? Co je zajímavé? Mají nějaké problémy? Případně každá skupina – jiná otázka a pokračovat s využitím metody „Kmeny a kořeny“. Výběr témat dětmi (anketa) viz dále. Zformují se skupiny. Skupin bude 6 po cca 5 žácích.

Téma č. 2 (Rozbor a příprava témat) – počet hodin: 1

Zpracování myšlenkové mapy vybraného tématu. Rozbor vybraného tématu, jako příprava pro žákovský projekt (jak to vidí žáci). Každá skupina zpracuje samostatně a zástupci skupiny představí závěry ostatním.

Tematický blok (Senioři pro žáky) č. 2 – počet hodin: 6

Anotace tematického bloku – Senioři připraví program pro žáky. Představí jim, jaké mají aktivity ve volném čase, co je zajímavé a baví. Tři setkání po dvou hodinách s představením aktivit, jak je dělají senioři. Téma zábava bude představena dvakrát (ruční práce a pohybové aktivity). Může být zapojeno několik skupin seniorů, například skupina lidové tance, skupina cvičení na hudbu apod. Každé aktivity se zúčastní 15 dětí, vyberou si, zda aktivitu č. 1 nebo 2. (dvouhodinovou) v daném termínu nebo se vymění a aktivita bude po hodině. Bude konkrétně upřesněno, podle toho, jak dlouhé aktivity si senioři připraví.

Téma č. 1 (Co nás baví) – počet hodin: 2

Aktivita 1 a 2: Co nás baví – co baví seniory? Jaké mají koníčky? Ukázky aktivit (ruční práce, zahrada, formy cvičení pro seniory, zpěv, tanec, divadlo). Jedno téma bude převážně pohybová aktivita a jedno ruční práce. Volba obsahu závisí na možnostech konkrétní skupiny seniorů, která bude vybrána ke spolupráci.

Téma č. 2 (Média a my) – počet hodin: 2

Aktivita 3: Jaké knihy byly oblíbené starší generací v době jejich dětství? Jaké knihy čtou senioři nyní? Kolik asi mají knih? Navštěvují knihovnu? Jak často? Píše třeba někdo z nich knihu? Zná nějakého spisovatele? Čím je pro ně čtení přínosné? Využívají audioknihy?

Aktivita 4: Fotografická dokumentace historie a současnost (společné procházení fotografií, hledání starých fotografií a rozbor jejich obsahu, vzpomínky pamětníků na významné události obce a okolí, porovnání míst nyní a v minulosti)

Téma č. 3 (Učíme se stále) – počet hodin: 2

Aktivita 5: Hra jako prostředek vzdělávání. Hrajeme si společně. Jaké hry hraje (hrávala) starší generace? Ukázky her, které hrávali / hrají současní senioři.

Aktivita 6: Jakou umí senioři cizí řeč? Kterou řeč se učili senioři v mládí, jak často a při jakých příležitostech ji používali? Znalost jakého jazyka jim chybí?

Tematický blok (Příprava aktivit pro seniory) č. 3 – počet hodin: 8

Přípravná práce s dětmi po skupinách – příprava témat 1 až 6, kde si žáci připraví aktivitu, kterou budou předvádět seniorům.

Téma č. 1 (Příprava) – počet hodin: 1

Rozbor požadavků pro realizaci témat. Seznámení s možnostmi realizace (prezentace, scénka, vyprávění, přednáška,...)

Téma č. 2 (Zpracování materiálů) – počet hodin: 6

Příprava jednotlivých témat, příprava všech potřebných materiálů. Vlastní práce žáků, pod vedením pedagoga.

Téma č. 3 (Představení) – počet hodin: 1

Představení jednotlivých témat. Diskuze s ostatními. Zpracování připomínek. Dokončovací práce.

Tematický blok (Žáci pro seniory) č. 4 – počet hodin: 6

Tři setkání po dvou hodinách připravené žáky a motivované jejich volnočasovými aktivitami a specifiky doby, ve které se narodili. Senioři se potom zúčastní vybraných aktivit, které povedou žáci. Počty seniorů se budou odvíjet podle zájmu účastníků z řad spolupracující organizace seniorů o jednotlivá témata.

Téma č. 1 (Učíme se a čteme) – počet hodin: 2

Jaké knihy a autory mají žáci oblíbené? Čteme společně (předčítání seniorům, možnost secvičení scénky, vytvoření hlasového záznamu částí knih a dalších textů). Pomoc starším občanům, kteří mají problémy se zrakem, zpracování zvukového záznamu (možno v návaznosti na programy publikační činnosti).

Umíme cizí řeč? Co se učí žáci ve školách? K čemu znalosti jazyka využívají?

Téma č. 2 (Jak se bavíme) – počet hodin: 2

Hra jako prostředek vzdělávání. Hrajeme si společně. Jaké hry mají oblíbené žáci? Společné hraní deskových her. Co se u her naučíme? Co si upevníme? K čemu je hraní her dobré? Jaké jsou možnosti her, počítačové hry, hry na mobilech. Výhody a nevýhody hraní těchto her.

Co dále baví žáky ve věku 12 až 15 let? Které jsou jejich zájmy? Ukázky aktivit moderní sporty, tanec, hudba, YouTube

Téma č. 3 (Využíváme moderní technologie) – počet hodin: 2

Moderní technologie: Co umí žáci a neznají senioři? Jak seniorům mohou moderní technologie pomáhat? Výuka seniorů žáky v oblasti metod elektronické komunikace.

Fotografická dokumentace historie a současnost. Porovnání metod pořízení fotografií – digitální fotoaparáty, mobily, tablety, pořízení záznamu moderními metodami. Úprava fotografií na počítači. Tvorba elektronického fotoalba. Blogy, glogy.

Tematický blok (Výstupy žákovského projektu) č. 5 – počet hodin: 8

Přípravná fáze pro závěrečné setkání – zpracování výstupů po jednotlivých skupinách.

Téma č. 1 (Zpracování záznamů) – počet hodin: 2

Zpracování foto a video dokumentace společných setkání. Z pořízených materiálů na společných setkání i při přípravě žáci vyberou nejvhodnější pro závěrečnou prezentaci a upraví do podoby vhodné pro použití v počítačové prezentaci.

Téma č. 2 (Zpracování textů) – počet hodin: 2

Žáci shrnou do textů průběh jednotlivých aktivit a připraví do podoby vhodné k počítačové prezentaci.

Téma č. 3 (Příprava prezentace) – počet hodin: 2

Z připravených materiálů vytvoří žáci prezentaci. Současně připraví program minikonference, kterou budou vybraní žáci za jednotlivé skupiny moderovat.

Téma č. 4 (Minikonference a reflexe) – počet hodin: 2

Závěrečná minikonference sestavená z prezentací výsledků vytvořených dětmi. Minikonference bude určena pro zúčastněné seniory, další seniory, rodiče a veřejnost, spolužáky. Závěrečná minikonference proběhne v sále s větší kapacitou míst k sezení. Proběhne prezentace všech výstupů, součástí mohou být i praktické ukázky – podle zájmu zúčastněných tyto aktivity prezentovat (pěvecké, pohybové aktivity). Může být doplněna výstavkou prací (výrobky, fotografie). Tato konference bude současně závěrečným společným setkáním seniorů a žáků v rámci projektu. Po konferenci proběhne ještě krátké závěrečné neformální shrnutí a zhodnocení všech projektových aktivit pedagogy, žáky i zástupci seniorů, kde mohou být nastíněny náměty směřující k možnostem další spolupráce.

1.10 Materiální a technické zabezpečení

Optimální:

Dvě digitální kamery – sloužící k záznamu ve skupinách, kde probíhají jednotlivé aktivity. Dva stativy, jako příslušenství ke kamerám.

Deset tabletů, schopných zaznamenávat zvuk i obraz (využití v aktivitách pro záznam událostí a pro plnění úkolů). Pět digitálních fotoaparátů (výuka seniorů pro práci s fotoaparáty). Pět notebooků pro realizaci aktivit se seniory.

Deskové hry, které znají senioři (kloboučku hop, mikádo, blechy, domino, pexeso, kvarteta, Černý Petr, apod.), a moderní deskové hry vhodné pro seniory (Jak to tenkrát bylo, Hra Česko, Konečně doma, Krycí jména, Telepatie apod.).

Audiopřehrávač.

Spotřební materiál na ruční práce, psací pomůcky, papíry, kartičky pro záznam bodování.

Minimální:

Digitální kamera, stativ, tablet, fotoaparát, notebook, audiopřehrávač, deskové hry vhodné pro seniory, spotřební materiál na ruční práce, psací pomůcky, papíry.

Na některé aktivity počítačová učebna, dataprojektor a tiskárna.

Zajištění personální

Optimální:

Počet lektorů podle počtu skupin, stejný počet lektorů asistentů, kteří se věnují práci v tematických blocích 2, 3, 4 a 5.1, 5.2 a 5.3.

Minimální:

Tři lektori s pedagogickým vzděláním.

1.11 Plánované místo konání

Schůzky proběhnou v prostorách školy (běžné učebny, počítačové učebny), v klubovnách a tělocvičně SVČ a v klubovně Klubu seniorů. Závěrečná minikonference proběhne v sále.

1.12 Způsob vyhodnocení realizace programu v období po ukončení projektu

Po ukončení realizace projektu se očekává, že vzájemná spolupráce žáků a seniorů bude pokračovat. Navázané kontakty budou využity školou i pro další třídy. Určité aktivity se mohou dále rozvinout. Například téma moderní technologie může podle zájmu seniorů pokračovat dalšími „vyučovacími lekcemi“ žáků.

1.13 Kalkulace předpokládaných nákladů na realizaci programu po ukončení projektu

Počet realizátorů/lektorů:

Položka		Předpokládané náklady
Celkové náklady na realizátory/lektory (3 odborní lektori, 3 lektori v roli asistentů)		72 000 Kč
z toho	Hodinová odměna pro 1 odborného lektora (1 h výuky vč. přípravy, DPP bez odvodů)	500 Kč
	Hodinová odměna pro 1 lektora asistenta (1 h výuky včetně přípravy, DPP bez odvodů)	300 Kč
Náklady na zajištění prostor (2 učebny, případně tělocvična)		25 000 Kč
Ubytování, stravování a doprava účastníků		0 Kč
z toho	Doprava účastníků	0 Kč
	Stravování a ubytování účastníků	0 Kč
Náklady na materiální vybavení		200 000 Kč
z toho	Materiál a pracovní pomůcky, ICT technika	180 000 Kč
	Odměny žákům, drobný spotřební materiál	20 000 Kč
Režijní náklady		13 500 Kč
z toho	Stravné a doprava organizátorů	1 500 Kč
	Ubytování organizátorů	0 Kč
	Poštovné, telefony	1 000 Kč
	Doprava a pronájem techniky	500 Kč
	Propagace	500 Kč
	Ostatní náklady	5 000 Kč
	Odměna organizátorům	5 000 Kč
Náklady celkem	30 účastníků	315 000 Kč
Poplatek za 1 účastníka		10 500 Kč

1.14 Odkazy, na kterých je program zveřejněn k volnému využití

www.rvp.cz

Pokud není uvedeno jinak, jsou všechny použité obrázky a fotografie autorským dílem Střediska služeb školám a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Brno, příspěvková organizace.

Program je zveřejněn k volnému využití na stránkách:

www.rvp.cz

<https://www.sssbrno.cz/projekty/projekt-ve-skole-po-skole>

Program Příloha místního zpravodaje podléhá licenci Creative Commons Uveďte původ-Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní. Pro zobrazení licenčních podmínek navštivte

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

2 Podrobně rozpracovaný obsah programu

2.1 Tematický blok č. 1 (Úvod do problematiky) – počet hodin 2

2.1.1 Téma č. 1 (Úvodní setkání žáků) – počet hodin 1

1. hodina

Pomůcky

Papíry (větší formát), psací potřeby.

Podrobně rozpracovaný obsah

Vedoucí žáky seznámí s programem. Projekt Ve škole po škole připravilo Středisko služeb školám v Brně společně s Gymnáziem T. G. Masaryka v Zastávce, příspěvková organizace a SVČ Rosice. V rámci projektu se setkáme se seniory. Budete poznávat jejich volnočasové aktivity. Představíte jim, co děláte vy ve volném čase. Budete se scházet na pravidelných schůzkách, nejprve navštívíte klub seniorů. Uskuteční se celkem 3 návštěvy, potom budeme společně připravovat program pro seniory. Další část bude věnována představení programu seniorům. V závěru nás čeká společná minikonference.

Jako první úkol zkuste zpracovat, co si myslíte o seniorech. Rozdělte se do skupin po 4 až 6 studentech. Vezměte si papíry a fixy. Do myšlenkové mapy zaznamenejte klíčový pojem Senior a dále sledujte svoje myšlenky a zapisujte je do mapy. Zkuste si odpovědět na otázky: Co si myslíte o seniorech? Kdo jsou senioři? Co dělají? Co je zajímavé? Mají nějaké problémy? Všechny odpovědi, které vás napadnou, zaznamenávejte. Výstupem bude myšlenková mapa. Na tento úkol budete mít čas 20 minut. Poté si jednotlivé mapy porovnáme.

Porovnejte si svoje mapy. Co jste zjistili? Máte podobné záznamy? Co si myslíte o seniorech? Co dělají ve volném čase? Co je baví? Další část se bude věnovat diskuzi o tom, co asi dělají senioři ve volném čase. Kolik mají volného času? Co je baví? Co by mohli dělat senioři společně s dětmi? Nyní shrneme odpovědi z diskuze.

Senioři jsou starší lidé, kteří většinou již nechodí pravidelně do zaměstnání a jsou obvykle v důchodu. Je pravda, že senioři mají často zdravotní problémy. Přesto je většina z nich aktivních. Někteří cestují, pracují na zahrádce, scházejí se v klubech seniorů, realizují různé volnočasové aktivity jako je ochotnické divadlo, tanec, jóga, výtvarné činnosti, zpěv. V následujících týdnech se seznámíte s některými aktivitami místního klubu seniorů. Poté jim představíte svoje aktivity.

V následujícím textu máme pro vás připraveno 6 okruhů, pro které budete moci vymyslet konkrétní aktivity, které budou přínosné pro seniory a budou bavit i vás.

Okruh 1: **Četba** – Oblíbenou aktivitou seniorů je četba, ale čtení přece baví i spoustu z vás. Porovnáme si vztah ke knížkám a četbě a zjistíme, jaké knihy byly oblíbené starší generací a co je moderního teď? Co čtete vy? A v jaké formě? Používáte technologie při čtení? Představíte je seniorům?

Okruh 2: **Cizí jazyky** – Senioři také často navštěvují jazykové kurzy. Proč to asi dělají? Kterou řeč se učili senioři v mládí, jak často a při jakých příležitostech ji používali? Co by potřebovali/chtěli umět? Představíte jim, který cizí jazyk se učíte vy ve škole a jak?

Okruh 3: **Zábava** – Tady se zkusíme zamyslet nad tím: co baví seniory a co vás žáky ve volném čase. Jaké mají senioři koníčky? Necháme se překvapit, co si pro nás připraví senioři a poté si pro ně něco připravíme my. Možná uvidíme něco z těchto činností: ruční práce, jak pečovat o zahrádku, formy cvičení pro seniory, tanec, zpěv, cestování. A nabídneme jim třeba moderní sporty, moderní tance, hry na počítači či hry na hudební nástroje. Bude záležet na vás, co si připravíte.

Okruh 4: **Hry** – Hrajeme si společně. Hry jsou zábavou pro lidi od 0 do 100 i více let. Ale víte, jaké hry hraje a hrávala starší generace? Existují nějaké speciální hry pro seniory? A ukážete seniorům, jaké hry hrajete vy? A nezkusíte si tyto hry společně zahrát?

Okruh 5: **Moderní technologie** – zaměřené zejména na metody moderní komunikace pro seniory (vzdělávání seniorů zajištěné žáky škol), tato aktivita bude zejména na vás – představíte seniorům, v čem by jim moderní technologie mohly být užitečné.

Okruh 6: **Fotografování** – Fotografování baví nejen vás, ale i seniory. Ti však mají jiný pohled na to, jak fotografovat a často si neví rady s využitím moderních přístrojů – v tomto byste jim mohli pomoci. Na druhou stranu mají k dispozici staré fotografie a ty by zase mohly být zajímavé pro vás. Tuto aktivitu zaměříme na historii a současnost (může to být například společná tvorba foto kroniky, hledání starých fotografií a rozbor jejich obsahu).

Teď už víte, co vás čeká, zkuste se nyní rozdělit do skupin podle okruhu, který vás nejvíce oslovil. Ideální by bylo, kdyby v každé skupince bylo 5 žáků. Ale je možné vytvořit i skupinku menší nebo větší. Vyberte si téma, které je vám blízké. Tomuto okruhu se budete dále věnovat.

2.1.2 Téma č. 2 (Rozbor a příprava témat) – počet hodin 1

1. hodina

Pomůcky

Počítače a software pro tvorbu myšlenkových map. Případně papír a psací potřeby.

Podrobně rozpracovaný obsah

V minulé lekci jste se rozdělili k jednotlivým okruhům. Nyní budou jednotlivé skupiny zpracovávat obsah. Začneme zase myšlenkovou mapou. Každá skupina zkusí zpracovat myšlenkovou mapu svého tématu. Do středu napište vybrané téma a přemýšlejte, jak by se toto téma dalo dále rozpracovat. Všechny myšlenky zapisujte do mapy. Jde hlavně o toto, jak svoje téma můžete přiblížit skupině seniorů. Tedy co vy sami děláte v současnosti? Vycházejte z osobních znalostí o vybraných oblastech. Navrhněte, jaký program upřesňující zadané téma, byste mohli připravit pro seniory, na základě svých osobních znalostí a dovedností. Tyto mapy schováme a až budete připravovat program pro seniory, vrátíme se k nim. Můžete do té doby přemýšlet nad rozšířením vašich nápadů i nad tím, jak svoje téma nejlépe seniorům představit.

Jak bude probíhat další program? Všech šest okruhů bude rozděleno do tří skupin, ve kterých se budou dále realizovat.

Skupiny mohou být jiné pro aktivity, které budou připravovat senioři, a jiné pro připravené aktivity vámi. Musíme se zde trochu přizpůsobit časovým možnostem seniorů a jejich kroužků. Jednotlivé skupiny pro představení aktivit seniorů budou: **Co nás baví?**, **Média a my**, **Učíme se stále**.

S1. Ve skupině „Co nás baví“ budou zařazeny okruhy **Zábava** (například rukodělná činnost, sportovní a **pohybové aktivity**, umělecké aktivity). Tam budou celkem dva okruhy.

S2. Ve skupině „Média a my“ to budou okruhy **Fotografování** a **Četba**.

S3. Ve skupině „Učíme se stále“ to bude oblast **Cizí jazyky** a **Hry**.

Pro aktivity, které připravíte vy, to budou skupiny: **Využíváme moderní technologie**, **Učíme se a čteme**, **Jak se bavíme**.

D1. Ve skupině „Jak se bavíme“ to budou oblasti **Zábava** a **Hry**.

D2. Ve skupině „Učíme se a čteme“ to budou okruhy **Cizí jazyky** a **Četba**.

D3. Ve skupině „Využíváme moderní technologie“ budou zařazeny okruhy **Moderní technologie** a **Fotografování**.

Příští lekce bude již probíhat společně se seniory. Sejdeme se ve vhodných prostorách, kam to mají senioři blízko. Schůzka bude v režii seniorů, ale bude vhodné, abyste se na začátku představili. Je možné, že někteří senioři budou mít nějaký hendikep. Nemělo by vás to zarazit. Pokud bude například senior hůře slyšet, snažte se mluvit přímo na něj a více nahlas. Při problému s pohybem se budeme všichni snažit zpomalit a seniorům přizpůsobit.

2.2 Tematický blok č. 2 (Senioři pro žáky) – počet hodin 6

2.2.1 Téma č. 1 (S1 – Co nás baví) – počet hodin 2

1. hodina

Pomůcky

Tablety, fotoaparáty, kamery se stativem. Další pomůcky zajistí senioři.

V případě realizace rukodělné činnosti nutné pomůcky a materiál pro tuto aktivitu. Při našem ověření to byly skleničky, drátěnky, vázací drátek, drobné ozdoby, tavná pistole, kleště.

V případě pohybové aktivity – vhodné oblečení a obuv do sálu.

Podrobně rozpracovaný obsah

Nyní celkem třikrát navštívíme organizaci sdružující seniory v prostředí, kde se běžně schází. Senioři si pro vás připraví aktivity, kterým se věnují ve svém volném čase. Seznámí vás s tím, jak tráví svůj volný čas a vy tuto skutečnost můžete porovnat s tím, co jste si zaznamenali v minulých lekcích. Při příchodu do klubu seniorů se vzájemně představíte. Nemusíte mít ze seniorů žádné obavy, mohou tam být například i vaši prarodiče. Protože ale senioři mohou mít různé handicap, mluvejte raději hlasitěji a snažte se jim přizpůsobit.

Uskuteční se celkem tři setkání po dvou hodinách s představením aktivit, kterým se věnují senioři (viz S1 až S3). Budete absolvovat dvě aktivity po hodině a budete rozděleni na poloviny po cca 15 žácích a v tomto složení absolvujete dvě hodinové aktivity. Rozdělení do skupin budete podle vámi již dříve zvoleného zaměření. Po hodině se vyměníte. Senioři budou realizovat každou aktivitu dvakrát.

Toto první prakticky zaměřené setkání bude na téma „Co nás baví“. Dozvíte se tedy odpovědi na otázky: Co baví seniory? Jaké mají koníčky? Co zjistíte, si dobře zapamatujte, budete to potřebovat při přípravě aktivit pro seniory a v závěrečném výstupu. Nezapomeňte také provádět fotografický a filmový záznam (pověření žáci). V našem případě si pro vás senioři připravili pohybové aktivity, je důležité, abyste měli vhodné oblečení a přezůvky pro pobyt v tělocvičně.

Jak bude vypadat první setkání? – Plánovaný průběh prvního setkání:

Seznámení, představení (společná část – 10 minut). Sraz obou skupin v místě konání aktivit. Vzájemné představení skupin. Seznámení proběhne sesednutím nebo postavením do kruhu tak, aby na sebe všichni vzájemně viděli. Každý má pak zhruba půl minutový prostor říci své jméno, kde bydlí a jaký má hlavní koníček, čemu se nejvíce věnuje ve volném čase, co ho baví, co ho naplňuje a u čeho relaxuje. Dozvíte se, jaké pohybové aktivity zajímají současné seniory, jaké mají kroužky, jak často se schází, zda mají nějaká vystoupení pro veřejnost.

Dále se více dozvíte o aktivitách, které si pro vás senioři připravili na toto setkání. Budou to pohybové aktivity a rukodělné práce. Pokud vás k tématu něco zajímá, můžete si připravit dotazy. Například: Jak dlouho se této aktivitě věnujete? Který druh sportu vás baví? Tančili jste v mládí? Cvičíte i sami doma? Kdy budete mít vystoupení pro veřejnost? Kdo vám vymýšlí taneční kostýmy? Kdo vybírá hudbu? Jezdíte na kole? Umíte bruslit? A spousta dalších otázek, které vás z oblasti pohybových aktivit napadne. Každou takovou otázkou totiž vyjadřujete, že máte o seniora a jeho činnost, jeho zkušenost, jeho prožívání skutečný zájem. Staří lidé bývají totiž často po dlouhou dobu během dne sami, mnohdy už nemají tolik možností ke komunikaci a taková jednoduchá otázka z vaší strany může mít pro seniora velký význam.

Další aktivitou budou rukodělné práce. I zde si můžete připravit otázky. Kladením otázek totiž potvrzujete seniorům váš skutečný zájem o ně a jejich aktivity a senioři budou o to více sdílní a potěšeni. Mezi otázkami může zaznít např.: Kdo vás naučil pletení? Baví vás keramika? Jaké výrobky jste museli dělat ve škole a bavilo vás to? Kdo vymýšlí nápady na výrobky? Používáte při tom Internet? A zase řada dalších otázek k tomuto tématu, které si sami vymyslíte.

Po tomto představení se rozdělíte na dvě skupiny. Jedna skupina se připraví na pohybovou aktivitu – cvičení a druhá si půjde vyrobit výrobek. Po 35 minutách se vystřídáte.

Společná pohybová aktivita (35 minut)

Úvodní ukázka

Na první setkání si pro vás senioři připravili pohybovou aktivitu. Uvidíte ukázky pohybových aktivit seniorů z jejich kroužků (dle místní nabídky) – z kroužku cvičení pro seniory, tanečního kroužku, skupiny country tanců, kroužku jógy, apod.

Vlastní nácvik pohybové aktivity pod vedením seniorů

Pohybovou aktivitu začnete krátkou rozcvičkou a potom již budete postupovat podle pokynů vedoucího z řad seniorů.

Jakmile se podíváte na ukázky, senioři vás vyzvou ke společnému cvičení. Nebojte se zapojit, cvičení je nenáročné, zábavné a možná se i něco nového naučíte.

2. hodina

Podrobně rozpracovaný obsah

První skupina žáků provádí společné cvičení, druhá část žáků bude mít rukodělné dílničky. Po hodině se skupiny vymění.

Rukodělné dílničky (45 minut)

Oblíbenou volnočasovou aktivitou seniorů bývají rukodělné činnosti. V mnoha místech jsou nabízeny a organizovány také kroužky s tímto programem, tzv. rukodělné dílny. Tuto aktivitu navštěvují senioři se zájmem o pletení, háčkování, batikování, ubrouskovou techniku, malování na sklo apod.

Prohlídka výstavky

Nyní máte možnost se s těmito aktivitami seznámit. Senioři si pro vás připravili výstavku svých prací. Prohlédněte si, co všechno dokážou senioři vyrobit.

Vlastní výrobek

Nyní si také sami něco vyrobíte. Jaký výrobek budete tvořit, pro vás bude překvapením. Výrobek si potom odnesete domů a může vám připomínat společné setkání se seniory nebo ho můžete využít jako dárek pro své blízké.

Při ověřování si senioři připravili tento výrobek s následujícím postupem

Potřebný materiál:

- Zavařovací sklenice (menší velikost, bez víček)

- Barevné drátěnky z PVC

- Barevný drátek
- Materiál na zdobení (mašličky, přírodniny, korálky)

- Tavná pistole a náplněmi
- Čajové svíčky

Postup:

1. Drátěнку vybrané barvy roztáhneme a vytvoříme tenký „tunel“.
2. Ten navlékneme na vnější stěnu sklenice a dole jej upevníme tavnou pistolí, aby se neposouval a neshrnoval.

3. V horní části sklenice upevníme tunel z drátěнки, tak že kolem něj obtočíme delší drátek (60 až 70 cm dlouhý).
4. Část drátku obtáčíme kolem sklenice směrem dolů a můžeme na něj připevňovat zvolené ozdoby, korálky, atd.)
5. Z druhé části drátku uděláme asi 15 cm dlouhé poutko, aby se svícen dal dobře přenášet.

6. Do sklenice vložíme svíčku.

Na závěr provedeme krátké zhodnocení aktivity. Sedněte si do kruhu a zkuste odpovídat na otázky: „Co se mi dařilo?“ „S čím jsem potřeboval pomoci?“, „Kdy jsme využili radu seniora?“, „Co bych doporučil dalším tvůrcům?“ Tyto návodně vypsané věty mohou být předepsané na velkém papíře uprostřed kruhu skupiny. Případně pokud účastník žádnou z vět nechce využít, může se vyjádřit svými slovy.

2.2.2 Téma č. 2 (S2 – Média a my) – počet hodin 2

1. hodina (45 minut)

Pomůcky

Dataprojektor, notebook, desky pro poznámky, kancelářský papír, psací potřeby, flip a fixy na zapisování.

Knihy připravené seniory. Případně výstavka oblíbených knih seniorů.

Podrobně rozpracovaný obsah

Čeká vás druhé setkání se seniory. Půjdeme opět na návštěvu za členy klubu seniorů do jejich prostředí (klubovna klubu). Uskuteční se druhé dvouhodinové setkání s představením aktivit, jak je dělají senioři.

Plánovaný průběh druhého setkání:

Přivítání, společný úvod Společná část pro obě skupiny žáků. Proběhne podobně jako při prvním setkání.

Dotazy se tentokrát budou týkat fotografování i čtenářství. Otázky budou dopředu připravené, sepsané tiskacím písmem na prouzcích papíru a vložené do losovací nádoby. Ta bude kolovat mezi účastníky sedícími v kruhu. Každý si vylosuje jednu otázku a okamžitě na ni krátce odpoví.

Možné otázky ke čtenářství:

Kolik knih přečtete za týden/měsíc? Kupujete knihy nebo si je půjčujete? Půjčujete si knihy mezi sebou? Do které knihovny chodíte? Máte tu třeba nějakou knihovničku? Která kniha byla vaše oblíbená, když jste byli dětmi? Líbí se vám zfilmované literární příběhy? Víte, co je to čtečka knih? Znáte nějaké audioknihy?

Možné otázky k fotografování:

Fotíte rádi? Jaké objekty nejčastěji fotíte? Jaký přístroj používáte na focení? Jste rádi fotografování? Schováváte si všechny fotky? Jaká je vaše nejstarší fotka? Co nejraději fotíte? Prohlížíte si tady v klubu třeba společně nějaké fotografie? Děláte výstavky fotografií?

Aktivita četba (celkem 45 minut):

Poznání autora z fotografie (15 minut)

Nejprve si rozdělíte skupinu do menších skupinek (např. 3 skupinky po 5). Vaše skupinky budou obohaceny o seniory, kteří tuto aktivitu nepřipravovali a rádi si zahrají. Budete nyní poznávat spisovatele, jehož fotografie je překryta devíti políčky. Budete dostávat otázky z literární historie, po správné odpovědi na otázku budete moci odkrýt jedno políčko. Postupně se vám bude odkrývat fotografie spisovatele. Jakmile spisovatele poznáte, přihlásíte se s tím, že víte správnou odpověď. Pokud skutečně uhádnete, vyhráváte tuto naši mini soutěž.

Přiřazení správného čtenáře (15 minut)

Po uhodnutí jmen tváří z fotografie vám budou spisovatelé představeni jako autoři děl, které jsou oblíbené pro přítomnou skupinu seniorů.

Dále vám budou žáky představeni čtenáři těchto knih a vaším úkolem bude pomocí uzavřených otázek přiřadit k danému čtenáři jeho oblíbenou knihu. Otázky musí být uzavřené zjišťující s možnými odpověďmi ANO – NE. Nesmí být položeny přímo na název díla. Jednotlivé otázky nesmí být kladeny dvakrát. V pokládání otázek se budou skupiny žáků pravidelně střídat. Když budete na řadě a budete vědět, „který senior patří ke které knize“, můžete říci svůj názor, pokud bude správný, získáváte bod. Ta skupina, která získá nejvíce bodů, vyhrává. Body se vám přičtou k těm z první části.

Závěrečné předčítání (15 minut)

Ve zbývajícím čase čtenáři – senioři předčítají jejich nejoblíbenější pasáž ze své knihy.

2. hodina (45 minut)

Pomůcky

Několik dobových fotografií, tablet s fotoaparátem, mapa města.

Podrobně rozpracovaný obsah

Přivítání, úvod

Viz předchozí hodina, aktivita je dvouhodinová. S tím, že druhá část žáků bude mít téma četba. Po hodině se skupiny vymění.

Seznámení se s fotografiemi (10 minut)

Senioři si pro vás předem připravili několik fotografií z doby svého mládí s možností identifikace místa v současnosti. Vysvětlí vám, co pro ně fotky znamenají.

Hledání a zdokumentování míst (20 minut)

Nyní budete rozděleni do tří skupin po pěti členech. K vám se rovnoměrně přidají senioři, kteří vám budou pomáhat s určováním a popisem vyfocených míst. Půjdete společně a do mapky budete zaznamenávat polohu míst z fotografií. Musíte se pozorně dívat, abyste identifikovali jednotlivá místa z fotografií. Pracujte v týmu. Jakmile se shodnete na určení místa, pořídte vždy fotografii. Snažte se zachytit místo ze stejné pozice v dnešní podobě. Vaším cílem je takto nalézt a zdokumentovat co nejvíce míst z dobových fotografií správně.

Závěrečné zhodnocení (10 minut)

Všichni společně si prohlédnete pořízené snímky a zhodnotíte změny, které se udály od doby pořízení původních fotografií. Tato aktivita může být vyhodnocena i jako soutěž, která skupina určila místa nejrychleji, nejpřesněji, nejlépe vyfotografovala. Naopak se může také ocenit, která skupina zapsala nejzajímavější popis či příběh, který se k danému místu váže. Vyhodnocení provedou senioři ve spolupráci s doprovázejícím pedagogem.

Reflexe dvouhodiny (5 minut)

Na závěr proběhne zhodnocení celé aktivity. O aktivitě bude rozpoutaná debata. Moderátor debaty bude podněcovat diskutování otevřenými otázkami, například: „Překvapilo mě....“ „Nečekal jsem, že...“, „Pobavilo mě, že...“, „Bylo zajímavé, že...“. Moderátor vždy vysloví některou z těchto nedokončených vět a kdo má chuť se k tématu vyjádřit, může ji podle svého názoru a zážitku doplnit.

2.2.3 Téma č. 3 (Učíme se stále) – počet hodin 2

1. hodina

Pomůcky

Historické hry dle výběru seniorů, například karty, domino, kloboučku hop, pexeso, mikádo, blechy. Papíry a psací potřeby pro záznam výsledků turnaje. Drobné odměny pro soutěžící žáky i seniory.

Podrobně rozpracovaný obsah

Již potřetí navštívíte členy klubu seniorů v jejich prostředí (klubovna klubu). Uskuteční se třetí dvouhodinové setkání s představením aktivit, kterým se věnují senioři. Tentokrát pro vás bude připravena aktivita hraní her, tedy, dozvíte se, jaké senioři znají hry, jaké hry hrají nebo hrávali jako malé děti. Poslední aktivitou bude seznámení s tím, co pro seniory znamenají cizí jazyky a téma se bude dotýkat také cestování.

Plánovaný průběh třetího setkání:

Seznámení, úvod (10 minut)

Na začátku se vám zase senioři představí, protože tentokrát budete pravděpodobně spolupracovat s jinou skupinou, než při předchozím setkání. Také vy se znovu seniorům představíte, opět osvědčenou formou v kruhu, kdy u každého pro připomenutí zazní jeho jméno a obec, z které pochází. Potom vám přítomní senioři prozradí své další oblíbené volnočasové aktivity. Představí vám ostatní kroužky a společenské akce, na kterých se podílejí, představí i aktivity, na které se v programu již nedostalo.

Poté se budete věnovat aktivitám, které jsou připraveny na poslední setkání u seniorů. První aktivitou jsou deskové hry. Seznámíte se s tím, jaké deskové hry hrávali v dětství senioři. Senioři pro vás budou mít připraveny ukázky těchto her. Můžete se zeptat na to, co vás o deskových hrách zajímá. Náповědou pro vás mohou být otázky jako: Kdo s vámi hrával hry v dětství? Byli to rodiče? V kolika letech jste tyto hry hráli? Co vás na nich bavilo? Znáte nějaké moderní deskové hry? Hrajete hry se svými vnoučaty, a jaké? Hrajte hry mezi sebou v klubu?

Druhou aktivitou, kterou si pro vás senioři připravili, je aktivita zaměřená na jazyky a cestování. V úvodní části se zatím neptejte a případné otázky si nechte až na vlastní aktivitu. Po úvodní části se zase rozdělíte na dvě skupiny.

Aktivita deskové hry

Turnaj v deskových hrách (30 minut)

Počet osob: Určeno pro skupiny (rozhoduje počet seniorů). Skupinu tvoří senior a žáci. Můžete být rozděleni na dvojice (tedy 15 žáků a 15 seniorů) nebo jiné počty, například když se aktivitu zúčastní 5 seniorů, každý bude mít ve skupině 3 žáky. Rozdělení provedou senioři ve spolupráci s pedagogem. Hráči hrají proti sobě. Pokud je hra určená pouze pro dva hráče, bude hrát senior s každým ve skupině a ostatní se dívají, případně povzbuzují a pozitivně hodnotí. Hry se budou hrát na jednotlivých stanovištích. Časový interval pro jednotlivé hry bude stanoven seniory podle typu hry. Vedoucím hry je pověřený senior.

Prostor: Učebna se stoly a židlemi. Vytvoření jednotlivých hracích míst.

Pomůcky: bodovací karty, psací potřeby, vybrané hry (například karty, Černý Petr, domino, kloboučku hop, historické pexeso, mikádo, blechy) a pravidla k nim.

Časový interval: 5–7 min. na jednu hru

Průběh: Senioři pro vás dopředu vyberou hry, které hráli za svého mládí. Budou to hry s jednoduchými pravidly a ne příliš dlouhou délkou hraní. Je to proto, abyste měli možnost si vyzkoušet několik různých her. Hry si zahrajete v rámci miniturnaje v deskových hrách. Budete střídat jednotlivá stanoviště a výsledné body, které získáte za hry, si budou senioři zapisovat do bodovací karty, kterou obdržíte na začátku turnaje. Bodovací kartu si podepíšete. Připravena pro vás jsou jednotlivá stanoviště, kde jsou nachystáni senioři, kteří vám vysvětlí pravidla a hru si s vámi zahrají. Obejděte pokud možno všechna stanoviště. Jakmile uvidíte, že je na některém stanovišti volno, sami se tam přesuňte. Není potřeba čekat na povel vedoucího hry. Hra na stanovišti končí výhrou jednoho z hráčů, nebo uplynutím časového limitu.

Bodování: Každý hráč, senior i žák, obdrží hned na začátku bodovací kartu, do které se budou zapisovat jednotlivé výsledky. Vítěz jednotlivé hry získává bod. Poražený body nezískává. V případě remízy každý hráč obdrží půl bodu. Pokud hra neskončí do vypršení časového limitu, musí být přesně nastavena pravidla pro vítěze. Což může být například takto: vítězem v pexesu se stává hráč s vyšším počtem získaných dvojic, v kartách ten, kdo má nejméně karet v ruce, v dominu hráč s nejmenším počtem neumístěných domin, v kloboučku hop hráč s nejvyšším počtem dosažených bodů a v mikádu hráč s nejvyšším počtem vytažených tyčinek. Hlavním rozhodčím je učitel aktivity.

Vyhodnocení a reflexe (15 minut)

Vyhodnocovat se bude procentuální úspěšnost ve všech hrách dohromady. Půjde o poměr výher vůči absolvovaným hrám. Vyhrává hráč s nejvyšší procentuální úspěšností.

2. hodina

Pomůcky

Tabule, mapy (zeměpisné atlasy), fotografie z cest seniorů, cizojazyčné knihy, slovníky, učebnice, poznámkové bloky, psací potřeby.

Podrobně rozpracovaný obsah

Viz předchozí hodina, aktivita je dvouhodinová, s tím, že druhá část žáků bude hrát hry se seniory. Po hodině se skupiny vymění.

Plánovaný průběh setkání:

Aktivita Jazyky a cestování

Ukázka fotografií z cest, knih, slovníků, map (10 minut)

Po úvodním seznámení vám senioři představí, jaké se v mládí učili cizí jazyky a jak je později využili. Ukážou fotografie z cest, kde aplikovali cizí jazyk. Ukážou vám také knihy, slovníky a učebnice, případně mapy, které si přinesli.

Praktické cvičení v jazykové komunikaci (10 minut)

Nyní vám senioři přečtou připravené úryvky textu v různých jazycích a vy budete poznávat, o který jazyk se jedná a co je pravděpodobně obsahem. Dávejte pozor a možná vás senioři naučí i několik základních slov v představených jazycích. Můžete se připravit a vypracovat slovníček, abyste věděli, jak se texty zapisují a jaká je jich výslovnost. Vaším úkolem bude poté na mapě vyhledat země, kde se mluví daným jazykem. Můžete se také zeptat seniorů na konkrétní místa.

Zajímavosti z cest (10 minut)

Nyní si pro vás aktivní senioři připravili besedu z cest o místech, která navštívili. Jedná se o besedu, tak se můžete ptát na cokoliv, co vás zajímá. Zamyslete se nad tím, co byste se seniora mohli zeptat, protože v kterékoliv zemi byl mnohem dříve, než vy sami. Možná jste navštívili stejné území, které se už teď jinak jmenuje, vyptejte se na zkušenosti z dřívějška, kdy se opravdu necestovalo tak jednoduše, jako dnes. Jako inspirace vám mohou posloužit otázky, které zazněly při ověřování s vašimi vrstevníky, jako například: Kolikrát jste danou zemi navštívili? Jak dlouho jste tam pobýval? Poznal jste tam některé konkrétní osoby? Jak se k vám chovali? Jak vám rozuměli? Kterou významnou památku jste v dané zemi navštívili? Jakou měnou se v dané zemi platí? Zažil jste nějakou legrační příhodu na svých cestách?

Současně si pro vás připravili fotografie, suvenýry a předměty z cest. Pokud vás něco zaujme, můžete se také ptát. Při všech těchto aktivitách mějte na paměti, že není hloupá otázka, horší je se neptat vůbec. Každá otázka přivádí seniora do jeho vzpomínek, utvrzuje jej v zájmu o jeho osobu a prožívání, při formulaci odpovědi se vrací na místa, kde byl rád.

Vyhodnocení a reflexe dvouhodiny:

Závěr bude doplněný o reflexi, kdy moderátor opět položí otázky a zájemci je budou moci doplnit o své pocity a zážitky z programu. Otázky mohou být: „Nejvíce mě zaujalo,...“ „Hodně mě bavilo...“ „Byl jsem překvapený, že...“ „Potěšilo mě, že...“

2.3 Tematický blok č. 3 (Příprava aktivit pro seniory) – počet hodin 8

2.3.1 Téma č. 1 (Příprava) – počet hodin 1

1. hodina

Pomůcky

Počítače, tablety. Papíry, psací potřeby. Dříve vytvořené myšlenkové mapy. Počítače s připojením na internet. Prostředí pro sdílení materiálů (Google Disk, Office365, Moodle).

Podrobně rozpracovaný obsah

Nyní nás čeká příprava aktivit pro seniory. Než začneme aktivity připravovat, přihlásíte se do prostředí, ve kterém budete sdílet svoje materiály s ostatními členy skupiny a kam si budete všechny materiály ukládat. Je důležité proto, kdyby na některé ze schůzek chyběl klíčový člen skupiny, aby ostatní mohli v práci pokračovat a měli k dispozici všechny dosud připravené materiály. Budete využívat ve škole dosud běžně používané prostředí, pouze budou vytvořeny skupiny podle zaměření programu.

Na skupiny (okruhy) jste se rozdělili při prvních schůzkách. Ve skupinách jste se účastnili aktivit, které vám představili senioři, a nyní v nich budete pracovat. Můžete využít dříve připravené materiály, které doplníte o další nápady, ke kterým vás mohla inspirovat setkání se seniory. Každá skupina zpracuje přípravu pro realizaci jednoho z těchto okruhů:

Okruh 1: **Četba** – Co a jak čteme? (předčítání seniorům, vytvoření hlasového záznamu částí knih a dalších textů). Jaké knihy mají oblíbené žáci?

Okruh 2: **Cizí jazyky** – Umíme cizí řeč? Co se učí žáci ve školách, jakou mají motivaci? Jaké používají pomůcky? Co už umí?

Okruh 3: **Zábava** – Co nás baví – co baví žáky? Jaké mají koníčky? Ukázky a společné aktivity (moderní sporty, moderní tance, youtube, počítače, ...)

Okruh 4: **Hry** – Hrajeme hry společně – jaké mají oblíbené žáci? Co hrají ve volném čase? Společné hraní moderních deskových her. Ukázky deskových her vhodných pro seniory.

Okruh 5: **Moderní technologie** – Současné moderní technologie. Metody komunikace pro seniory (vzdělávání seniorů zajištěné žáky škol)

Okruh 6: **Fotografování** – Fotografická dokumentace v současnosti (pořízení obrazového záznamu moderními metodami a jeho úprava)

V této první hodině si znovu promyslete, jak byste téma pojali a konzultujte s učitelem. Vyzvedněte si dříve připravené myšlenkové mapy a můžete je doplnit o další postřehy nebo nápady. Nové poznámky je vhodné doplnit jinou barvou. Také si promyslete, jaké pomůcky při realizaci budete potřebovat a požadovaný soupis zkonzultujete s učitelem. Výsledkem by měla být doplněná myšlenková mapa (na nové poznámky je vhodné použít jinou barvu, než kterou byly sepsány původní postřehy) a seznam potřebných pomůcek pro přípravu a realizaci aktivit. Tyto materiály po skončení lekce odevzdejte učiteli.

Při ověřování sepsali žáci např. tyto pomůcky, které odpovídaly jejich zaměření:

Okruh 1: **Četba** – oblíbené knihy, případně počítač s možností přehrávání videa a zvuku, čtečka knih, zvukové nahrávky knih, dataprojektor.

Okruh 2: **Cizí jazyky** – opět počítače s potřebným vybavením, tablety, ukázky cizojazyčných knih, ukázky učebnic cizích jazyků, zvukové nahrávky, zařízení pro přehrávání zvuku.

Okruh 3: **Zábava** – Co nás baví – co baví žáky? Tady budou žáci pravděpodobně potřebovat magnetofon, CD s hudbou nebo počítače s možností přehrávání zvuku, reproduktory, případně kostýmy, počítače s Internetem a dataprojektor.

Okruh 4: **Hry** – vhodné moderní deskové hry pro seniory. Průzkum mohou udělat žáci i pomocí Internetu. Tady by měli znát limit na nákup těchto her.

Okruh 5: **Moderní technologie** – zde by mohly být potřebné pomůcky například počítače s určitými programy, roboty, zařízení pro virtuální realitu, 3D tiskárna apod. podle nápadů žáků a možností organizace, která program realizuje.

Okruh 6: **Fotografování** – zde přichází v úvahu například fotoaparáty, tablety, propojovací kabely, čtečka karet, počítače, tiskárna, dataprojektor apod. Pro inspiraci při vymýšlení konkrétních aktivit můžete využít seznamy pomocných odkazů, které máte v přílohách pro některé okruhy, další odkazy máte přímo v textu.

Příloha 2.3.1.1 Seznam odkazů k tématu četba

Příloha 2.3.1.2 Seznam literatury a odkazů k tématu jazyky

Příloha 2.3.1.3 Seznam literatury k tématu zábava youtube

Příloha 2.3.1.4 Seznam odkazů k tématu hry

Příloha 2.3.1.5 Seznam odkazů k tématu fotografování

2.3.2 Téma č. 2 (Zpracování žákovských materiálů) – počet hodin 6

Příklady a nápady k realizaci jsou uvedeny v metodické části.

1. hodina

Pomůcky

Počítače, tablety. Papíry, psací potřeby.

Podrobně rozpracovaný obsah

Každá skupina bude pracovat samostatně na svém okruhu, což znamená, že všichni budete pracovat na přípravě 6 hodin. Učitelé a učitelé v roli asistentů vám mohou pomoci, můžete s nimi konzultovat. Budou vás postupně obcházet, a kdybyste něco potřebovali, neváhejte se zeptat, poradit. V poslední šesté hodině představíte ostatním, co jste si připravili a zároveň si zkontrolujete, zda máte všechny pomůcky. Pracovat ale budete převážně samostatně, vyzkoušíte si projektovou metodu učení.

Dnes byste měli vypracovat stručný scénář své aktivity. Ve scénáři by mělo být popsáno, co budete se seniory dělat, kdo co konkrétně připraví, kdo bude mluvit (moderovat), kdo bude zajišťovat pomocné práce, například obsluhovat technické zařízení. Měli byste mít zhruba i časový harmonogram. Celkový čas, který budete mít k dispozici na předvedení svého tématu seniorům, je jedna vyučovací hodina.

Také byste se měli domluvit, jestli budete vyrábět nějaké pomůcky, jaký by mohl být jejich obsah. Tip na pomůcky: můžete pro seniory připravit například kvíz, křížovku, hádanky, zajímavé dotazy k tématu, poznávací soutěž apod. Příště si ukážeme na počítačích, jak udělat takový kvíz. Pokud je to aktivita, kterou byste chtěli zařadit, připravte si vhodné otázky, které už můžete příště přímo zpracovávat.

Ukázka jednoduchého scénáře, který vytvořili žáci při ověřování:

Scénář okruhu četba				
Vedoucí týmu M. Jašek Technik R. Rosendorf				
Čas v minutách	Popis činnosti	Jméno	Příprava	Pomůcky
3	Představení	MJ	Text, co bude říkat	
14	Představení moderních způsobů interpretace literárních děl, čtečky, zfilmovaná díla, audioknihy. Poznání osobností, titulů a autorů audioknih	MM	Ukázat knihu ve čtečce, připravit výhody, nevýhody. Vybrat audioknihy, vymyslet nějakou tipovací soutěž	Ukázka čtečky. Audioknihy cca 3, otázky ke knihám, možná kvíz?
14	Představení knih	každý člen jednu	Vybrat nějakou knihu ke čtení nebo zfilmovanou knihu, nachystat ukázky a případně otázky k ukázce	Vybraná kniha, v případě filmové ukázky počítač, dataprojektor, ozvučení, otázky k ukázce nebo kvíz?
10	Aktivity	PJ, PŠ, RR	Kvíz, křížovka nebo nějaká soutěž	Bodovací arch (PJ), připravené otázky PŠ, křížovka (RR)
4	Závěr a shrnutí	MJ	Vyhodnocení soutěží, odměna seniorům, zpětná vazba	Dotazník pro zpětnou vazbu (MJ), odměny pro seniory (PŠ, PJ)

Poznámka: V příkladech v metodické části jsou uvedeny možné aktivity, které si žáci mohou připravit, jako doplňkové pro setkání se seniory.

2. hodina

Pomůcky

Počítače, tablety. Papíry, psací potřeby.

Podrobně rozpracovaný obsah

V této hodině budete pokračovat na přípravě aktivit pro seniory. Každá skupina pracuje samostatně, konzultuje s učitelem.

Dnes si předvedeme, jak se dělá kvíz. Která skupina má zájem o tuto aktivitu, posadí se k počítačům, aby si mohla kvízy připravit. Kvíz je jednoduchá společenská hra s otázkami a odpověďmi, je to vlastně hádanková soutěž. Vaše kvízy budou zaměřeny k tématům, které zpracováváte. V minulé lekci se některé skupiny rozhodly, že budou pro seniory kvízy připravovat. Určitě máte promyšlené otázky do kvízu. Nyní si ukážeme několik jednoduchých nástrojů, jak takový kvíz připravit.

Můžete použít prezentaci na počítači, kde nachystáte jednotlivé otázky například ve formě obrázků a k nim připravíte možné odpovědi. Pro seniory bude určitě snazší, když si budou moci vybrat z odpovědí, než vymýšlet správnou odpověď. Můžete to ale také připravit tak, že nejprve necháte seniory hádat a když nebudou vědět, nabídnete jim nápovědu – což budou právě ty možnosti k výběru. S prezentačním programem umíte pracovat ze školy, tam určitě nebudete mít problém, ale kdybyste potřebovali pomoc, učitel vám poradí. Při výběru obrázků do kvízu ale nezapomeňte, že obrázky, které si stáhnete z internetu, nemůžete volně používat. I zde musíte dodržovat autorské právo. Proto je nejlepší, když budete používat pouze obrázky vlastní.

Prezentace je vhodná zejména pro kvízy obrázkové. Pokud budete používat textové otázky, je pro seniory vhodnější otázky připravit na papíry, kde budou správné odpovědi zaškrtnuté.

Pro přípravu otázek na papíry můžete použít textový editor. Máte připravenou šablonu, kterou můžete použít. Šablona je vytvořená v programu MS Word s příslušnými styly, na ní můžete založit dokument a vpisovat otázky a k nim varianty pro odpovědi. Je to jednoduchá šablona, která vám usnadní práci, a vy se můžete soustředit na obsahovou část kvízu. Optimální počet otázek v kvízu je maximálně deset. Možnosti odpovědí tři až čtyři. Musíte brát v úvahu i čas, který na realizaci aktivit budete mít.

V připravené šabloně jsou tři styly:

- Tnadpis – pro základní název kvízu
- Totázka – formulace otázky
- Tmožnost – zápis možnosti

Kdy vznikla nultá generace počítačů?

V roce 1934

V roce 1936

V roce 1939

Vzorová otázka jiné téma (využitá šablona)

1. Z jakého jazyka je přijato slovo **vteřina** do češtiny?

A) ze srbštiny

B) z ruštiny

C) z chorvatštiny

Vzorová otázka (bez šablony):

Pokud na této hodině vytvoříte kvíz, nezapomeňte si ho uložit do společného úložiště.

Vzor: *Příloha 2.3.2.1 Moderní technologie kvíz vzor*

Poznámka: V příkladech v metodické části jsou uvedeny možné aktivity, které si žáci mohou připravit, jako doplňkové pro setkání se seniory.

3. hodina

Podrobně rozpracovaný obsah

V této hodině budete pokračovat na přípravě aktivit pro seniory. Každá skupina pracuje samostatně, konzultuje s učitelem.

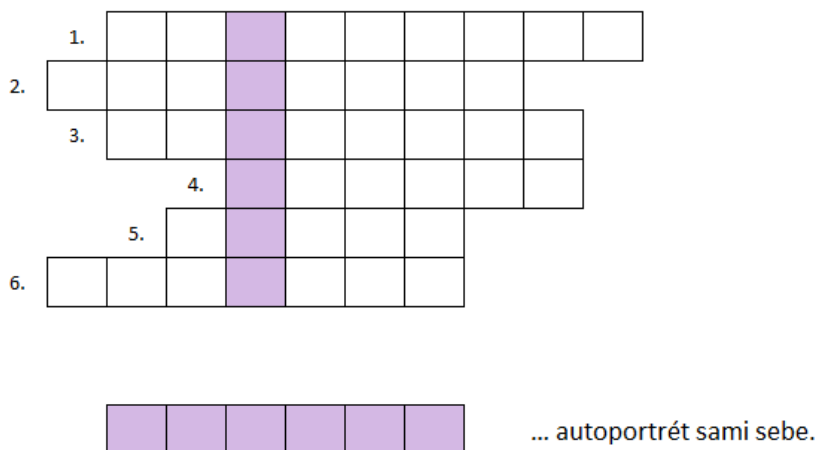
Dnes si předvedeme, jak se dělá křížovka. Členové skupiny, kteří mají zájem o tuto aktivitu, se posadí k počítačům. „Křížovka je luštitelská úloha založená na křížování výrazů vpisovaných do obrazce. Cílem řešení křížovky je úplně a správně vyplnit, případně vytvořit obrazec křížovky a nalézt tajenku.“ Takto definuje křížovku Český svaz hádankářů a křížovkářů ve svých „Směrnících pro tvorbu křížovek“. Části křížovky jsou název, legenda, obrazec, vpisované výrazy a tajenka. Vaše křížovky budou zaměřeny k tématům, které zpracováváte. Tajenkou by mělo být nějaké klíčové slovo aktivity, kterou připravujete. Nyní si ukážeme, jak takovou křížovku připravit.

K dispozici máte šablonu vytvořenou v programu MS Excel. Začnete tím, že si v dostatečné vzdálenosti od levého okraje svisle napíšete tajenku. Každé písmeno tajenky do jednoho čtverečku. Potom budete vodorovně dopisovat slova, která představují vpisované výrazy, slova mohou mít různou délku. Bude se jednat o zjednodušenou variantu křížovky, jak ji znáte například ze školních pracovních sešitů. Poté vyplněná políčka orámujete. Tajenku můžete zvýraznit podbarvením. K jednotlivým řádkům doplňte nyní legendu. Po doplnění legendy máte hotové řešení křížovky. Celou práci si překopírujte, abyste měli dvě stejné křížovky pod sebou. V jedné části potom vymažte vpisované výrazy včetně tajenky. A máte hotovo – jak zadání pro seniory, tak i řešení. Výslednou práci uložte na společné úložiště.

Ukázka řešení křížovky, kterou vytvořili žáci při ověřování:

Křížovka fotografování:

Legenda ke křížovce fotografování

1. Sociální síť kam lidé sdílejí své fotky. Momentálně populární mezi mladými lidmi.
2. Soubor čoček, který se nasazuje na fotoaparát.
3. Fotoaparát, který poskytuje okamžitou fotografii.
4. Změna zabarvení fotografie.
5. Znamá značka fotoaparátů.
6. Místo kam se na telefonech ukládají fotky.

Řešení křížovky fotografování

Křížovka fotografování:

1.	I	N	S	T	A	G	R	A	M
2.	O	B	J	E	K	T	I	V	
3.	P	O	L	A	R	O	I	D	
			4.	F	I	L	T	R	Y
		5.	N	I	K	O	N		
6.	G	A	L	E	R	I	E		

S	E	L	F	I	E
---	---	---	---	---	---

... autoportrét sami sebe.

V příkladech v metodické části jsou uvedeny možné aktivity, které si žáci mohou připravit, jako doplňkové pro setkání se seniory.

Příloha 2.3.2.2 Křížovka zvířata anglicky.

Příloha 2.3.2.3 Křížovka – moderní technologie

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

4. hodina

Pomůcky

Počítače, tablety. Papíry, psací potřeby.

Podrobně rozpracovaný obsah

Další možnou aktivitou pro seniory, kterou si předvedeme, je přiřazování do dvojic. Může to být přiřazování textu – opět pro seniory nejvhodnější v podobě vytištěného materiálu. Přiřazování textu k obrázku nebo to může být i hra, kterou dobře znáte – pexeso. Ukážeme si, jak se dají tyto činnosti připravit. Členové skupiny, která by ráda zařadila tuto aktivitu, se posadí k počítačům, aby si mohla aktivitu připravit. K dispozici máte šablonu, ve které jsou nastaveny styly. Pro zápis do jednotlivých sloupců využívejte tabulátory. Mezi jednotlivými řádky jsou větší mezery, aby celé cvičení bylo pro seniory přehlednější. Je zde také nastavené větší písmo, aby text byl seniory dobře čitelný. Také na pexeso máte připravenou šablonu, která je vytvořena v programu Excel. Máte v ní připravena políčka, do kterých můžete vkládat obrázky nebo vpisovat texty. Samozřejmě nabízená forma může být i inspirací pro vaše vlastní nápady a realizace, jak k tvorbě křížovky či kvízu přistoupit. V příloze se můžete podívat, jak si s touto úlohou poradili vaši kamarádi při ověřování, kteří připravili téma jazyky. Ukázka přiřazování z tématu jazyky, ukázka vlastní práce žáků bez použití připravené šablony.

dog	francouzština
le chien	němčina
perro	ruština
der Hund	angličtina
собака	španělština
pes	čeština

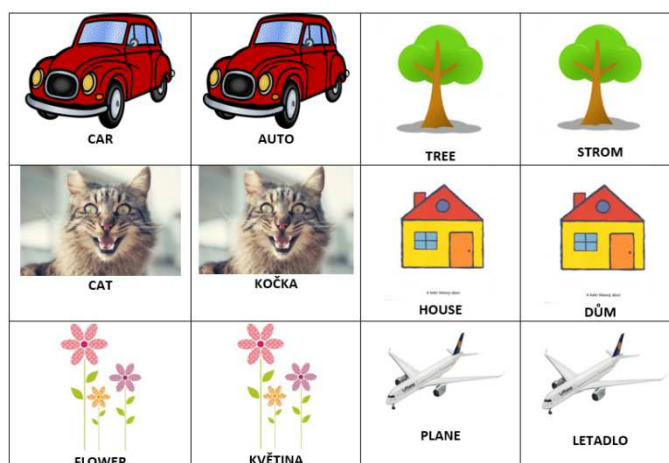
Uměli byste odpovědět na otázku: Co byste udělali jinak při tvorbě tohoto cvičení?

Pro správné uspořádání do dvou sloupců pod sebe můžete použít připravenou šablonu. Při psaní textu využívejte tabulátory.

Příloha 3.4.1.6 Šablona dvojice

Ukázka Pexesa vytvořeného pro téma jazyky, ukázka vlastní práce žáků bez použití připravené šablony

Uměli byste odpovědět na otázku: Co porušili žáci při přípravě tohoto pexesa?

Nezapomeňte si zase vytvořené materiály uložit na úložiště.

V příkladech v metodické části jsou uvedeny možné aktivity, které si žáci mohou připravit, jako doplňkové pro setkání se seniory.

5. hodina

Pomůcky

Počítače, tablety. Papíry, psací potřeby.

Podrobně rozpracovaný obsah

V této části si ukážeme, jak můžete připravit soutěžní bodovací kartičky pro seniory, pokud pro ně chystáte nějakou soutěž. Dozvíte se také, jak organizovat takovou soutěž.

Jak organizovat soutěž?

Ideální počet organizátorů: minimálně 3

Při organizaci soutěže byste měli dodržet tento postup:

1. Příprava před soutěží:

1.1 Rozdělení úkolů v organizačním týmu

- moderátor a průvodce soutěží, odpovídá na dotazy, představí ostatní členy týmu, vyhláší výsledky a předává odměny spolu s ostatními členy organizační skupiny,
- pomocník rozdávající a sbírající materiál, případně starající se o techniku či psací potřeby a připravující odměny k předání,
- rozhodčí sledující průběh a dodržování pravidel soutěže, následně vyhodnotí a předá výsledky moderátorovi.

1.2 Příprava soutěže

- příprava pravidel,
- příprava soutěžního zadání, úkolů,
- příprava potřeb na soutěž (administrativní pomůcky, prezentace, technika), kopírování,
- domluva na systém vyhodnocení, postup v případě rovnosti bodů,
- příprava odměn.

2. Organizace na místě:

2.1 Přivítání účastníků, seznámení s programem, zaměřením a cílem soutěže. Motivace účastníků k aktivnímu zapojení do soutěžení.

2.2 Vysvětlení pravidel soutěže, seznámení s časovou dotací, s velikostí soutěžních skupin či soutěží jednotlivců, se systémem odpovídání, s možností opravy a se stylem vyhodnocení. Informace o odměnách a výhrách.

2.3 Odpovědi na případné otázky k pravidlům.

2.4 Rozdělení do týmů.

2.5 Rozdání potřebných materiálů.

2.6 Organizace soutěže. Zadávání úkolů či otázek.

2.7 Sbírání odpovědí.

2.8 Vyhodnocení. Osvědčilo se mít připraven program, který účastníky zabaví během vyhodnocování.

2.9. Vyhlášení výsledků a odměnění soutěžících.

Vyhlášení by mělo začít poděkováním za účast a pochválením a drobným oceněním v podobě dárku, pro všechny účastníky. Zveřejnění výsledků od první (úspěšnější poloviny) směrem k prvnímu místu postupně. Nakonec vyhlášení a odměnění třech nejlepších účastníků v pořadí 3 – 2 – 1. Předání odměn, potlesk a poděkování na společně strávený čas, případně zmínit návaznost na další aktivitu.

3. Po soutěži

Vyhodnocení soutěže účastníky i organizátory, úklid, případně archivace výsledků.

Příloha 2.3.2.4 Připravený bodovací arch žáky k tématu „Hry“ vytvořený při ověřování

6. hodina

Pomůcky

Počítače, tablety. Papíry, psací potřeby.

Podrobně rozpracovaný obsah

Aktivitou bude tvorba závěrečného dotazníku a příprava zpětnovazebních otázek.

Příští hodinu předvedou jednotlivé skupiny, co si připravily.

V příkladech v metodické části jsou uvedeny možné aktivity, které si žáci mohou připravit, jako doplňkové pro setkání se seniory.

2.3.3 Téma č. 3 (Představení žákovských materiálů) – počet hodin 1

1. hodina

Pomůcky

Počítače, dataprojektor, tablety. Papíry, psací potřeby.

Podrobně rozpracovaný obsah

V poslední přípravné hodině předvedete za svou skupinu ostatním, co jste si připravili. Vedoucí od vás také bude chtít konečný seznam pomůcek, které budete potřebovat na setkání se seniory, tak, aby vedoucí kroužku mohl tyto pomůcky připravit a dopravit na místo konání akce. Také byste již měli vědět a samostatně připravit nebo říct učiteli, co je potřeba vytisknout, tedy vaše připravené kvízy, křížovky, dotazníky, bodovací archy apod.

Je vhodné postupovat tak, že se představíte, řeknete vaše téma a potom stručně seznámíte ostatní se scénářem vašeho vystoupení se seniory. Pokuste se nečíst z vašich podkladů, ale mluvit z paměti. Je vhodné, když se při mluvení vystřídají členové skupiny podle toho, na čem každý pracoval. Můžete také demonstrovat připravené pomůcky. Lze také použít prezentaci s využitím počítače a projektoru nebo prezentovat pomocí tabletů nebo jen mluvit a ukazovat připravené pomůcky.

Každá skupina má ale na představení pouze 5 až 7 minut, v té době musíte všechno podstatné sdělit.

Na závěr proběhne reflexe toho tematického celku s učitelem a také se dozvíte harmonogram jednotlivých setkání se seniory.

2.4 Tematický blok č. 4 (Žáci pro seniory) – počet hodin: 6

2.4.1 Téma č. 1 (D3 – Učíme se a čteme) – počet hodin 2

Tuto aktivitu připravili, členové skupiny „Četba“. Úkolem je představit seniorům volnočasovou aktivitu četba, jak ji vnímáte vy, žáci. Rozšířit znalosti seniorů o jiné možnosti vnímání literárních děl s využitím audioknih nebo zfilmovaných literárních děl. Předložené zpracování může sloužit jako příklad. Takto scénář průběhu připravili žáci při ověření. Současně je jasné, že každá skupina vás žáků bude mít tuto část s originálním obsahem, který se bude týkat konkrétně vás, vašeho pohledu na téma „Četba“, konkrétních seniorů i vámi připraveného programu. Téma je vlastně dvouhodina se společnou úvodní částí v rozsahu 10 minut a 40 minutovými aktivitami „Četba“ a „Jazyky“.

1. hodina

Pomůcky

Vizitky – jmenovky – se jmény organizátorů aktivity Četba a Jazyky, prázdné pro seniory. Počítač s projektorem, reproduktory. Ukázky viz níže.

Nakopírované kvízy a křížovky, které jste připravili v rámci tematického bloku 3. Tabule na záznam odpovědí – výsledků soutěže. Připravené otázky k ukázkám. Tužky a papíry pro zápis odpovědí pro seniory dle počtu seniorů. Psací potřeby pro organizátory. Vizitky pro seniory případně žáky.

Záložky nebo jiné drobné dárky pro seniory.

Zvukové ukázky: Nejlépe je vyhledat si vlastní ukázky z knih (zpracovaných v audioverzi), ke kterým máte nějakou osobní vazbu – tzn., byly to např. knihy, které jste měli oblíbené jako děti, ztotožňujete se s jejich hrdinou, příběhem. Ukázky můžete nalézt např. v Radiotéce českého rozhlasu. Inspirací vám mohou být následující ukázky:

Ukázka 1 – audiokniha Lewis Carroll: Alenka v kraji divů, tuto ukázku můžete získat například v Radiotéce Českého rozhlasu.

Rok vydání 2020

Rok nahrávky 1966

Vydavatel Český rozhlas

Distributor Radioservis

Ukázka 2 – Miroslav Horníček: Jak hledat slunce, tuto ukázku můžete získat například v Radiotéce Českého rozhlasu.

Rok vydání 2018

Rok nahrávky 1981

Vydavatel Radioservis a. s.

Distributor Radioservis

Ukázka 3 – Harry Potter and the Sorcerer's Stone (2001) Official Trailer – Daniel Radcliffe Movie HD

Podrobně rozpracovaný obsah

Rozdělení rolí:

Moderátor aktivity – vybraný člen skupiny se ujme „moderování setkání“. Provede přivítání, seznámení seniorů s připraveným programem a bude řídit pod dohledem pedagogů průběh aktivity. Předpokladem jsou dobré komunikační dovednosti jednoho z vás, neboť na jeho aktivitě bude záviset dynamika hodiny a porozumění seniorů aktivitám.

Organizátoři soutěží – tři pověřené členové skupiny se ujmou organizování soutěží, záznamu bodů a v závěru vyhodnocení. Mohou být současně čtenáři.

Technik – technicky zdatný člen skupiny, schopný samostatně obsluhovat počítač a dataprojektor (případnou podporu může technikovi nabídnout učitel).

Čtenář(i) – člen(ové) skupiny, který (kteří) si připravil(i) aktivity k tématu četba. Mohou být současně organizátoři soutěží.

Fotograf – zaznamenává průběh aktivit pro další využití. Pečlivě sleduje probíhající aktivity, zaznamenává stěžejní okamžiky.

Ostatní – žáci, kteří tuto aktivitu nepřipravovali, budou v roli diváků a mohou se zapojit do soutěží, aktivovat svým vlastním zájmem aktivitu seniorů, případně seniorům pomáhat.

Průběh aktivity:

Celá aktivita je rozdělena na pět dílčích částí, z nichž u každé je uveden orientační čas pro délku trvání.

Společná část (ukázka toho, jak aktivitu představili žáci při ověřování)

Představení žáků – společná část pro skupinu žáků „Jazyky“ a „Četba“

Délka této části je 10 minut.

Moderátor aktivity: Milí senioři, dnes jsme za vámi přijeli a chceme vám představit to, co my děláme ve volném čase. Postupně vám představíme různé aktivity v šesti hodinách, uvidíme se třikrát po dvou hodinách, z toho dvakrát se sejdem tady v klubovnách a na poslední setkání bychom vás rádi pozvali k nám do školy. Bude tam probíhat téma zaměřené na moderní technologie a fotografování. Jako první se dnes představí naše skupina, tedy skupina, která připravovala aktivitu o knihách a čtení nazvanou „Četba“. Druhá skupina se věnuje tématu „Jazyky“. Připravili jsme si pro vás tedy dvě aktivity po hodině. Rozdělíte se na dvě skupiny, každá skupina absolvuje obě aktivity. Po jedné hodině se vystřídáte. Protože jsou zde noví účastníci, kteří se s námi ještě neznají, stručně vám řeknu něco o nás a o projektu.

Projekt Ve škole po škole připravilo Středisko služeb školám v Brně společně s Gymnáziem T. G. Masaryka v Zastávce, příspěvková organizace a SVČ Rosice. V rámci projektu se setkáváme s vámi, seniory a vzájemně se seznamujeme s našimi volnočasovými aktivitami. Již jsme poznali, co děláte vy ve volném čase a nyní bychom vám rádi představili naše činnosti. Jak jsem řekl, dnes je na programu aktivita „Četba“ a „Jazyky“, další aktivity jsou například „Deskové hry“ nebo „Fotografování“, to zase připravují jiní naši spolužáci, kteří tu jsou dnes s námi v rolích diváků. V předchozí části jste sami navrhli, abychom vás oslovovali jmény. Připravili jsme si samolepky jako vizitky a moji kamarádi vás teď obejdou a vy jim prosím řekněte, jak vás máme oslovovat. Kamarádi zapíší vaše jména na vizitky a vy si je dejte viditelně na oblečení.

A teď se rozdělíme na dvě skupiny. Jedna skupina odejde do místnosti, kde je pro vás připravena aktivita „Jazyky.“ Bude tam s vámi i část našich spolužáků, kteří dnešní aktivity nepřipravovali. (Necháte prostor na přemístění skupiny).

Vlastní aktivita „Četba“ – celkem 40 minut

Část 1

Představení – cca 5 minut

Moderátor: Ještě jednou vás vítám a nyní již k naší aktivitě „Četba“. Spolužáci, kteří připravovali tuto aktivitu, se teď představí a současně vám řeknou, jakou dnes mají úlohu v aktivitě „Četba“.

Čtenář 1: Dobrý den, jmenuji se xxxx, protože mě baví čtení, zařadil jsem se do této skupiny. Rád čtu knihy o xxx (například cestování). Přečtu téměř xxx knih za měsíc. O prázdninách se četbě věnuji více a je to cca xxx knih. Můj oblíbený autor je xxx. Připravil jsem si pro vás ukázkou ze své oblíbené knihy a také vás seznámím s tím, jak si zaznamenávám, co jsem již přečetl.

Čtenář 2: Dobrý den, jmenuji se xxxx, je mi xxxx let. Rád čtu knihy o xxx (například cestování). Přečtu téměř xxx knih za měsíc. Raději než čtení knihy poslouchám. V současné době jsou k dispozici stovky knih, které mohu poslouchat, tzv. audioknihy. Moje oblíbená kniha je xxx. Tuto knihu napsal xxx. Nedonesl jsem vám ji ukázat, ale v průběhu aktivity vás s ní seznámím.

Čtenář 3: Dobrý den, jmenuji se xxxx, je mi xxxx let. Mám rád knihy o xxx (například cestování). Podle některých z mých oblíbených knih byl natočen film. Moje oblíbená kniha je xxx. Tuto knihu napsal xxx. Donesl jsem vám ji ukázat a zároveň vás s ní seznámím prostřednictvím filmové ukázky.

Podle tohoto scénáře se představují další členové skupiny (pokud je jich více).

Technik: Já moc knihy nečtu, ale zase rád pracuji na počítači. Proto si mě spolužáci vybrali, abych obsluhoval techniku. Budu vám promítat filmové a zvukové ukázky.

Organizátor soutěže (za případnou celou skupinu): Milí senioři, naše skupina „Četba“ si pro vás připravila také zábavný kvíz a v průběhu dnešního odpoledne se budete moci zapojit do několika soutěžních aktivit. Ti nejlepší z vás dostanou také drobnou odměnu ve formě záložek do knih (ukáže záložky). My tedy máme na starosti tuto část. Zde na tabuli budeme zaznamenávat výsledky. Proto vás poprosíme, abyste se nám představili, abychom si mohli poznačit vaše jména. Stačí, když se představíte křestním jménem nebo nějakou přezdívkou a my si to zapíšeme. Také jeden z nás vaši identifikaci zapíše zde na tyto vizitky, abychom si vás lépe přiřadili ke jménu během soutěží.

Moderátor: Nyní bych požádal Čtenáře 1, aby nám představil, co si připravil.

Část 2

Nyní představíte seniorům knihy, které sami čtete a které jste si připravili v rámci přípravy na tuto aktivitu. Současně mějte připravené i otázky k ukázce. Během této části napíše organizátor soutěže jména seniorů, která mají na vizitkách, na tabuli.

Představení knihy, představení aplikace pro záznam čtenářských cílů

Celková délka této části je cca 5 minut.

Čtenář 1: Já jsem si připravil jednu ze svých oblíbených knih. Moje oblíbená kniha je xxx. Tuto knihu napsal xxx. Byla vydána v roce xxx. Donesl jsem vám ji ukázat. Ukáže knihu, pošle seniorům. Připravil jsem si pro vás zajímavou ukázkou z této knihy. (Přečte ukázkou). Slíbil jsem, že vám ukážu, jak si zaznamenávám, jaké knihy jsem již přečetl a jaké mám v plánu přečíst. Používám aplikaci na mobilu. Říká se tomu čtenářské cíle a aplikace se jmenuje Knihy. Mám zde přečtené i rozečtené knihy. Mohu svoje výsledky sdílet s ostatními. Mám zde také audioknihy, o kterých vám něco více řekne můj spolužák.

Část 3

Nyní představíte seniorům knihy, které sami čtete a které jste si připravili v rámci přípravy na tuto aktivitu. Současně mějte připravené i otázky k ukázce.

Poznávání titulů a autorů audioknih

Celková délka této části je cca 10 minut.

Moderátor: Děkuji Čtenáři 1 a nyní vám Čtenář 2 představí audioknihy a uslyšíte také dvě ukázky. Předávám slovo Čtenáři 2.

Čtenář 2: Motivuje aktivitu pro seniory například takto: Milí senioři, poznáte, ze které knihy jsou následující ukázky, a kdo je namluvil? Znáte autora? Nejedná se o soutěž, zkuste i tipovat.

V tomto okamžiku přichází na řadu „technik“, potřebujete mít připravený počítač s reproduktory případně připojením k internetu. Technik pustí ukázkou (dobu máte označenu u ukázky, pokud využijete stejné pomůcky, jako použili žáci při ověřování).

Ukázka 1 (cca 5 až 6 minut pouštíme od začátku – pouští žák – technik).

Technik: Puštění a poslech vámi vybrané první ukázky ze vzorově připravené nabídky může být použita ukázka z knihy Lewis Carroll: Alenka v kraji divů (viz pomůcky).

Až technik vypne ukázkou, vyzvěte seniory, kteří byli rozděleni na 2 skupiny, aby mluvčí ke každé ukázce říkali své odpovědi a nezapomeňte ocenit jejich znalosti. Když odpoví špatně, nezesměšňovat! Poděkujte jim i za snahu, například takto:

Moderátor: Milí senioři, zkuste určit, z jakého díla je ukázka a kdo je jejím literárním autorem. Poznali jste, kdo tuto knihu namluvil?

Čtenář 2 sleduje, kdo se ze seniorů přihlásil a vyvolá ho, aby mohl říci svoji odpověď. Za správnou odpověď seniora pochválí.

Poznámka pro realizátory: Pokud senioři neuhodnou, mají možnost využít nápovědu výběrem ze tří možností. Možnosti nabídne Čtenář 2, který dá například hlasovat o výběru varianty například slovy: Kdo si myslí, že správná odpověď je a, se přihlásí teď. Atd.

Ukázka 2 (cca 5 až 6 minut pouštíme od začátku – pouští žák – technik)

Puštění a poslech vámi vybrané druhé ukázky ze vzorově připravené nabídky může být použita ukázka z knihy Miroslav Horníček: Jak hledat slunce (viz pomůcky).

Moderátor: Milí senioři, zkuste nyní poznat, z jakého díla je druhá ukázka a kdo je jejím literárním autorem. Poznali jste, kdo tuto knihu namluvil?

Čtenář 2 sleduje, kdo se ze seniorů přihlásil a vyvolá ho, aby mohl říci svoji odpověď. Za správnou odpověď seniora pochválí. Pozitivní zpětná vazba seniory motivuje pro další aktivitu. Senioři odpovídají jako jednotlivci.

Poznámka pro realizátory: Pokud senioři neuhodnou, mají možnost využít nápovědu výběrem ze tří možností. Možnosti nabídne Čtenář 2, který dá například hlasovat o výběru varianty například slovy: Kdo si myslí, že správná odpověď je a, se přihlásí teď. Atd.

Poznámka pro realizátory: Tento úkol není soutěžní. Můžete ho připravit například tímto způsobem:

Ukázka 1

Jedná se o tuto knihu:

- a) Lewis Carroll: Alenka v kraji divů,
- b) J. R. R. Tolíken: Pán prstenů,
- c) William Golding: Pán much.

Namluvili ji:

- a) Ivanka Devátá a Jaroslav Kepka,
- b) Jaroslava Adamová a Vladimír Menšík,
- c) Zlata Adamovská a Miroslav Táborský.

Ukázka 2

Jedná se o tuto knihu:

- a) Miroslav Horníček: Jak hledat slunce,
- b) Jan Werich: Jan Werich Suma sumárum,
- c) František Nepil: Po Praze chodím.

Namluvil ji:

- a) Miroslav Horníček,
- b) Jan Werich,
- c) František Nepil.

Správné odpovědi jsou vždy a)

Po skončení ukázek řekněte seniorům správné odpovědi. Vyhodnoťte poznávání ukázek – např. Dařilo se nám, nedařilo, ale nevádí atd. Provede Moderátor.

Část 3

Nyní představíte seniorům knihy, které sami čtete a které jste si připravili v rámci přípravy na tuto aktivitu. Současně mějte připravené i otázky k ukázce.

Představení knih

Celková délka této části je cca 10 minut.

Čtenář 3: Otevírá aktivitu a motivuje aktivitu se seniory například takto: Milí senioři, nyní vám předvedeme ukázkou z filmu, který je natočen podle jedné knihy, pozorně ukázkou sledujte a po jejím skončení bude následovat soutěžní kvíz. Pomocí tohoto kvízu si ověříte, jaké máte pozorovací schopnosti. Nepůjde o to, zda konkrétní knihu a její příběh znáte, ale na vašem soustředění při sledování. A pozor, důležitý může být každý detail. Každý senior soutěží za sebe. Správné odpovědi bude zaznamenávat Organizátor soutěže.

Potřebujete mít počítač s reproduktory, připojení k internetu a dataprojektor.

Pusťte seniorům vámi připravenou ukázkou, inspirovat se můžete např. ukázkou a zpracováním žákovských otázek z Rosic.

Příloha 2.3.3.1 Otázky k ukázce „Četba“ připravené žáky při ověřování programu

Při ověřování si žáci vybrali ukázkou z Harryho Pottera: „Harry Potter and the Sorcerer's Stone (2001) Official Trailer – Daniel Radcliffe Movie HD“

Připravené otázky k ukázce z Harryho Pottera:

1. Kolik bylo lodiček na cestě k hradu?
2. Měl Harry Potter motýlka, kravatu nebo nic, když měl košili?
3. Které zvíře se v ukázce vyskytovalo nejčastěji?
4. Jakou barvu mělo zvíře, které se v ukázce vyskytovalo nejčastěji?
5. Jakou rukou se kouzelníci natahovali pro koště?
6. Kterou hru hráli kouzelníci průběžně?
7. Kolik hlav měl pes, který se objevil na konci ukázky?

Organizátoři čtou postupně otázky a sledují, který senior se přihlásil k odpovědi jako první. Zeptáte se vždy na jméno nebo přezdívku (případně se podíváte na vizitku) a v případě správné odpovědi provedete záznam například na tabuli nebo na svůj poznámkový papír. Po skončení máte přehled, jaký počet správných odpovědí měli senioři. Např. takto:

Organizátor: první otázka: Kolik bylo lodiček na cestě k hradu? Kdo ví odpověď, se přihlásí. (organizátor pečlivě sleduje, kdo se přihlásí jako první). První se hlásila paní xxx prosím paní xxx o odpověď. Pokud je odpověď správná: Ano, paní xxx odpověděla správně, získává bod, který zapíše tady na tabuli. Pokud neodpoví správně: Tato odpověď nebyla přesná, ví někdo přesnou odpověď? Atd.

Část 4

Aktivity k tématu četba

Celková délka této části je 5 minut na test a 5 minut vyhodnocení

Pokyny pro žáky: Vaším úkolem bylo v tematickém bloku 3 zpracovat kvíz a křížovku, v nichž se budou objevovat otázky, díky nimž zjišťujete znalosti seniorů ze světa literární historie i literární teorie. Pokud máte kvíz připravený, použijete svůj, pokud ne, můžete použít ten, který připravili žáci v Rosicích. Je potřeba aktivitu nakopírovat v takovém počtu, aby každý senior mohl zpracovávat svoje řešení.

Organizátoři soutěží: Motivovat seniory pro soutěž můžete například takto: Milí senioři, nyní vám naši spolužáci rozdají kvíz a budete mít pět minut na vyplnění odpovědí. Poprosíme vás o zapsání křestního jména, podle kterého bychom vás mohli v závěru aktivity identifikovat, budou to stejná jména, která máte na vizitkách. Každý pracuje samostatně. Poté, co kvíz vyplníte, odevzdejte nám jej prosím. Po pěti minutách zbytek odpovědí posbíráme a provedeme vyhodnocení (za každou správnou odpověď bod), nejlepší z vás budou oceněni záložkou. V průběhu vyhodnocování můžete luštit připravenou křížovku nebo si křížovkou můžete vzít domů a vyluštit si ji tam. Řešení máte na druhé straně křížovky. Pokud někdo z vás nemá u sebe brýle, máme tu spolužáky, jako diváky, přihlaste se a oni vám budou pomáhat se čtením otázek.

Moderátor: Oceňte nejlepší seniory v jednotlivých aktivitách. Začněte od třetího místa a postupujte směrem k prvnímu. V případě rovnosti bodů dejte na stejné místo více seniorů. Další místa nijak nekomentujte. Seniory na prvních třech místech můžete ocenit drobným dárkem. Při ověření to byly záložky, které žáci získali z prodejny knih, ale můžete před aktivitou vyrobit i vlastní dáreček. Následně účastníkům poděkujte za účast v aktivitě, rozloučení bude doplněné o přání, že se seniorům setkání líbilo a dozvěděli se něco nového.

Příloha 2.3.3.2 Kvíz pro téma „Četba“ připravený žáky při ověřování programu.

Knižní kvíz

1. Nejprodávanejší kniha roku 2018 ve světě

- ☐ Bible
- ☐ Deník malého poseroutky
- ☐ Harry Potter a kámen mudrců
- ☐ Zlodějka knih

2. Nejpopulárnější žánr náctiletých

- ☐ Erotické
- ☐ Komiksy
- ☐ Detektivky
- ☐ Román

3. Z jaké knihy je „Pátek“

- ☐ Trosečník
- ☐ Harry Potter
- ☐ Robinson Crusoe
- ☐ Malý princ

4. Kolik dílů má nejúspěšnější fantasy knižní série Harry Potter

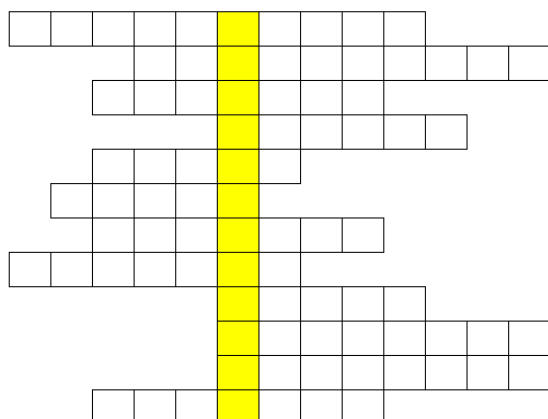
- ☐ 1
- ☐ 20
- ☐ 8
- ☐ 75

5. Která z těchto knih nebyla zfilmovaná

- ☐ Hobbit
- ☐ Příšerné příběhy
- ☐ Sherlock Holmes
- ☐ Kniha Džunglí

Křížovka

Tvůrce pejska a kočičky
Typický příběh Sherlocka Holmese
Vtipná četba
Literatura informativní
Něčí zápisky
Romantický příběh
Příběh pro děti
Nesmyslné příběhy
Hlavními hrdiny jsou zvířata co se chovají jako lidi
Autor líčí svůj vlastní život
Většinou pravdivé líčení nějaké události
Je to kratší román

Část 5

Shrnutí hodiny

Proběhne přestávka a výměna skupin. Před výměnou skupin proběhne krátké zhodnocení. Obracíme se přitom na seniory, pro které jsme aktivitu připravovali, protože by nás mělo zajímat, jestli se bavili, zda se něco dozvěděli, jestli jim byly aktivity příjemné, byli v dobrém rozpoložení apod.

Kolik byste si dali bodů z pěti možných za realizaci dnešní hodiny?

Podrobnější zhodnocení ze strany žáků bude provedeno v rámci tematického celku 5, kde budou žáci odpovídat na otázky:

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Závěr

Schovejte si všechny materiály, které vznikly během dnešního setkání, budete je potřebovat při přípravě závěrečné mini konference.

2. hodina

Pomůcky

Pomůcky: cizojazyčné pexeso vyrobené žáky (rozstříhané – podle počtu seniorů a nerozstříhané připravené jako odměny), slova na poznávání, učebnice jazyka, mapy, fotografie reálií z cizích zemí.

Učebnice, sešity z výuky, slovníky. Píseň, případně zvuková ukázka.

Podrobně rozpracovaný obsah

Rozdělení rolí:

Moderátor aktivity – vybraný člen skupiny se ujme „moderování setkání“. Provede přivítání, seznámení seniorů s připraveným programem a bude řídit pod dohledem pedagogů průběh aktivity. Předpokladem jsou dobré komunikační dovednosti jednoho z vás, neboť na jeho aktivitě bude záviset dynamika hodiny a porozumění seniorů aktivitám.

Organizátoři soutěží – tři pověření členové skupiny se ujmou organizování soutěží, záznamu bodů a v závěru vyhodnocení. Mohou být současně čtenáři.

Technik – technicky zdatný člen skupiny, schopný samostatně obsluhovat počítač a dataprojektor (případnou podporu může technikovi nabídnout učitel).

Mluvčí – člen(ové) skupiny, který (kteří) si připravil(i) aktivity k tématu jazyky. Mohou být současně organizátory soutěží.

Fotograf – zaznamenává průběh aktivit pro další využití. Pečlivě sleduje probíhající aktivity, zaznamenává stěžejní okamžiky.

Ostatní – žáci, kteří tuto aktivitu nepřipravovali, budou v roli diváků a mohou se zapojit do soutěží, aktivovat svým vlastním zájmem aktivitu seniorů, případně seniorům pomáhat.

Průběh aktivity:

Celá aktivita je rozdělena na pět dílčích částí, z nichž u každé je uveden orientační čas pro délku trvání. Část jedna je společná se skupinou „Četba“. Jedná se o představení žáků a seniorů a stručné seznámení s projektem a s tím, co jste si pro seniory připravili.

Část 1

Celková délka této části je cca 10 minut.

Další část je uvedena jako ukázka možného řešení. Konkrétní řešení vyplyne jako výstup z tematického bloku č. 3.

Ještě jednou vás vítám a nyní již k naší aktivitě „Jazyky“. Spolužáci, kteří připravovali tuto aktivitu, se teď představí a současně vám řeknou, jakou dnes mají úlohu v aktivitě „Jazyky“.

Tato část proběhla bez předchozí přípravy. Žáci využili základní slovní zásobu a k představení nepotřebovali žádnou pomoc pedagoga s aprobací na jazyky.

Mluvčí 1: Představí se v jazyce, který si vybral při přípravě. Při ověřování první žák vybral jazyk angličtina. Řekl svoje jméno, kde bydlí, do které chodí třídy, jaké má zájmy, co ho nejvíce baví ve škole. Řekl také, kdo je jeho největší kamarád, jak spolu tráví volný čas.

Moderátor: Rozuměli jste mému spolužákovi? Kdo poznal, jaký to byl jazyk? Pokud senioři váhají Mluvčí 1, jim řekne totéž, co řekl anglicky česky. Pokud ví, mohou se pustit do odpovídání, hlásit se a říci, o jaký jazyk se jednalo a jaké informace zazněly.

Mluvčí 2: Představí se v jazyce, který si vybral při přípravě. Při ověřování druhý žák vybral jazyk francouzština. Řekl o sobě podobné informace jako žák první.

Moderátor: Rozuměli jste mému spolužákovi? Kdo poznal, jaký to byl jazyk? Pokud senioři váhají Mluvčí 2, jim řekne totéž, co řekl francouzsky česky. Pokud ví, mohou se pustit do odpovídání, hlásit se a říci, o jaký jazyk se jednalo a jaké informace zazněly.

Mluvčí 3: Představí se v jazyce, který si vybral při přípravě. Při ověřování třetí žák vybral jazyk němčina. Řekl o sobě podobné informace jako žák první.

Moderátor: Rozuměli jste mému spolužákovi? Kdo poznal, jaký to byl jazyk? Pokud senioři váhají Mluvčí 1, jim řekne totéž, co řekl německy česky. Pokud ví, mohou se pustit do odpovídání, hlásit se a říci, o jaký jazyk se jednalo a jaké informace zazněly.

Podle tohoto scénáře se představují další členové skupiny (pokud je jich více). Můžete také zapojit žáky ze skupiny ostatní, kteří mohou být v rolích tlumočnicků.

Organizátor soutěže (za případnou celou skupinu): Milí senioři, naše skupina „Jazyky“ si pro vás připravila také zábavný kvíz a v průběhu dnešního odpoledne se budete moci zapojit do několika soutěžních aktivit. Ti nejlepší z vás dostanou také drobnou odměnu.

Část 2

Celková délka této části je cca 10 minut.

Moderátor: Nyní bych požádal Mluvčího 1, aby nám představil, co si připravil.

Mluvčí 1: Připravil jsem si pro vás na úvod jazykový kvíz a přiřazovací cvičení. Máte poznat, ze kterého jazyka jsou tato slova. Moji spolužáci vám rozdají vytištěné kvízy, cvičení a také tužky. Vaším úkolem bude u kvízu zaškrtnutím vybírat správné odpovědi nebo odpovědi, o kterých si myslíte, že by mohly být správné. U přiřazování je vaším úkolem spojit do dvojic český a cizojazyčný výraz. Na vyřešení máte 8 minut a pokuste se pracovat zcela samostatně. Svůj kvíz si podepište jménem, které máte na vizitce.

Příloha 2.4.1.1 Kvíz připravený skupinou „Cizí jazyky“ při ověřování programu

Kvíz: Cizí jazyky

1. Jakým jazykem se mluví v Brazílii?

- A) španělsky
- B) portugalsky
- C) francouzsky

2. Jaký je nejrozšířenější mateřský jazyk v Evropě?

- A) angličtina
- B) francouzština
- C) ruština

3. Jakým jazykem se mluví v Argentině?

- A) španělsky
- B) francouzsky
- C) portugalsky

4. Z jakého jazyka je přijato slovo vteřina do češtiny?

- A) ze srbštiny
- B) z ruštiny
- C) z chorvatštiny

5. Z jakého jazyka je přijato slovo knedlík do češtiny?

- A) z němčiny
- B) z francouzštiny
- C) z latiny

6. Jaký je úřední jazyk v Mexiku?

- A) portugalština
- B) španělština
- C) angličtina

7. Švédština patří do jazyků?

- A) ugrofinských
- B) germánských
- C) románských

8. Český překlad Harryho Pottera je

- A) Jindřich Hrnec
- B) Jindřich Hrnčíř
- C) Hynek Hrnčíř

Příloha 2.4.1.2 Přiřazovací cvičení k tématu Jazyky vytvořené žáky při ověřování

dog	francouzština
le chien	němčina
perro	ruština
der Hund	angličtina
собака	španělština
pes	čeština

dobré ráno	španělština
good morning	angličtina
guten Morgen	francouzština
bonjour	čeština
buenos dias	ruština
доброе утро	němčina

Ich heiße	angličtina
доброе утро....	francouzština
Jmenuji se	němčina
Je m' appelle	španělština
Mi nombre es	čeština
My name is	ruština

car	čeština
автомобиль	angličtina
le voiture	ruština
das Auto	španělština
auto	němčina
auto	francouzština

workbook	čeština
le cahier	angličtina
sešit	ruština
cuaderno de eiercicios	němčina
das Heft	španělština
книга	francouzština
sillas	francouzština
židle	angličtina
стол	ruština
chair	čeština
la chaise	němčina
der Stuhl	španělština

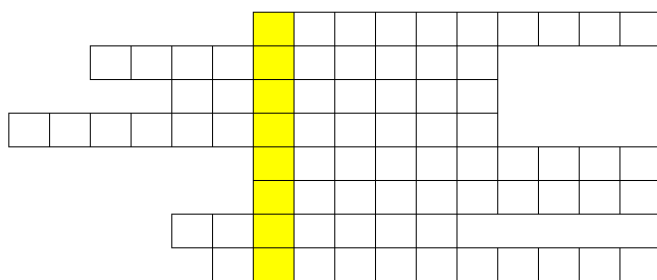
Spolupracují organizátoři soutěže. Posbírají vyplněné kvízy a provedou vyhodnocení. Vyhodnocení probíhá i v průběhu části 3, kdy mluvčí 3 představuje učebnice, ale maximálně 10 minut.

Moderátor: Než proběhne vyhodnocení kvízu, tak bych požádal Mluvčího 2, aby nám představil, co si připravil.

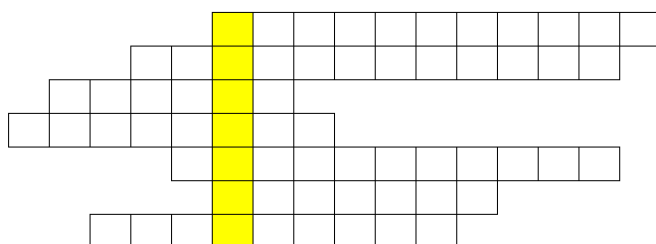
Mluvčí 1: Připravil jsem si pro vás křížovky. Tyto křížovky si můžete zkusit udělat nyní nebo si ji odnesete domů a v klidu můžete vyzkoušet. Řešení je z druhé strany.

Příloha 2.4.1.3 Křížovky k tématu jazyky vytvořené při ověřování

Ze země, ve které se používá, je guláš a klobásy:
Nejpoužívanější jazyk:
Jeden jazyk našich sousedů:
Mluví se s ním v Kanadě a jedné z evropských velmocí:
Jazyk nejvyspělejší asijské země:
Jazyk ze země bývalého Sovětského svazu:
Jazyk ze země, která rozpoutala 2. světovou válku:
Píše se z prava do leva:

Jazyk našich bratrů:
Mají u nás hodně přistěhovalců:
Mrtvý jazyk:
Jazyk používán na Jutském poloostrově:
Země, ze které je oblévá Jadranské moře:
Jazyk největší země světa:
Jazyk ze země bývalého Sovětského svazu:

Část 3

Celková délka této části je cca 10 minut.

Moderátor: Nyní bych požádal Mluvčího 3, aby nám představil, co si připravil.

Přinesl jsem vám učebnice, ze kterých se učíme. Používáme různé učebnice, pracovní sešity a slovníky. Často také používáme časopisy. Přinesl jsem vám časopis Bridge, který je sice určený pro výuku starších studentů, ale mě angličtina zajímá, tak si ho objednávat navíc. Já se učím zatím dva cizí jazyky, ale někteří žáci naší školy se učí až xxx cizí jazyky. Můžeme si vybírat z jazyků xxx. V hodinách si často pouštíme ukázky, někdy i písničky a filmy, a to mě hodně baví. Také hrajeme často jazykové hry a někdy používáme počítač. Někteří z nás chodí ještě navíc do kroužku xxx a do jazykového kurzu xxx.

Já vám přečtu kousek z anglického časopisu.

O čem si myslíte, že tento článek byl?

Na závěr jsme si připravili dotazník k tématu Jazyky, protože bychom se rádi dozvěděli, jak a co jste se učili vy. Dotazníky si vybereme na konci hodiny. A nemusíte se podepisovat, je to anonymní.

Pomocníci ze skupiny ostatní rozdají dotazníky seniorům.

Příloha 2.4.1.5 Dotazník k tématu Jazyky vytvořený žáky při ověřování

Zde je náhled dalšího dotazníku, vytvořeného při ověřování jiným žákem.

Dotazník pro seniory k tématu Jazyky

1. Jaké jazyky umíte?
2. Jaké jazyky jste se učili ve škole?
3. Učili jste se nějaké jazyky samovýukou? Kdy?
4. Jaké jazyky byste chtěli umět?
5. Proč byste je chtěli umět?
6. Znáte nějaké přísloví o jazycích?
7. Jaký jazyk je podle vás nejtěžší? Proč?
8. Jaký jazyk je podle vás nejlehčí? Proč?
9. S jakými jazyky jste se již setkali? Kdy?
10. Jaké máte doma slovníky?

Část 4

Jazyková hra

Celková délka této části je cca 10 minut.

Moderátor: Nyní bych požádal organizátory soutěže, aby nám představili, co si připravili.

Organizátor soutěže: Připravili jsme si pro vás jazykové pexeso. Požádal bych nyní spolužáky, kteří tuto aktivitu neorganizují (ostatní), aby si s vámi toto pexeso zahráli, zároveň je poprosím (je to jazykové pexeso s angličtinou), aby vám vždy přečetli se správnou výslovností anglické slovíčko.

Řeknu vám nyní postup:

Jednotlivé dvojice (senior a žák) se rozmístí po klubovně tak, že vy žáci si vezmete židličky a přisednete si k seniorům ke stolkům. U stolu se ještě jednou seniorovi představíte, zamícháte pexeso a rozložíte po stole. Dáte přednost seniorovi pro zahájení hry. Při otočení jakékoliv kartičky řeknete dané slovo anglicky. Hra může být zpestřena tím, že senior toto slovo může říct v jazyce, který zná. Při uhádnutí správné dvojice si hráč tuto dvojici nechává u sebe. Hra skončí otočením všech kartiček nebo po uplynutí času na hru, což je 7 minut. Žáci hráči pográtulujte „svému“ seniorovi k dosaženému výsledku.

Po skončení hry předáte seniorům připravená nerozstříhaná pexesa, která si mohou zahrát se svými vnuky nebo mezi sebou na příštím setkání klubu...

Na závěr:

Moderátor: Nyní poprosím seniory, aby odevzdali vyplněné dotazníky. Výsledky z dotazníků chceme použít při závěrečném představení na naší minikonferenci, na kterou vás už teď srdečně zveme.

Část 5

Shrnutí hodiny

Proběhne přestávka a výměna skupin. Před výměnou skupin proběhne krátké zhodnocení.

Pokud je to v pořadí tohoto odpoledne již druhá aktivita, moderátor poděkuje za účast, pochválí seniory a rozloučí se.

Moderátor: Děkuji všem za aktivní přístup k dnešnímu programu. Překvapilo mě, jak jste vy senioři ochotni si zahrát hru a naučit se něco nového. Doufám, že i vy jste si z dnešního odpoledne něco odnesli a není to jen pexeso, které jsme vám dali. Příště budou řídit program naši spolužáci, kteří si pro vás připravili aktivity s tématem „Jak se bavíme“.

Úkol pro žáky – stručné zhodnocení: Kolik byste si dali bodů z pěti možných za realizaci dnešní hodiny?

Závěr

Schovejte si všechny materiály, které vznikly během dnešního setkání, budete je potřebovat při přípravě závěrečné minikonference.

2.4.2 Téma č. 2 (D1 – Jak se bavíme) – počet hodin 2

Aktivita, kterou připravili členové skupiny „Co nás baví“. Úkolem je představit seniorům další volnočasové aktivity, které jsou typické pro vaši věkovou kategorii. Zde již není podrobně zpracován možný scénář průběhu. Ten máte v kapitole 2.4.1 u tématu „Četba“. Budete tedy postupovat podobně – nezapomeňte na základní úkony, jako hlídat si čas, pečlivě představit aktivitu, připravit si pomůcky, rozdělit si role v týmu. Naplníte svoje téma obsahem, který jste si připravili. Váš moderátor přizpůsobí text své situaci, stejně tak ostatní členové týmu. Zde máte vzor obsahu pro inspiraci. Je jasné, že každá skupina vás žáků bude mít tuto část s originálním obsahem, který se bude týkat konkrétně vás, konkrétních seniorů i vámi připraveného programu. Téma je opět vlastně dvouhodina s aktivitami „Co nás baví“ a „Hry“.

1. hodina

Pomůcky

Audiopřehrávač, připravená choreografie, hudba (CD), kamera, počítač připojený na dataprojektor. Oblečení vhodné na tanec a obuv do tělocvičny.

Podrobně rozpracovaný obsah

Rozdělení rolí:

Moderátor aktivity – vybraný člen skupiny se ujme „moderování setkání“. Provede přivítání, seznámení seniorů s připraveným programem a bude řídit pod dohledem pedagogů průběh aktivity. Předpokladem jsou dobré komunikační dovednosti jednoho z vás, neboť na jeho aktivitě bude záviset dynamika hodiny a porozumění seniorů aktivitám.

Technik – technicky zdatný člen skupiny, schopný samostatně obsluhovat počítač a dataprojektor (případnou podporu může technikovi nabídnout učitel).

Tanečníci – členové skupiny, kteří si připravili aktivitu k tématu tanec.

Youtubeři – členové skupiny, kteří si připravili aktivitu k youtuberingu.

Fotograf – zaznamenává průběh aktivit pro další využití. Pečlivě sleduje probíhající aktivity, zaznamenává stěžejní okamžiky. Je společný pro dnešní obě skupiny.

Ostatní – žáci, kteří tuto aktivitu nepřipravovali, budou v roli diváků a mohou se zapojit do tance. To jste vy, kteří jste tuto aktivitu nepřipravovali.

Tato část je uvedena jako ukázka možného řešení. Konkrétní řešení vyplyne jako výstup z tematického bloku č. 3.

Část 1 – představení (10 minut)

Moderátor: Dobrý den, vítám vás na aktivitě, kterou si připravila naše skupina. Chtěli bychom vám představit témata, která baví nás, a to je tanec a youtubering. Spolužáci, kteří připravovali tuto aktivitu, se teď představí a současně vám řeknou, proč se zařadili do této skupiny a co je na tom baví.

Tanečník 1: Dobrý den, jmenuji se xxxx, protože mě baví tanec, zařadil jsem se do této skupiny. Chodím do kroužku xxxx (Mighty Shake), kde se věnujeme tanci xxx (Street Dance). Do této skupiny chodím již od svých xxx let a se svou sekcí se účastním i mnoha soutěží. Může doplnit úspěchy, například: Často se umísťujeme na prvních místech v celorepublikových soutěžích a starší skupiny byly už i mistry světa

ve Street Dance. Mighty Shake existuje již přes dvacet let a chodí tam vždy řada žáků z našeho gymnázia. Máme také svoje stránky a kanál na youtube.

Technik: Pustí ukázkou tancování, pokud taková existuje (ukázka do 5 minut).

Při ověřování: <https://www.youtube.com/channel/UC42ro-RyTf8eYOBWEkWC87Q>

Dále se představí další tanečníci.

Youtuber 1: Dobrý den, jmenuji se xxxx, chtěl bych vám představit to, co baví mě. Je to youtubering. Sleduji různá videa a také se snažím něco natočit. Ale to teprve začínám, takže není moc, co bych vám ukázal. Připravil jsem si pro vás ukázky profesionálních youtuberů a také zajímavostí ze světa youtuberingu. Slovo youtube jste zaslechli před chvílí, kdy o kanálu youtube mluvil můj spolužák xxx v souvislosti s tancem.

Dále se představí další youtubeři.

Část 2

Taneční aktivita (15 minut)

Tanečník 1: Kdo z vás má zájem, může si teď s námi vyzkoušet malou sestavu, vycházející ze Street Dance, kterou jsme si pro vás připravili. Bude se jednat vlastně jen o základní krok, nemusíte mít tedy obavy, že byste to nezvládli.

Nyní představte taneční choreografii, kterou jste si připravili v tematickém celku 3. Vyzvěte znovu seniory, aby se přidali. Při ověřování se několik seniorek ochotně připojilo.

Začněte krátkou rozcívkou na rozhýbání. Je velice vhodné, když použijete stejné nebo podobné cviky, které jste cvičili v tematickém celku 2, když jste se seznamovali s pohybovými aktivitami seniorů. Pokud totiž využijete to, co senioři znají, budou se v aktivitě cítit bezpečněji, nebude zde od počátku obava, to nedám, to neznám, to je na mě moc.

Připomeneme si nyní tyto cviky:

Cvičili jste jednoduché cviky, jako hluboké nadechování a vydechování, předpažení, upažení s vyrovnaným centrem těla, vzpažení, rozpažení, úkroky do stran s pokrčením nohou v kolenou, stání na jedné a druhé noze, udržování balance, stoj na špičkách, protahovací cvičení v pase, úklony dopředu dozadu a doprava a doleva, s pažemi v bok nebo úklony se vzpaženými a rozpaženými rukama. Dále protahovací cvičení v pase s pokrčenými koleny vpravo, vlevo. Přenášení váhy těla na jednu, druhou nohu.

Potom bude následovat společný trénink. Tím vznikne krátké taneční představení realizované tančícím předcvičujícím žákem, ke kterému se postupně do rytmu hudby přidávají jak senioři, tak žáci ze skupiny ostatní.

Při ověřování se senioři naučili základní kroky Street Dance.

Část 3

Youtubering

Celková délka této části je cca 15 minut.

Moderátor: Nyní dostanou slovo youtubeři.

Youtuber 1: Víte, co je to youtubering a youtuber? Počkáte na odpovědi seniorů, pokud jsou správně, pochválíte je, pokud mlčí a neví, tak jim pojmy představíte například takto:

Youtuber je osoba, která na internetovém serveru YouTube nahrává svoje videa. A youtubering je činnost, kterou vykonává youtuber. Mohou být různé druhy youtuberingu.

Připravili jsme si pro vás krátkou prezentaci.

Příloha 2.4.1.4 Prezentace o YouTube vytvořená žáky při ověřování programu

Základní informace můžete čerpat například zde: Youtubering. In: Svět volného času [online]. 2018 [cit. 2020-04-18]. Dostupné z: <http://www.svetvolnehocasu.com/353-youtubering.html>

Známý youtuber je například Karel „Kovy“ Kovář, kterého můžete znát z televize.

Také můžete uvést nějaké zajímavosti z jeho života, čerpat můžete ze článku: Tak trochu jiný youtubering. In: Zlín Film Festival [online]. Zlín: FILMFEST, 2018 [cit. 2020-04-18]. Dostupné z: <https://www.zlinfoest.cz/26442n-tak-trochu-jiny-youtubering>

Při ověřování zaujaly seniory zajímavosti o příjmech youtuberů. Zejména příjem tehdy osmiletého youtubera Ryana – 22 milionů dolarů, v přepočtu téměř půl miliardy korun ročně, je šokoval.

Vaši spolužáci při ověřování použili údaje z roku 2018 dostupné zde:

VOZKOVÁ, Kristýna a Petr MICHL. Žebříček: 10 nejlépe vydělávajících youtuberů světa pro rok 2018. In: Focus Agency [online]. Focus Agency, 2018, 7. 12. 2018 [cit. 2020-04-18]. Dostupné z: https://www.focus-age.cz/m-journal/aktuality/zebricek--10-nejlepe-vydelavajicich-youtuberu-sveta-pro-rok-2018__s288x14145.html

Poznámka: Je potřeba, abyste si připravili aktuální údaje.

Moderátor: Nyní vám pustíme několik ukázek.

Technik: Pustí připravené ukázky.

Poznámka: Je potřeba, abyste si připravili aktuální ukázky, které se líbí vám.

Youtubeři: Dále můžete říct vlastní názory na youtubering. Můžete použít tyto výrazy:

Na youtuberingu se mi líbí: xxxx

Na youtuberech obdivuji: xxxx a sleduji je, protože xxxx.

Moderátor: A teď na závěr jsme si pro vás připravili ukázky, které by vás mohly zajímat.

Poznámka: Při ověřování žáci představili tři ukázky – jedna byla z oblasti módy, dále to byl recept na přípravu sushi a poslední byla ukázka z kanálu pro kutily. Připraveno měli více ukázek – jsou uvedeny v příloze.

Tuto část si ale musíte připravit samostatně, protože v době, kdy vy budete realizovat program, použité kanály už nemusí být dostupné. Je potřeba si pro seniory, podle znalostí jejich skupiny připravit témata, která by je zajímala. Tedy pokud skupinu tvoří například pouze ženy, připravte pečení, vaření, rukodělná činnost, cvičení, apod. Pokud je tam více mužů, tak kutilství, zahrádka, sport, atd. Je vhodné reagovat na vše, co jste se do této doby od seniorů dozvěděli a tento obsah jim přizpůsobit. Tím jim jistě uděláte radost, že jste je poslouchali a vnímali jejich názory.

Část 4

Shrnutí

Celková délka této části je cca 5 minut.

Proběhne přestávka a výměna skupin (nebo ukončení programu). Jedná se pouze o krátkou přestávku, během níž se skupina seniorů musí přesunout do jiné místnosti. Zpětnou vazbu od vás žáků k realizované aktivitě budeme zjišťovat v rámci tematického celku 5. Nyní na závěr proběhne jen stručná reflexe aktivity během výměny skupin. Například takto: Kolik byste si dali usměvavých emotikonů z pěti možných za realizaci dnešní hodiny?

Ale promyslete si odpovědi na následující otázky, které budou součástí zhodnocení, to bude provedeno v rámci tematického celku 5.

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Pokud se jedná o ukončení programu, senioři se již nepřemisťují do společné místnosti, ale rozloučení provede Moderátor skupiny „Co nás baví“ nebo „Hry“ pro tu skupinu seniorů, se kterou právě pracuje.

2. hodina

Pomůcky

Stoly se židlemi, deskové hry: Česko, Konečně doma, Telepatie, Krycí jména, Jak to tenkrát bylo. Stopky nebo jiná časomíra. Bodovací karty (pokud jsou ke hře potřeba), psací potřeby, zvoneček. Ukázky deskových her, které hrají žáci a přinesou si je na setkání.

Podrobně rozpracovaný obsah

Rozdělení rolí:

Moderátor aktivity – vybraný člen skupiny se ujme „moderování setkání“. Provede přivítání, seznámení seniorů s připraveným programem a bude řídit pod dohledem pedagogů průběh aktivity. Předpokladem jsou dobré komunikační dovednosti jednoho z vás, neboť na jeho aktivitě bude záviset dynamika hodiny a porozumění seniorů aktivitám.

Hráči – členové skupiny, kteří si připravili aktivitu k tématu hry. Ideálně 5 žáků.

Fotograf – zaznamenává průběh aktivit pro další využití. Pečlivě sleduje probíhající aktivity, zaznamenává stěžejní okamžiky. Je společný pro dnešní obě skupiny.

Časomíra – hlídá čas a zvonkem dává najevo ukončení hry a přesun na další stanoviště. Roli časomíru může převzít moderátor nebo některý z nezapojených žáků v této aktivitě.

Ostatní – žáci, kteří tuto aktivitu nepřipravovali, budou v roli diváků a mohou se zapojit do hraní her. To jste vy, kteří jste tuto aktivitu nepřipravovali.

Tato část je uvedena jako ukázka možného řešení. Konkrétní řešení vyplyne jako výstup z tematického bloku č. 3.

Část 1

Představení

Celková délka této části je cca 5 minut.

Moderátor: Dobrý den, vítám vás na aktivitě, kterou si připravila naše skupina. Chtěli bychom vám představit téma, které baví nás, a to je hraní her. Spolužáci, kteří se mnou připravovali tuto aktivitu, se teď představí a současně vám řeknou, proč se zařadili do této skupiny a co je na tom zajímavé.

Hráč 1: Dobrý den, jmenuji se xxxx, rád hraji hry. Hraji hry na počítačích a v poslední době jsem začal hrát hry deskové. Zjistil jsem, že existuje velké množství zajímavých deskových her, které jsou i lepší než hry na počítači. Začal jsem chodit také zde na SVČ do kroužku deskových her. Pořádáme různé turnaje a to je opravdu zajímavé. Nejvíce mě baví hrát hru xxx (může ukázat).

Podobně se představí další hráči.

Moderátor: Nyní jsme pro vás připravili ukázky z některých moderních deskových her. Vybrali jsme takové, které se dají zahrát v krátkém čase a nemají moc složitá pravidla a také ty, které jsou určeny speciálně pro seniory, ty si tu dnes nezahrajeme, ale rádi bychom vám je představili.

Teď se prosím rozdělte k jednotlivým stolům, kde jsou připraveni žáci, kteří vám vysvětlí pravidla a zahrájí si s vámi hru. Jsou tu vytvořeny 4 hrací kouty, rozdělte se rovnoměrně. Ve třech koutech budete hrát a poslední je seznamovací s hrami vhodnými pro seniory. Během naší hodiny se postupně

vystřídáte u všech her. Každou hru budeme hrát 8 minut a pak se vyměníme. Potřebný počet hráčů doplní naši spolužáci, kteří dnes nejsou zapojeni do organizace aktivit.

Část 2

Hraní her

Celková délka této části je cca 35 minut.

Jednotlivé hry

Počet osob: určeno pravidly dané deskové hry.

Prostor: učebna se stoly a židlemi. Vytvoření 4 hracích koutů.

Pomůcky: deskové hry uvedeny v seznamu 1.10 a popsány v metodické části.

Časový interval: podle zájmu, maximálně 9 min. na jednu hru včetně přesunu.

Průběh: Každý žák skupiny dostane jednu z výše uvedených her, jejíž pravidla si nastuduje (viz tematický blok č. 3). Hru si nachystá na určené hrací místo a čeká na hráče. Určený žák (dále vedoucí hry) je zde v roli poradce a rozhodčího. Jakmile ke hře usedne dostatečný počet hráčů (senioři a žáci, kteří se přidali k této aktivitě a nejsou ze skupiny „Co nás baví?“), vysvětlí jim vedoucí hry pravidla, spustí hru a dohlíží na její správný průběh. Hráči u hry nemusí setrvat až do konce. Tato aktivita není soutěžní, ale hlavně poznávací. Záleží ovšem na autorech, kteří tuto aktivitu připraví, jak ji pojmu (například to může být i jednoduchý turnaj). Hráči, ať žáci, tak i senioři, si mohou hru vyzkoušet a přejít k další. Celá aktivita je zakončena diskuzí, při níž si jednotliví hráči předávají své postřehy z her.

Na prvních třech stanovištích jsou připraveni hráči 1 až 3, každý z nich má jednu hru, pro kterou si nastudoval pravidla. Hráči (vedoucí stanovišť) vysvětlí pravidla a zahájí hru. Sami nehrají, ale sledují dodržování pravidel. Po uplynutí časového úseku ukončí hru, poděkují, uklidí do původní polohy a čekají na další hráče.

Stanoviště 1

Hra Česko – Zábavná hra o Česku. Kvízová hra, která jednoduchou a zábavnou formou prověří znalosti hráčů z nejrůznějších oblastí.

Stanoviště 2

Krycí jména – Krycí jména je zábava pro všechny, kdo si rádi hrají se slovy. Týmy spolu soupeří o prvenství v úspěšném kontaktování všech svých agentů.

Stanoviště 3

Telepatie – Hra má podtext „Mysli na to, na co myslím já!“ Obsahuje 330 kartiček s obrázky nebo napsanými slovy. Hráči hrají obvykle ve dvojicích, vezmou si kartu a k danému slovu nebo obrázku každý skrytě napíše slova (asociace), která ho napadnou.

Stanoviště 4

Následující dvě hry jsou deskové hry určené pro věkovou kategorii seniorů. Na stanovišti č. 4 budou dva hráči, kteří jsou dobře seznámeni s pravidly těchto her a tyto dvě hry postupně představí seniorům a řeknou jim pravidla.

Jak to tenkrát bylo – Hra obsahuje řadu karet s retro fotografiemi a hravou formou vybízí k vyprávění příběhů. Společně uslyšíte události, o kterých byste se jinak možná nedozvěděli. Ve hře je ukryta téměř nevyčerpatelná studnice rodinných zážitků.

Konečně doma – Společenská hra na téma dokumentu „Šmejdi“ a boje proti tomuto způsobu okrádání seniorů. Skrývá v sobě nejen zábavu, ale i ponaučení. Cílem hry je projít celý okruh a ve spolupráci s ostatními hráči se dostat z předváděcí akce bez újmy zpět domů. Před tím je ovšem nezbytné zdolat nástrahy ve formě označených políček, kde čekají karty událostí (příběhů) a úkolů.

Část 3

Shrnutí

Celková délka této části je cca 5 minut.

Na závěrečnou reflexi můžete použít vlastní zpětnou vazbu ke hrám, kterou navrhli žáci při ověřování.
Viz Příloha 2.4.1.6 Připravená zpětná vazba žáky k aktivitě Hraní her

Proběhne přestávka a výměna skupin (nebo ukončení programu). Jedná se pouze o krátkou přestávku, během níž se skupina seniorů musí přesunout do jiné místnosti. Zpětnou vazbu od vás žáků k realizované aktivitě budeme zjišťovat v rámci tematického celku 5. Nyní na závěr proběhne jen stručná reflexe aktivity během výměny skupin. Například takto: Kolik byste si dali usměvavých emotikonů z pěti možných za realizaci dnešní hodiny?

Ale promyslete si odpovědi na následující otázky, které budou součástí zhodnocení, to bude provedeno v rámci tematického celku 5.

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Pokud se jedná o ukončení programu, senioři se již nepřemísťují do společné místnosti, ale rozloučení provede Moderátor skupiny „Co nás baví“ nebo „Hry“ pro tu skupinu seniorů, se kterou právě pracuje.

2.4.3 Téma č. 3 (D2 – Využíváme moderní technologie) – počet hodin 2

Tyto aktivity se budou realizovat podle přípravy, kterou zpracovali žáci v rámci tématu tematického bloku č. 3.

1. hodina

Pomůcky

Počítače, další technika (tablet, na ukázky: roboty, 3D tiskárna, VR, ...) a žáky připravené pomůcky, prezentace, zadání a pracovní listy pro seniory.

Podrobně rozpracovaný obsah

Rozdělení rolí:

Moderátor aktivity – vybraný člen skupiny se ujme „moderování setkání“. Provede přivítání, seznámení seniorů s připraveným programem a bude řídit pod dohledem pedagogů průběh aktivity. Předpokladem jsou dobré komunikační dovednosti jednoho z vás, neboť na jeho aktivitě bude záviset dynamika hodiny a porozumění seniorů aktivitám.

Prezentér – členové skupiny, kteří si připravili aktivitu k tématu moderní technologie (prezentace).

Ajták – členové skupiny, kteří si připravili aktivitu k tématu moderní technologie (praktické ukázky).

Fotograf – zaznamenává průběh aktivit pro další využití. Pečlivě sleduje probíhající aktivity, zaznamenává stěžejní okamžiky. Je společný pro dnešní obě skupiny.

Ostatní – žáci, kteří tuto aktivitu nepřipravovali, dnes nebudou v roli diváků, ale v roli asistentů, bude vás potřebovat, abyste pomohli seniorům při práci na počítači. To jste vy, kteří jste tuto aktivitu nepřipravovali.

Tato část je uvedena jako ukázka možného řešení. Konkrétní řešení vyplyne jako výstup z tematického bloku č. 3.

Část 1

Představení

Celková délka této části je cca 8 minut.

Setkání můžete začít tak, že si pustíte počítače a každý z vás si na počítači nachystá aktivitu, která je vaše oblíbená a chcete ji seniorům ukázat. Při ověřování to byla například ukázka z výuky programování, ukázka z výuky počítačové grafiky, ukázka práce v LMS Moodle, počítačová hra, zajímavá stránka na internetu.

Realizace aktivity může proběhnout například tímto způsobem:

Moderátor: Dobrý den, vítám vás na aktivitě, kterou si připravila naše skupina. Chtěli bychom vám představit téma, které baví nás, a to jsou moderní technologie. Spolužáci, kteří se mnou připravovali tuto aktivitu, teď sedí u počítačů a každý má připraveno něco, co by vám rád ukázal.

Ajták 1: Dobrý den, jmenuji se xxxx, rád hraji hry. Hraji hry na počítačích, tato hra xxx je moje oblíbená. Hraji ji xxxx (jak často) a jsem již xxxx úrovní této hry.

Postupně se představí všichni členové skupiny.

Část 2

Prezentace výuky moderních technologií na škole

Celková délka této části je cca 8 minut.

Výuka moderních technologií na školách – krátká exkurze s ukázkami moderních technologií, dostupných na škole, odkud jsou žáci (roboti, 3 D tiskárna, virtuální realita).

Část 3

Nebezpečí na internetu

Celková délka této části je cca 8 minut.

V rámci přípravy jste připravili materiály z oblasti moderních technologií pro představení seniorům. Nyní máte prostor na předvedení. V rámci ověřování žáci pro „své“ seniory připravili prezentaci na téma Bezpečnost na internetu. Pokud si sami nic nevytvoříte, můžete použít jejich prezentaci. Je v příloze. Další prezentace v příloze je na téma Moderní metody komunikací, i tato je vám k dispozici a můžete ji použít. Prezentace můžete najít v přílohách:

Příloha 2.4.1.10 Prezentace Nebezpečí na internetu

Příloha 2.4.1.9 Prezentace Komunikační technologie

Část 4

Praktické procvičování na počítačích

Celková délka této části je cca 8 minut.

Do této části zařadíte praktickou výuku některého z témat na počítačích. Žáci ze Zastávky připravili pro seniory úkoly na vyhledávání na internetu. Připravit ale můžete i aktivity zaměřené na seznámení s pojmy z oblasti moderních technologií: blog, youtuber, skype, Linkedin, Facebook, VR, AR, robotika, 3 D, počítačové hry,

Inspirací pro vaše zpracování nebo aktivitu se seniory mohou být úkoly navržené žáky při ověřování. Žáci je zpracovali ve formě prezentace, kterou seniorům promítali. Někteří senioři ale preferují tištěnou formu, proto stejné úkoly máte i v pracovním souboru k tisku. Pro praktické cvičení si ke každému seniorovi sedne jeden z vás – může to být i žák ze skupiny ostatní. Tento žák radí a pomáhá seniorovi s nalezením správné odpovědi. V některých případech nemusí být odpověď jednoznačná (Najděte nejlevnější ubytování v Praze). Při řešení úkolů uplatníte svoje znalosti z formální výuky z předmětu IVT.

Zadání „úkolů“ seniorům – viz ukázka *Příloha 2.4.1.7 Připravené otázky ve formě prezentace pro seniory, vytvořené při ověřování programu téma Moderní technologie.*

Pro tisk: Příloha 2.4.1.8 Úkoly na vyhledávání z prezentace

Část 5

Kvíz

Celková délka této části je cca 8 minut.

Pokud jste si připravili znalostní kvíz, je čas ho seniorům předložit. Pokud žádný nemáte, můžete použít kvíz, který připravili žáci ze Zastávky. Rozdejte nyní vytištěné kvízy a tužky. Senioři již mají zkušenosti s kvízy z předchozích setkání, tak ví, že je mají podepsat, ale raději jim to ještě připomeňte. Také jim řekněte, že na vyřešení máte 8 minut a neměli byste spolupracovat. Při ověření tento kvíz senioři vyplňovali na počítačích, možná, že i vám se podaří připravit kvíz elektronicky. V tom případě ke každému seniorovi bude k dispozici jeden pomocník z řad skupiny žáků ostatní.

Na obrázku máte náhled připraveného kvízu v LMS Moodle.

A v příloze pro tisk v papírové podobě, viz *Příloha 2.4.1.9 Kvíz k tématu Moderní technologie vytvořený žáky*.

Využít můžete také vzorový kvíz z části 2.3, viz *Příloha 2.3.2.1 Moderní technologie kvíz vzor*.

Učíme se v lavicích i bez lavic

Nástěnka ▶ Kurzy ▶ Projekty ▶ Ve škole po škole ▶ UVIBL ▶ Moderní technologie ▶ Kvíz ▶ Náhled

NAVIGACE TESTU

1 2 3 4 5 6 7 8

Konec testu...

Začít nový náhled

Úloha 1

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

[Upravit úlohu](#)

Co je hardware?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Internetová komunikační společnost
- ☐ b. Všechny soubory v počítači
- ☐ c. Všechny programy v počítači
- ☐ d. Fyzické části počítače

Úloha 2

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

[Upravit úlohu](#)

Co je sociální inženýrství?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Skupina programátorů
- ☐ b. Vývojáři her
- ☐ c. Způsob manipulace za účelem získání informací

Úloha 3

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

[Upravit úlohu](#)

Co je spam?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Nežádoucí zprávy
- ☐ b. Internetový prohlížeč
- ☐ c. Hra

Úloha 4

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

[Upravit úlohu](#)

Co z možností není vir?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Android
- ☐ b. Trojský kůň
- ☐ c. Malware

NAVIGACE

Nástěnka

- Titulní stránka
- ▶ Hlavní nabídka
- ▼ Aktuální kurz
 - ▼ UVIBL
 - ▶ Účastníci
 - ▶ Odznaky
 - ▶ Úvod
 - ▶ Pro všechny
 - ▶ Fotografování
 - ▶ Cizí jazyky
 - ▼ Moderní technologie
 - ▶ [Prezentace počítač](#)
 - ▶ [Komunikační technologie](#)
 - ▶ [Bezpečný internet](#)
 - ▶ [Kvíz](#)
 - ▶ [Křížovka](#)
 - ▶ [Prezentace youtube](#)
 - ▶ [Kvíz](#)
 - ▶ [Závěrečná prezentace](#)
 - ▶ Co čteme
 - ▶ Co nás baví
 - ▶ Deskové hry
 - ▶ Zhodnocení
 - ▶ Téma 9
 - ▶ Téma 10
 - ▶ Moje kurzy

SPRÁVA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Část 6

Shrnutí

Celková délka této části je cca 5 minut.

Proběhne přestávka a výměna skupin (nebo ukončení programu). Jedná se pouze o krátkou přestávku, během níž se skupina seniorů musí přesunout do jiné místnosti. Zpětnou vazbu od vás žáků k realizované aktivitě budeme zjišťovat v rámci tematického celku 5. Nyní na závěr proběhne jen stručná reflexe aktivity během výměny skupin. Například takto: Kolik byste si dali smajlíků z pěti možných za realizaci dnešní hodiny?

Ale promyslete si odpovědi na následující otázky, které budou součástí zhodnocení, to bude provedeno v rámci tematického celku 5.

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Pokud se jedná o ukončení programu, senioři se již nepřemísťují do společné místnosti, ale rozloučení provede Moderátor skupiny „Moderní technologie“ nebo „Fotografování“ pro tu skupinu seniorů, se kterou právě pracuje.

2. hodina

Pomůcky

Počítače, úkoly, případně připravené pracovní listy žáky, připravené fotografie v digitální podobě, fotoaparát, kamera, tablet, list pro hodnocení, pastelky.

Podrobně rozpracovaný obsah

Rozdělení rolí:

Moderátor aktivity – vybraný člen skupiny se ujme „moderování setkání“. Provede přivítání, seznámení seniorů s připraveným programem a bude řídit pod dohledem pedagogů průběh aktivity. Předpokladem jsou dobré komunikační dovednosti jednoho z vás, neboť na jeho aktivitě bude záviset dynamika hodiny a porozumění seniorů aktivitám.

Tvůrci – členové skupiny, kteří si připravili aktivitu k tématu fotografování.

Fotograf – zaznamenává průběh aktivit pro další využití. Pečlivě sleduje probíhající aktivity, zaznamenává stěžejní okamžiky. Je společný pro obě dnešní skupiny.

Ostatní – žáci, kteří tuto aktivitu nepřipravovali, budou v roli diváků a bude vás potřebovat, abyste pomohli seniorům při práci na počítači. To jste vy, kteří jste tuto aktivitu nepřipravovali.

Tato část je uvedena jako ukázka možného řešení. Konkrétní řešení vyplyne jako výstup z tematického bloku č. 3.

Část 1

Představení

Celková délka této části je cca 5 minut.

Moderátor: Dobrý den, vítám vás na aktivitě, kterou si připravila naše skupina. Chtěli bychom vám představit téma, které baví nás, a to je fotografování.

Tvůrce 1: Dobrý den, jmenuji se xxxx, rád fotografuji. Na fotografování používám fotoaparát, mobil nebo tablet. Potom někdy upravuji fotografie na počítači nebo přímo v tabletu. Fotky vystavuji i na internetu používám Instagram. Tady vám mohu ukázat několik fotografií, které jsem vyfotil v poslední době.

Postupně se představí všichni členové skupiny.

Moderátor: Milí senioři, kdo z vás si přinesl svůj přístroj na fotografování? Budeme dnes fotografovat různé objekty. Kdo nemá svůj přístroj, máme zde připravené školní (ze SVČ) a ty vám můžeme zapůjčit.

Pracovat budete vždy s jedním z nás. Ten vás nyní seznámí s obsluhou přístroje.

Část 2

Obsluha tabletu

Celková délka této části je cca 5 minut.

Ukážete seniorům, jak se zapne tablet a pomocí které ikony se spustí fotoaparát. Také jim ukážete, jak mají tablet při fotografování držet, a kde lze přepnout fotografování dopředu a dozadu.

Vysvětlíte jim základní pravidla pro fotografování tabletem. Můžete vysvětlit i použití blesku, pokud použité tablety blesk mají.

Při ověřování žáci ze Zastávky použili iPady, pokud máte stejné tablety a jejich obsluhu neznáte, tak můžete použít tento návod:

<https://support.apple.com/cs-cz/guide/ipad/ipad99b53a71/ipados>

Část 3

Praktické fotografování

Celková délka této části je cca 15 minut.

Nyní zadejte seniorům úkoly, co budou fotografovat. Seznamte je stručně s pojmy jako kompozice, zlatý řez, nasvětlení fotky apod. Můžete použít odkaz, který použili žáci při ověřování: <http://www.eduit.cz/zaklady-grafiky/>

Jako úkoly můžete použít některá ze zadání, co vymysleli žáci při ověřování (vyberte si 4 až 5 úkolů):

Vyfotografujte:

1. Něco živého v pohybu
2. Něco červeného
3. Makro
4. Nástěnku
5. Něco technického
6. Rostlinu
7. Portrét
8. Celou postavu

Doporučujeme úkoly vytisknout a rozdat seniorům, aby věděli, co přesně mají dělat.

Fotografování mobilem a tabletem – praktická cvičení podle zadání připravených žáky.

Část 4

Úprava fotografií

Celková délka této části je cca 10 minut.

Nyní se posadte k počítačům a ukažte seniorům připravené fotografie k úpravě. Vysvětlíte jim, co je na fotografiích špatně a jak se tyto vady mohou opravit. Můžete použít svoje fotografie nebo fotografie, které připravili žáci při ověřování. Jedná se o motivační část. V rámci této hodiny není prostor na to naučit seniory upravovat fotografie. Stačí, když jim předvedete, co umíte vy.

Druhou aktivitou může být tvorba koláže, tu si totiž připravili žáci při ověřování. Využili online programy pro tvorbu koláží. Můžete si také některý z těchto programů vybrat, pokud žádný neznáte: <https://www.fotocesta.cz/blog-fotocesty/napady-na-vyuziti-fotek/202-3-nejlepsi-on-line-programy-na-tvorbu-kolaze-z-fotek-zdarma>

Část 5

Závěrečné aktivity

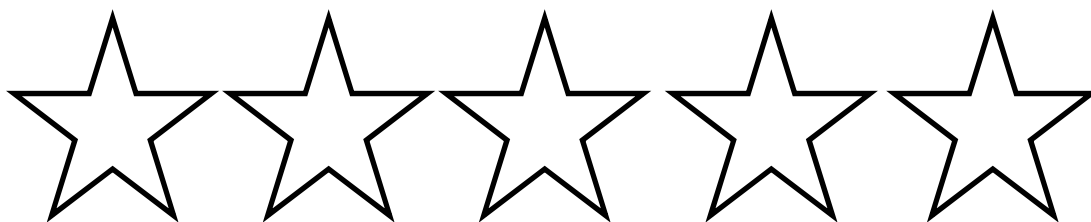
Celková délka této části je cca 5 minut.

Moderátor: Na závěr jsme pro vás připravili podobně jako jiné skupiny křížovku. Tuto si můžete vzít domů, řešení máte zase na druhé straně.

Byli bychom rádi, kdybyste zhodnotili, jak se vám náš program líbil, připravili jsme si pro vás lístečky a pastelky a vybarvěte hvězdičky, čím více hvězdiček vybarvíte, tím více se vám program líbil.

Jak se vám líbil program?

Prostor pro ostatní sdělení:

Část 6

Shrnutí (5 minut)

Proběhne přestávka a výměna skupin (nebo ukončení programu). Jedná se pouze o krátkou přestávku, během níž se skupina seniorů musí přesunout do jiné místnosti. Zpětnou vazbu od vás žáků k realizované aktivitě budeme zjišťovat v rámci tematického celku 5. Nyní na závěr proběhne jen stručná reflexe aktivity během výměny skupin. Například takto: Kolik byste si dali smajlíků z pěti možných za realizaci dnešní hodiny?

Ale promyslete si odpovědi na následující otázky, které budou součástí zhodnocení, to bude provedeno v rámci tematického celku 5.

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Pokud se jedná o ukončení programu, senioři se již nepřemísťují do společné místnosti, ale rozloučení provede Moderátor skupiny „Moderní technologie“ nebo „Fotografování“ pro tu skupinu seniorů, se kterou právě pracuje.

2.5 Tematický blok č. 5 (Výstupy žákovského projektu) – počet hodin 8

2.5.1 Téma č. 1 (Zpracování záznamů) – počet hodin 2

1. hodina

Pomůcky

Počítače, tablet, papíry, psací potřeby, myšlenkové mapy z úvodu programu.

Podrobně rozpracovaný obsah

Nyní nás čeká příprava závěrečné minikonference, na které představíte svým spolužákům, rodičům, učitelům i zájemcům z řad veřejnosti výstupy vašeho projektu. Než začnete aktivity připravovat, přihlásíte se do prostředí, ve kterém budete sdílet svoji přípravu na závěrečnou minikonferenci s ostatními členy skupiny. Ideální prostředí je takové, kde můžete na svém výstupu spolupracovat. Jedním z výstupů bude totiž prezentace, na které bude spolupracovat celá skupina.

Žáci při ověřování používali Google Disk. Pokud budete využívat stejné prostředí a nemáte na škole Google Apps pro školy, musíte si nejprve vytvořit účty.

Je to důležité také proto, kdyby na některé ze schůzek chyběl klíčový člen skupiny, aby ostatní mohli v práci pokračovat a měli k dispozici všechny dosud připravené materiály.

Ted' budete pracovat zase ve stejných skupinách jako při přípravě a realizaci aktivit. Můžete využít dříve připravené materiály jako ukázky toho, co jste udělali (prezentace, kvízy, křížovky apod.), které doplníte o další poznatky, ke kterým vás inspirovala setkání se seniory. Každá skupina zpracuje závěrečný výstup svého „projektu“, v němž jste realizovali jeden z těchto okruhů:

Okruh 1: **Četba** – Co a jak čteme? (předčítání seniorům, vytvoření hlasového záznamu částí knih a dalších textů). Jaké knihy mají oblíbené žáci?

Okruh 2: **Cizí jazyky** – Umíme cizí řeč? Co se učí žáci ve školách, jakou mají motivaci? Jaké používají pomůcky? Co už umí?

Okruh 3: **Zábava** – Co nás baví – co baví žáky? Jaké mají koníčky? Ukázky a společné aktivity (moderní sporty, moderní tance, youtube, počítače, ...).

Okruh 4: **Hry** – Hrajeme hry společně – jaké mají oblíbené žáci? Co hrají ve volném čase? Společné hraní moderních deskových her. Ukázky deskových her vhodných pro seniory.

Okruh 5: **Moderní technologie** – Současné moderní technologie. Metody komunikace pro seniory (vzdělávání seniorů zajištěné žáky škol).

Okruh 6: **Fotografování** – Fotografická dokumentace v současnosti (pořízení obrazového záznamu moderními metodami a jeho úprava).

V této první hodině si nejprve promyslete, jak závěrečné hodnocení zpracujete, pro zápis nápadů můžete opět použít myšlenkové mapy. Vyzvedněte si dříve připravené myšlenkové mapy a můžete si připomenout, jak jste na začátku přemýšleli, co se vám skutečně povedlo zrealizovat a co vás napadlo až v průběhu realizace. Z toho budete vycházet při zpracování výstupu. Původní myšlenky tedy doplníte o další postřehy nebo nápady, které byste mohli použít na minikonferenci. Také si promyslete, jaké materiály pro prezentaci budete potřebovat. Zejména se domluvte, jakou formou chcete závěrečnou prezentaci realizovat a rozdělte si úkoly. K některému úkolu se mohou zapsat dva i více žáků. Jeden žák může mít více úkolů.

Zpracování výstupů skupiny

Prezentaci zpracuje

Fotografie vybere a upraví

Texty napíše.....

Scénář prezentace připraví.....

Pozvánky zajistí.....

Délka prezentace bude pro všechny skupiny stejná, a to 5 až 7 minut (čas je nutné přesně dodržet, nesmí být více než 7 minut).

Forma výstupu nejpravděpodobněji bude prezentace v některém prezentačním programu. Můžete volit program MS PowerPoint, LibreOffice Impress, Prezentace Google nebo můžete pracovat v některém prostředí online například Canva nebo Prezi. Jinou podobou výstupu může být myšlenková mapa. Nebo můžete zvolit jakoukoliv jinou, vám blízkou formu výstupu. V této první hodině byste se ale měli shodnout, jak bude váš výstup vypadat. V každém případě bude obsahovat nějaké fotografie, texty a ukázky aktivit, volte proto prostředí, které vám toto umožňuje zpracovat a také takové, které znáte například z formální výuky. Žáci při ověřování zvolili MS PowerPoint, se kterým měli největší zkušenosti.

Nezapomeňte, že se bude jednat o prezentaci vedenou, což je typ prezentace, kde vše důležité říká prezentující a vlastní obsah snímků v programu tvoří pouze podpůrný prostředek, kde demonstrujete to, co nemůžete říct slovně (tedy například fotografie nebo ukázky připravených materiálů).

Při výběru fotografií musíte vycházet i z toho, zda senioři (i žáci) se zveřejněním fotografií souhlasili. Na závěrečné konferenci, která bude veřejná, nemůžete promítat fotografie seniorů ani žáků, pokud vám k tomu nedali souhlas, (u žáků zákonní zástupci – zjistěte u pedagoga).

Seznamte se nyní stručně s tím, co můžete veřejně prezentovat, a která legislativa to řeší.

Viz Příloha 2.5.1.1 Ochrana osobních údajů – prezentace v ppt

2. hodina

Pomůcky

Počítače, tablet, papíry, psací potřeby, pořízené fotografie případně videa z předchozích aktivit.

Podrobně rozpracovaný obsah

Každá skupina vybere a dále zpracuje obrazový materiál (případně videa), který členové zaznamenali při realizaci jednoho z těchto témat (každá skupina pro svůj okruh):

Okruh 1: **Četba** – Co a jak čteme? (předčítání seniorům, vytvoření hlasového záznamu částí knih a dalších textů). Jaké knihy mají oblíbené žáci?

Okruh 2: **Cizí jazyky** – Umíme cizí řeč? Co se učí žáci ve školách, jakou mají motivaci? Jaké používají pomůcky? Co už umí?

Okruh 3: **Zábava** – Co nás baví – co baví žáky? Jaké mají koníčky? Ukázky a společné aktivity (moderní sporty, moderní tance, youtube, počítače, ...)

Okruh 4: **Hry** – Hrajeme hry společně – jaké mají oblíbené žáci? Co hrají ve volném čase? Společné hraní moderních deskových her. Ukázky deskových her vhodných pro seniory.

Okruh 5: **Moderní technologie** – Současné moderní technologie. Metody komunikace pro seniory (vzdělávání seniorů zajištěné žáky škol).

Okruh 6: **Fotografování** – Fotografická dokumentace v současnosti (pořízení obrazového záznamu moderními metodami a jeho úprava).

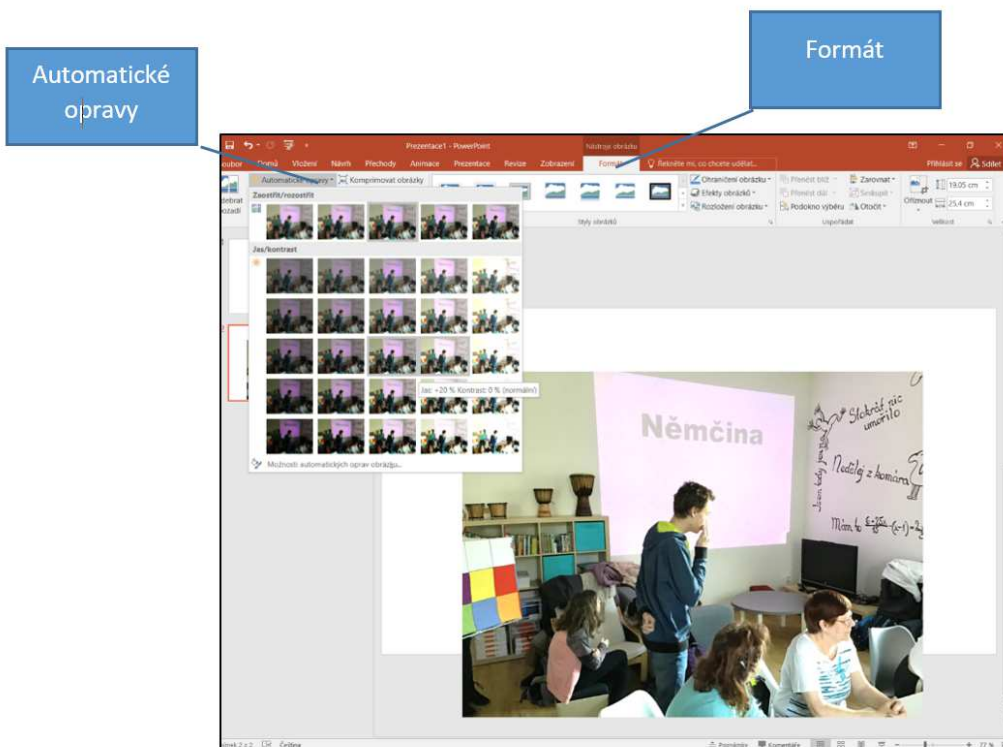
Během setkání se seniory, jak v části 2, tak v části 4 byly pořízeny záznamy, zejména fotografické. Vaším úkolem je nyní tyto záznamy ze své aktivity projít a vybrat nejzajímavější fotografie, dokumentující činnost vaší skupiny do závěrečné prezentace. Podle toho kolik fotografií máte, volte také takové, které jsou nej kvalitnější, aby pokud možno nevyžadovaly žádnou další úpravu.

Vzhledem k času, který máte na prezentaci k dispozici, by počet vybraných fotografií neměl překročit 10. Nezapomeňte, že při prezentaci budete hovořit o tom, co jste dělali a fotografie budou mít pouze ilustrační význam.

Pokud některá z fotografií vyžaduje úpravu, můžete použít přímo program PowerPoint.

Nejjednodušší možností je nástroj Automatické opravy, viz obrázek. Dostanete se k nim z nabídky Formát. Pokud si nejste jisti, které fotografie vybrat, obraťte se na svého učitele.

Materiály, které jste vybrali (a upravili), si uložte do společného úložiště.

2.5.2 Téma č. 2 (Zpracování textů) – počet hodin 2

1. hodina

Pomůcky

Počítače, tablet, papíry, psací potřeby. Vybrané fotografie z předchozí hodiny.

Podrobně rozpracovaný obsah

V této a následující hodině byste měli zpracovat slovní hodnocení přípravných aktivit – jaké téma jste si vybrali a proč, jak jste si mysleli, že bude projekt probíhat a jak jste se rozhodli svoje téma zpracovat. Dále byste měli zhodnotit, jak se vám zpracování povedlo, čím vás zaujaly aktivity seniorů, co vás překvapilo? Všechno zejména z pohledu vaší skupiny a vašeho tématu.

Měli byste také doplnit slovní popis k připraveným fotografiím z předchozí hodiny.

Texty si můžete napsat na papíry nebo zpracovávat přímo do prezentace. Pokud už nyní budete pracovat s prezentací na počítači, nezapomeňte dodržovat zásady správné úpravy textu pro prezentace.

Úkoly si můžete rozdělit: jeden až dva z vás zpracují hodnocení přípravných aktivit (proč jste si vybrali toto téma, jak jste si mysleli, že bude projekt probíhat, atd.), jeden až dva zpracují hodnocení vystoupení seniorů, které se týkalo jejich „tématu“. Dva až tři žáci zpracují hodnocení aktivity, kterou připravili pro seniory, tedy jak se jim to povedlo, jak se lišily představy od skutečnosti, jak probíhala příprava, co konkrétně připravili apod.

Ve výstupu by se měly objevit opravdu stručné texty, důraz byste měli klást na scénář prezentace, který si již můžete začít připravovat. Přípravu scénáře jste si vyzkoušeli již v tématu 3, zde stačí opravdu stručný scénář, rozdělte si ale jednotlivé role, aby se u prezentování pokud možno vystřídal alespoň tři členové týmu.

Scénář prezentace "Četba"				
Vedoucí týmu M. Jašek				
Čas v min.	Popis činnosti	Jméno	Příprava	Konkrétně
1	Představení	MJ	Kdo byl v našem týmu	Představí téma a členy týmu
2	Co si pro nás připravili senioři	MM	Soutěž, Povídání o knize, Knihy z mládí	
2	Co jsme si připravili my pro seniory	PJ	Kvíz, Harry Potter, audioknihy, povídání o knize, křížovka	
1	Kvíz pro diváky	RR	Kvíz, vybrané otázky z těch pro seniory	
1	Závěr a shrnutí	MJ	Shrnutí, případně odpovědi na otázky diváků	

Pro zpracování scénáře prezentace můžete použít připravenou šablonu.

Příloha 2.5.2.1 Šablona scénář prezentace

Všechny vytvořené materiály v této hodině nezapomeňte uložit.

2. hodina

Pomůcky

Počítače, tablet. Papíry, psací potřeby. Materiály z předchozích hodin. Prezentace zásady tvorby prezentace – Příloha 2.5.2.2

Podrobně rozpracovaný obsah

V této hodině budete pokračovat v přípravě materiálu pro prezentaci. Také si zopakujete znalosti z formální výuky o tom, jak má vypadat správně vedená prezentace, k tomu můžete použít prezentaci, která je v příloze:

Příloha 2.5.2.2 Tvorba prezentace

Měli byste vybírat z připravených slovních hodnocení aktivit hlavní myšlenky, které budou tvořit základ textového obsahu prezentace každé skupiny. Text již můžete začít vkládat do prostředí prezentačního programu.

Žáci, kteří program ověřovali, se rozhodli zpestřit závěrečnou konferenci kvízovými soutěžemi, kde se rozhodli si připravit otázky ze svého vystoupení pro diváky.

Pokud vás zaujme nápad žáků, kteří program ověřovali, můžete ke každému tématu připravit jednoduchý kvíz.

Ukázka části prezentace – kvízu, jak si připravili žáci k tématu „Jazyky“.

Žák pověřený tvorbou pozvánky může vytvářet pozvánku pro hosty – rodiče, učitele i veřejnost. Ukázka pozvánky, jak je vytvořili žáci při ověřování.

Poznámka: Pozvánky, které vytvořili žáci při ověření, jsou vytvořené v programu Canva, pozvánky zpracovali členové skupiny fotografování, program si vybrali sami, obsah pozvánky je jen návrhem, musí se doplnit konkrétním programem a termínem konání.

2.5.3 Téma č. 3 (Příprava prezentace) – počet hodin 2

1. hodina

Pomůcky

Počítače, tablet. Papíry, psací potřeby. Prezentace Vzhled prezentace – Příloha 2.5.3.1.

Podrobně rozpracovaný obsah

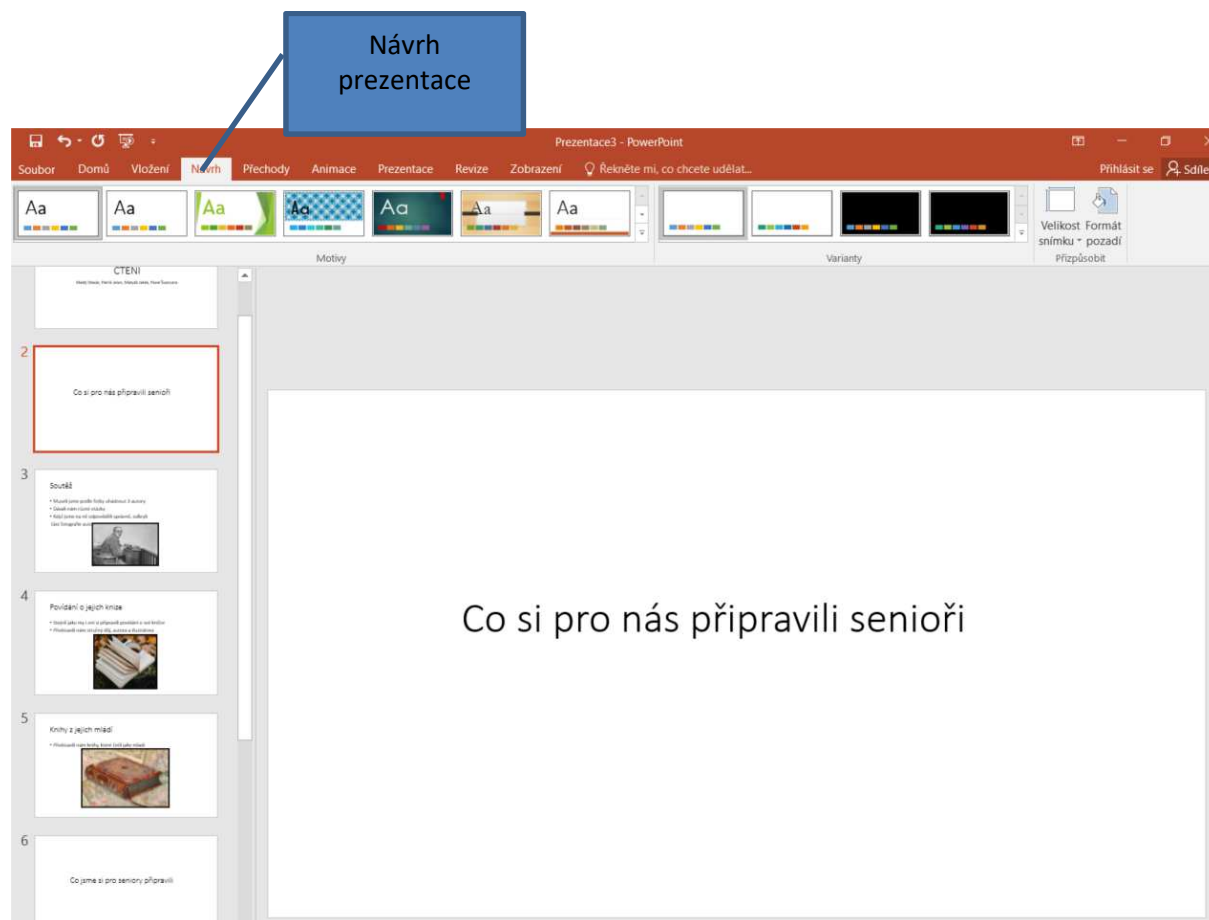
Pokud jste nezačali již v předchozích hodinách, nyní již musíte začít vytvářet vlastní prezentaci na počítači. Určitě již máte vybrané prostředí, zda budete pracovat v programu Microsoft PowerPoint, LibreOffice Impress nebo v některém online programu například Prezi. Počítejte ale s tím, že v místě závěrečné minikonference může být nejisté připojení k internetu. Proto je potřeba výstup uložit na médium nezávisle na internetu.

Vaše prezentace by měla obsahovat pouze hlavní myšlenky, doprovodný text doplní prezentující. Veškerý připravený materiál do prezentace doplňte do správného logického pořadí. Nezapomeňte na titulní snímek, úvodní slovo a závěr. Jak bylo uvedeno v 1. hodině, respektujte zásady GDPR. Další zásadu, kterou nezapomeňte respektovat, je autorské právo. Pokud do své prezentace dáte materiál, jehož nejste autorem, musíte citovat. Obrázky používejte z kategorie Creative Commons (znáte z formální výuky).

Na závěr upravte vzhled prezentace. Můžete si vybrat některou ze šablon, které jsou součástí programu. Nebo využít rady z prezentace a vytvořit vlastní design.

Příloha 2.5.3.1 Vzhled prezentace

Design prezentace můžete zpracovat ve více variantách a pak si vybrat tu, na které se shodne většina. Záleží na vaší zdatnosti a rychlosti práce. Nezapomeňte, že část publika budou tvořit senioři, volte tedy prostředí dobře čitelné (font písma), dostatečnou velikost písma a kontrastní barvy. Jak postupovat se dozvíte od učitele z připravených prezentací z příloh.

Ukázka designu jedné z prezentací (téma moderní technologie):

V této hodině byste také měli dokončit scénář prezentace. Tedy vědět, kdo co bude říkat, jak bude vaše vystoupení na sebe navazovat. Domluvíte se, kdo bude ovládat prezentaci a jak (ovladač, přímo z počítače).

2. hodina

Pomůcky

Počítače, projektor, tablet. Papíry, psací potřeby. Zpracované materiály z předchozích hodin části 5. Příloha prezentace 2.5.3.2.

Podrobně rozpracovaný obsah

Nyní byste měli mít dokončenou prezentaci a měli byste si ji vyzkoušet. Nejlépe tak, že si uděláte „generální zkoušku“ a každá skupina předvede svoji prezentaci ostatním. Vzhledem k omezenému času si zejména vyzkoušejte, zda se s prezentací vejdete do časového limitu. Máte poslední možnost zkontrolovat s učitelem před minikonferencí.

Základy prezentačních dovedností:

inspiraci můžete získat zde: <http://www.atrigrup.cz/prezentacni-dovednosti-6-chyb-zacatecniku/>

Jak nemá vypadat prezentace: <https://www.youtube.com/watch?v=yLhUfmn4ELs>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha 2.5.3.2 Úplné základy prezentační dovedností

Doporučená kniha pro učitele Rétorika a prezentace – autora Emila Hierholda.

Celou konferenci povede učitel – konferenciér, vy budete pouze vyzváni, abyste představili svoje téma. Také závěrečné kvízové soutěže bude moderovat učitel – konferenciér.

Do přípravy na minikonferenci také můžete zařadit to, že ve volném čase zkusíte zajistit propagační materiály, jako ceny do kvízové soutěže. Ve formální výuce – v předmětu výtvarná výchova – zkuste domluvit s učitelem a připravit drobné upomínkové předměty pro seniory jako poděkování za jejich spolupráci.

Pokud máte vytvořené pozvánky, rozdělte si je a předejte těm, které chcete pozvat.

2.5.4 Téma č. 4 (Minikonference) – počet hodin 2

1. hodina

Pomůcky

Dataprojektor, počítač, ozvučení, ceny do soutěží, dárky pro seniory, připravené prezentace jednotlivých skupin žáků.

Podrobně rozpracovaný obsah

Nyní vás čeká vystoupení na minikonferenci. Budete vystupovat v pořadí:

Okruh 1: **Četba**

Okruh 2: **Cizí jazyky**

Okruh 3: **Zábava**

Okruh 4: **Hry**

Okruh 5: **Moderní technologie**

Okruh 6: **Fotografování**

Konferenci bude moderovat učitel (učitelé) – vedoucí kroužku. Vždy počkáte na to, až vás vyzve k prezentaci. Všichni půjdete na podium, ten kdo má obsluhovat počítač, zůstává u počítače. Nebudte zbytečně nervózní. Máte vše dobře připraveno, není čeho se obávat. V případě nutnosti vám vypomohou vaši učitelé, kteří budou na pódiu s vámi. Nebojte se vyzvat publikum k otázkám a odpovídat na ně. Pokud bude učitel vidět, že máte nějaký problém, vezme si slovo za vás.

Předpokládaný program minikonference:

1. Zahájení – úvodní slovo řešitele projektu, přivítání, seznámení s programem (5 minut)
2. Prezentace jednotlivých skupin žáků (pořadí viz výše), seznámení s výstupy okruhů (jedna skupina 5 až 7 minut), po každém vystoupení hodnocení kvizové soutěže s předáním odměny výherci (tato část celkem 45 minut).
3. Závěr – vystoupení předsedkyně Klubu seniorů, ředitelky SVC a zástupce školy (10 minut). Poděkování seniorům za spolupráci, předání dárků.

2. hodina

Pomůcky

Papíry, psací potřeby. Poznámky z aktivit. Příloha dotazník.

Podrobně rozpracovaný obsah

Po konferenci proběhne ještě krátké závěrečné neformální shrnutí a zhodnocení všech projektových aktivit učiteli, žáky i zástupci seniorů a na závěr diskuze zúčastněných směřující k možnostem další spolupráce.

V rámci tematického bloku č. 4 jste si měli připravit odpovědi na otázky:

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Nyní je prostor na to, zodpovědět si otázky za jednotlivé skupiny.

Zkuste také odpovědět na tyto otázky:

1. Bavil tě program?
2. Zajímal tě program?
3. Naučil ses něco?
4. V čem tě program posunul?
5. K čemu využiješ, co ses v programu naučil?
6. Co se ti podařilo?
7. Zhodnoťte dnešní konferenci, ...

Na závěr vyplňte dotazník projektu.

Dotazník pro žáky a studenty k projektu Ve škole po škole

č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16-032/0008190

Zakroužkuj, které projektové aktivity ses zúčastnil/a

- a) Moderní technologie
- b) Příloha místního zpravodaje
- c) Učíme se v lavicích i bez lavic – spolupráce s klubem seniorů

1. Vyznač, zda vnímáš účast na této aktivitě jako obohacení školní výuky?

ano / nevím / ne

2. Ohodnoť známkou jako ve škole, jak ti vyhovovali lektori projektových aktivit.

1 2 3 4 5

3. Zakroužkuj, zda ti vyhovoval čas konání aktivit?

ano / nevím / ne

4. Napiš, co tě při projektové aktivitě zaujalo.

5. Co bys na programu změnil/a?

Závěr

Poznali jsme, že je potřeba si starší generace vážit. I když někteří senioři neumějí pracovat s mobilními aplikacemi tak, jako to umíme my, vědí ale například o literatuře mnohdy víc, než bychom třeba čekali. Jsou mezi nimi i takoví, kteří znají literaturu pro děti, která vyšla až v době, kdy už nejen oni dětmi nebyli, ale třeba už i jejich děti byly dospělé – např. znají Harryho Pottera. Někteří používají pokročile nástroje elektronické komunikace, ale naopak někteří mají z jakékoliv práce na počítači obavy. Většina seniorů ráda fotografuje a používají pro fotografování digitální fotoaparáty a mobily. Málokterý ale umí pořízené snímky upravit. A když jsme nad nimi chtěli vyhrát v deskových hrách, tak jsme se museli hodně snažit a často se nám to nepovedlo. Ve hře „Kloboučku hop“ jednoznačně dominovali senioři. Překvapilo nás, jak jsou senioři aktivní v pohybových aktivitách, kolik jich pravidelně cvičí a tančí. Zapůsobilo na nás, jak senioři litují toho, že se v mládí neučili angličtinu a další cizí jazyky, protože jim jazykové kompetence chybí, zejména při cestování.

3 Metodická část

3.1 Metodický blok č. 1 (Úvod do problematiky)

Nutnou podmínkou pro to, aby mohl program probíhat, je nalézt vhodného partnera – klub seniorů či jinou organizaci v obci sdružující seniory a domluvit se na spolupráci. Při setkání (doporučuje se výbor nebo vedení vybrané organizace) je nutné domluvit, jak budou aktivity probíhat. Učitel si musí zjistit, jaké volnočasové aktivity (obvykle kroužky) daná skupina seniorů realizuje a jaké aktivity jsou schopni a ochotni představit žákům. Návrh programu je připraven poměrně univerzálně, součástí jsou aktivity blízké většině seniorů. Po této úvodní přípravě – kdy pedagog ví, s jakými aktivitami od seniorů může počítat, teprve následuje první schůzka se žáky.

Před první schůzkou je třeba vyřídit ještě formální záležitosti, k nimž patří písemná informace zákonným zástupcům o zapojení do projektu a jejich souhlas. Na první schůzce pak provedeme s žáky školení BOZ na akcích konaných ve volném čase, podle zvyklostí školy/organizace. Vzor informací pro rodiče/zákonné zástupce je uveden v metodické **příloze 3.1.1.1** programu **Dopis pro rodiče**.

Obsahem prvního tématu je úvod do problematiky. Úvodní setkání všech žáků – seznámení s projektem. Brainstorming na téma senioři. Na úvodním setkání se žáci budou věnovat hledání odpovědí na otázky o seniorech. Po té se zaměří na volnočasové aktivity a rozdělí se do skupin podle jednotlivých okruhů.

Poznámka: Průzkumem mezi seniorskými organizacemi v okolí a na Internetu bylo zjištěno, že nejčastější aktivity klubů seniorů jsou pohybové aktivity (cvičení Pilates, jóga, zdravotní cvičení), výtvarné aktivity (kroužky s různými názvy, například rukodělné dílničky, kroužek šikovné ruce, ...), hudební aktivity (pěvecké sbory, hudební kroužky), taneční aktivity (lidové tance, country tance, ...), jazykové kroužky a aktivity zaměřené na zdokonalení práce s moderními technologiemi (různé typy počítačových kroužků a kurzů). Při některých organizacích působí také kroužky cestovatelské, deskových her a další. Z tohoto průzkumu vycházejí připravené aktivity.

3.1.1 Téma č. 1 (Úvodní setkání žáků) – počet hodin 1

1. hodina

Forma a bližší popis realizace

Žákovský projekt. Úvodní setkání všech žáků a učitelů a seznámení s projektem. Brainstorming na téma senioři. Na úvodním setkání se žáci budou věnovat hledání odpovědí na otázky o seniorech. Po té se zaměří na volnočasové aktivity a rozdělí se do skupin podle jednotlivých okruhů. Případně každá skupina bude mít přidělenou jinou otázku a bude pokračovat s využitím metody „Kmeny a kořeny“.

Metody

Brainstorming. Myšlenková mapa. Řízená diskuze. Kmeny a kořeny. Příprava na spolupráci se seniory.

Pomůcky

Papíry (větší formát), psací potřeby.

Cíl

Účastníci programu si ujasní svoje názory na seniory. Motivace žáků k zapojení do aktivity, seznámení žáků s obsahem programu.

Rozvíjené klíčové kompetence

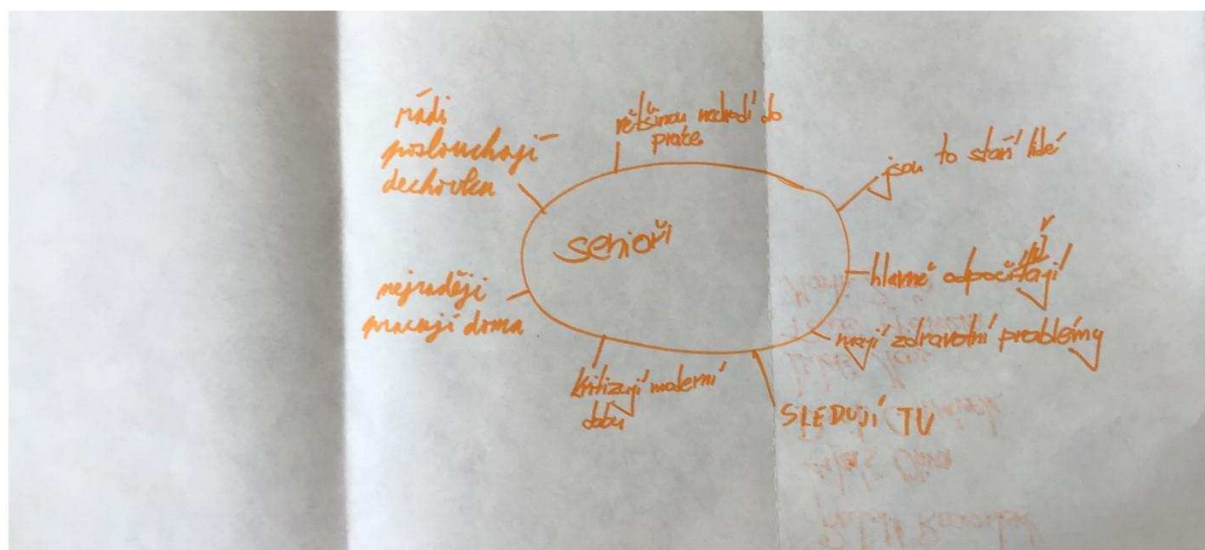
Komunikace v mateřském jazyce, schopnost učit se, sociální kompetence.

Postup

Seznámení žáků s programem a cílem aktivit. Uvedení pojmu senior a volný čas seniora.

Žáci budou odpovídat na otázky ve formě myšlenkové mapy. Základ mapy bude tvořit pojem Senior. Žáci budou sledovat svoje myšlenky a zapisovat do mapy. Pracovat budou ve skupinách po 4 až 6 účastnících. Jako výsledek se očekávají odpovědi na otázky: Co si žáci myslí o seniorech a jak vidí jejich svět.

Ukázky zpracovaných myšlenkových map na téma **Senior** z ověřování programu.

Okruh 5: **Moderní technologie** – zaměřené zejména na metody moderní komunikace pro seniory (vzdělávání seniorů zajištěné žáky škol).

Okruh 6: **Fotografování** – fotografická dokumentace historie a současnost (společná tvorba fotokroniky, hledání starých fotografií a rozbor jejich obsahu, pořízení záznamu stejného místa moderními metodami).

Jednotlivé skupiny si vyberou téma (okruh), kterému se budou dále věnovat. Výběr témat žáky bude formou ankety nebo může být provedeno losováním. Skupin bude 6 po cca 5 žácích. Počet žáků v jednotlivých skupinách se může lišit. Vycházíme ze zájmu žáků a preferujeme jejich individuální výběr. Pouze v případě, že se nemohou rozhodnout, dělení provedeme jinou formou, například losováním.

Jako pomoc při tvorbě myšlenkových map mohou sloužit informace na tomto odkazu: <https://lorenc.info/3MA481/tvorba-myslenkovych-map.htm>

3.1.2 Téma č. 2 (Rozbor a příprava témat) – počet hodin 1

1. hodina

Forma a bližší popis realizace

Skupinová forma. Zpracování myšlenkové mapy vybraného tématu. Rozbor vybraného tématu, jako příprava pro žákovský projekt (jak to vidí žáci). Každá skupina zpracuje téma samostatně a zástupci skupiny představí závěry ostatním.

Metody

Myšlenková mapa. Zapojení žáků do řešení problému. Facilitace.

Pomůcky

Počítače a software pro tvorbu myšlenkových map. Případně papír a psací potřeby.

Cíl

Žáci rozpracují vybraná témata se zaměřením na volnočasové aktivity.

Postup

Jednotlivé skupiny se zaměří na hlavní téma okruhu, který si vybraly. Zpracují myšlenkovou mapu nápadů, jak by se dalo vybrané téma dále rozpracovat a představit seniorům. Žáci vychází z osobních znalostí, zkušeností i dovedností ve vybraných oblastech. Navrhnou, jaký program věnující se danému tématu by mohli připravit pro seniory. Učitel působí v roli konzultanta. Jedná se o žákovský projekt, proto zde nejsou popsány všechny možné konkrétní nápady, které by se mohly v řešení žáků objevit. Učitel podněcuje žáky k vlastní tvořivosti.

Všech šest okruhů bude rozděleno do tří skupin, ve kterých se budou dále realizovat.

Skupiny budou jiné pro aktivity, které budou připravovat senioři a jiné pro připravené aktivity žáků. Jednotlivé skupiny pro představení aktivit seniorů budou: Co nás seniory baví, Média a senioři, Senioři se učí stále. Ve skupině „Co nás baví“ budou zařazeny okruhy Zábava. Ve skupině „Média a my“ to budou okruhy Fotografování a Četba, a ve skupině „Učíme se stále“ to bude oblast jazyků a hry.

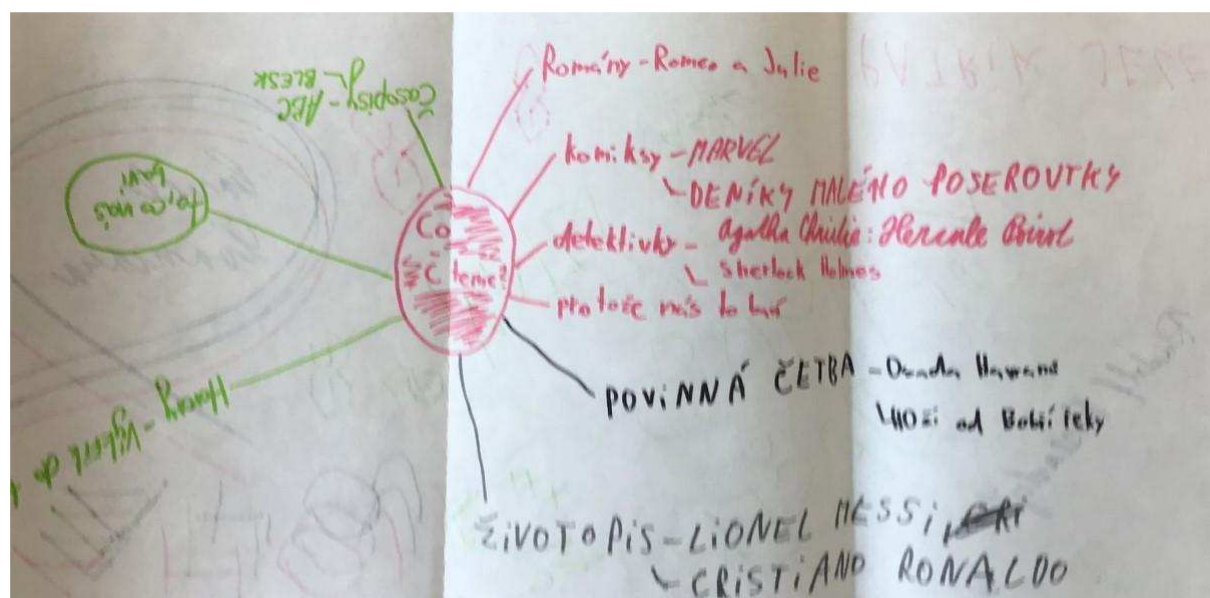
Pro aktivity, které připravují žáci, to budou skupiny: Využíváme moderní technologie (moderní technologie a fotografování), Učíme se a čteme (cizí jazyky a četba), Jak se bavíme (zábava, hry).

Žáci budou seznámeni s termíny prvních setkání se seniory. Učitel připraví žáky na setkání se seniory, upozorní je na možné problémy při prvním kontaktu podle situace v dané oblasti. Je důležité si uvědomit, že na prvním setkání hodně záleží. Tak, jak jsou pro seniory někdy tzv. „těžko čitelní“ žáci 2. stupně ZŠ, mohou být stejnou neznámou pro žáky senioři. Je pro ně jednoznačně těžké uvědomit si, že i babičky a dědečkové byli taky mladí, měli svoje sny, přání, záliby, a proto veškeré aktivity realizované se seniory přispívají ke sbližování generací. Ve výukovém programu nejde tedy jen o naplňování cílů kognitivních, ale zejména o naplňování cílů afektivní povahy (rozvoj empatie, vnímavosti atd.)

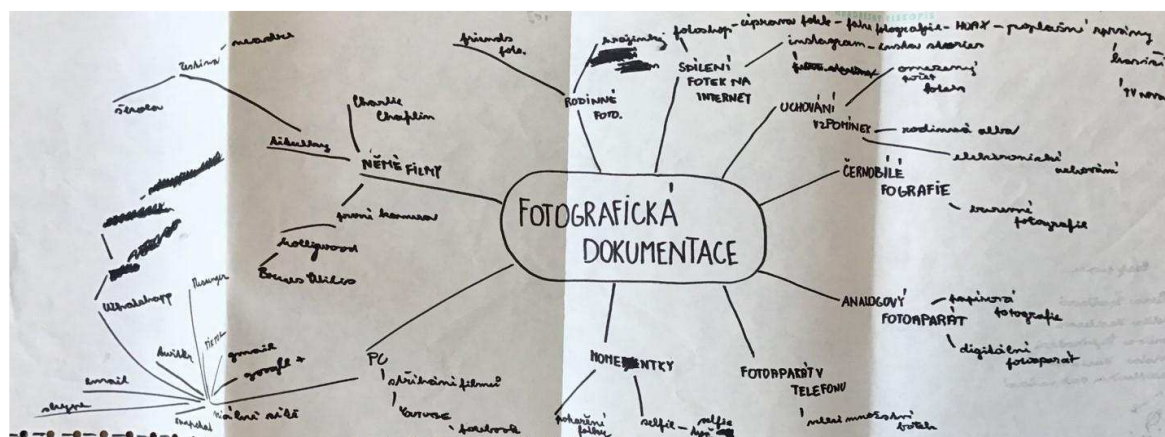
Učitel je již dopředu seznámen s konkrétní skupinou. Při ověřování to byly velice aktivní seniorky, které žádný hendikep neměly.

Ukázka zpracování některých témat z ověřování programu:

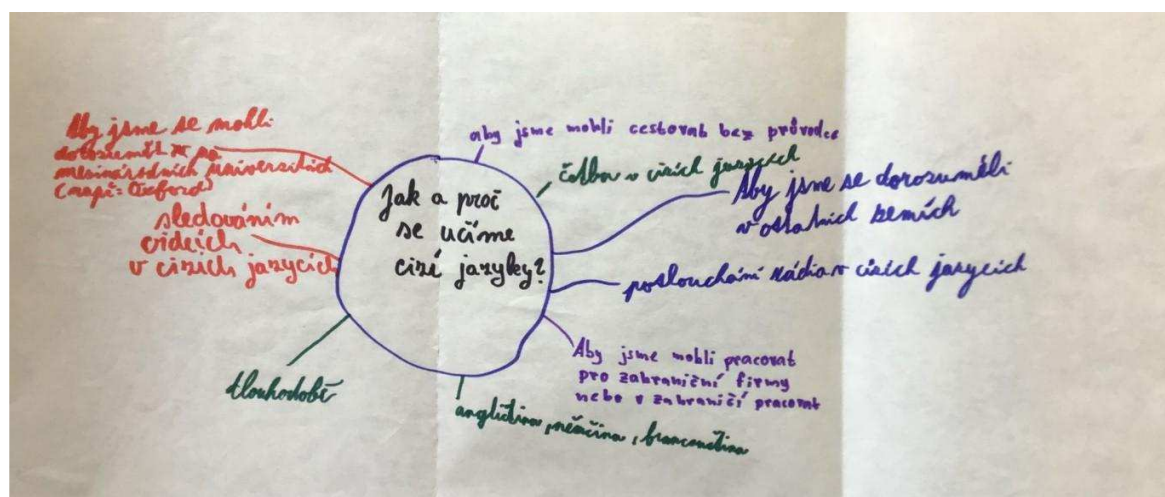
Téma Co a jak čteme?

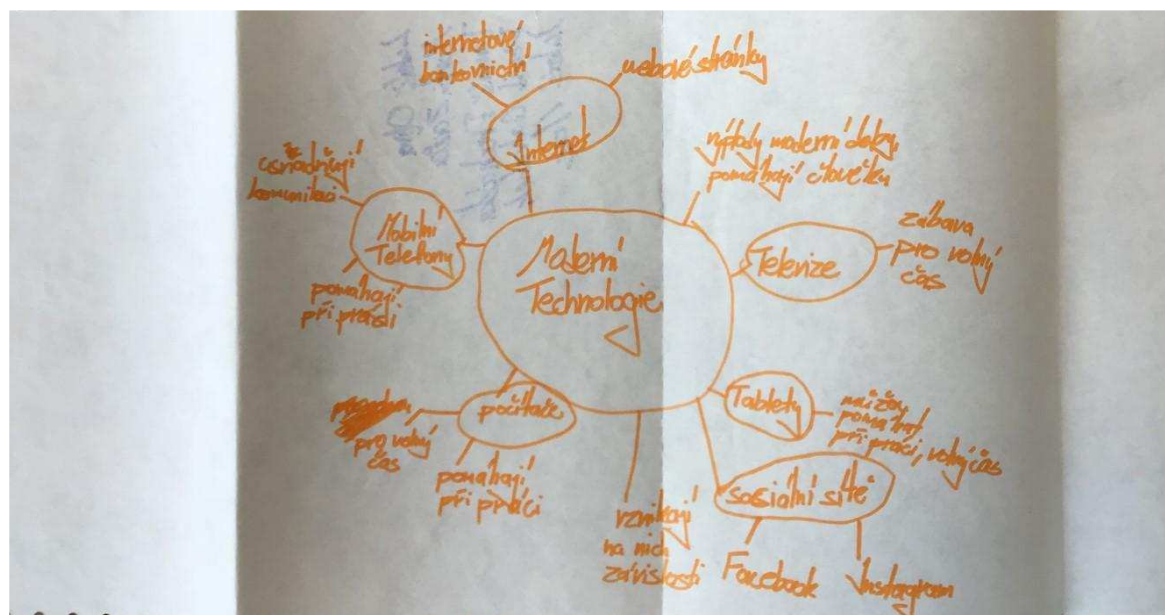
Téma Fotografování

Téma Jazyky

Téma Moderní technologie

3.2 Metodický blok č. 2 (Senioři pro žáky) – počet hodin 6

3.2.1 Téma č. 1 (Co nás baví) – počet hodin 2

Učitel musí dopředu domluvit, jaké aktivity senioři pro žáky připraví. Musí navštívit jejich klub (ideálně výbor seniorské organizace), kde získá konkrétní přehled o tom, jaké volnočasové aktivity pro seniory tento konkrétní klub nabízí. Potom se sejde s vedoucími těchto kroužků, seznámí je s projektem a domluví konkrétní náplň setkání. Při ověřování bylo výhodou, že vedoucí kroužků byli současně členové výboru, tak se toto jednání uskutečnilo naráz. Senioři aktivně vymýšleli, co by mohli pro žáky připravit a učitel jim nechal prostor pro jejich kreativitu, pouze usměrňoval zejména časovou náročnost aktivit. Senioři poté samostatně v rámci svých kroužků připraví program v souladu s okruhy, které jsou součástí programu, a přizpůsobí je svým možnostem. Setkání budou zaměřena na představení toho, jakým aktivitám se senioři věnují ve volném čase, co je zajímavé a baví v předem daných oblastech (viz výše). Konkrétní obsahová náplň bude tedy na možnostech jednotlivých spolupracujících organizací.

Učitel se aktivně zapojuje do fáze přípravy, důležitá je také včasná domluva termínu konání aktivit a dodržení tohoto termínu. Vzhledem k rozsáhlým aktivitám seniorů je potřeba termíny setkání domluvit s minimálně dvouměsíčním předstihem. Před návštěvou klubu (akce se koná v jiném místě než běžná činnost kroužku) je potřeba předat informace rodičům a získat jejich souhlas.

Žáci v domluvenou dobu navštíví členy klubu seniorů v jejich prostředí (klubovna klubu). Postupně se uskuteční tři setkání po dvou hodinách s představením aktivit, jak je dělají senioři (bez tématu č. 5), ale zábava bude představena dvakrát (doporučuje se například ruční práce a pohybové aktivity, případně pěvecké či divadelní). Může být zapojeno několik skupin seniorů, v tomto tématu například skupina lidové tance, skupina cvičení na hudbu, apod., podle možností konkrétního místa realizace. Každé aktivity se zúčastní všech 30 dětí, které budou rozděleny na poloviny, tedy 15 dětí ve skupině. Skupiny v daném termínu budou absolvovat vždy dvě aktivity po hodině. Tedy po hodině se vymění. Senioři budou realizovat každou aktivitu dvakrát. Lze realizovat i jako dvouhodinovou aktivitu a každá skupina bude absolvovat jen jednu (každá skupina jinou). Může být konkrétně upřesněno podle toho, jaké a jak dlouhé aktivity si senioři připraví (upřesní učitel při jednání s klubem seniorů).

Toto první prakticky zaměřené setkání bude na téma „Co nás baví“. Žáci budou v přímém kontaktu se seniory hledat odpovědi na otázky: Co baví seniory? Jaké mají koníčky? Senioři seznámí žáky s tím, co oni skutečně rádi dělají – což může být například práce na zahradě, cestování, ruční práce, pohybové aktivity (kolo, turistika), společné aktivity v tělocvičně – lidové tance, country tance, jóga, cvičení na hudbu, zpěv, divadlo.

1. hodina

Forma a bližší popis realizace

Skupinová forma. Žáci navštíví klub seniorů, kde pro ně budou připraveny aktivity, pomocí nichž senioři představí dětem, jak tráví volný čas.

Konkrétní náplň: Tento tematický blok bude probíhat jako setkání skupiny vás žáků, se skupinou seniorů. První setkání začne krátkým vzájemným představením. Po úvodním seznámení senioři žákům prozradí své oblíbené volnočasové aktivity. Představí jim například kroužky, které navštěvují, co dělají ve volném čase doma apod. Toto představení může být doplněno připravenými ukázkami.

Metody

V tomto setkání bude jako hlavní zařazena metoda prožitkového učení, kdy žáci přijdou do přímého kontaktu se seniory. Zúčastní se přímo jejich volnočasových aktivit. Poznají, jak se lidé i ve stáří dovedou bavit, mohou mít plno elánu a stále cítit potřebu se seberealizovat.

Do setkání bude také zapojena metoda diskusí a metody rozvoje kreativity při pracovní činnosti.

Pomůcky

Tablety, fotoaparáty, kamery se stativem. Další pomůcky zajistí senioři.

V případě realizace rukodělné činnosti nutné pomůcky a materiál pro tuto aktivitu. Například pro podzimní vazbu: nůžky, přírodniny, vázací drátek, tavná pistole, lepidlo. V případě ověřování to byly skleničky, drátěnky, drátky, kleště, drobné materiály na ozdobu, například korálky, flitry, mašlička, tavná pistole – vše zajistili senioři.

V případě pohybové aktivity – vhodné oblečení a obuv do sálu.

Zařízení pro realizaci ohybových aktivit zajistí senioři, dle své představy a potřeb. Při našem ověření senioři připravili: Přehrávač CD, 1 × CD s jakoukoli oblíbenou hudbou vhodnou ke cvičení, 1 × CD s taneční (country) hudbou, jedna osoba, která bude hudbu obsluhovat, případně reproduktor zesilující zvuk, není podmínkou. Variantou je notebook s připojením na wifi a youtube.com, případně mobilní telefon připojený bezdrátově přes bluetooth na přenosný reproduktor.

Cíl

V tomto setkání je jako hlavní zařazena metoda prožitkového učení, kdy senioři přijdou do přímého kontaktu s žáky. Žáci se zúčastní aktivně seniorské pohybové aktivity a poznají tak, jak tráví senioři svůj volný čas. Další ocenitelnou zkušeností je sledování vzájemné úcty starších k mladším a zejména naopak, jelikož starší aktivní senioři hýří optimismem a mnohdy neutuchajícím humorem a nadhledem.

Klíčové kompetence:

Sociální a komunikační kompetence bude rozvíjena díky komunikaci mezi dvěma generacemi. Kompetence k podpoře týmové spolupráce, kooperaci, vedení k samostatnosti. Kooperace. Samostatnost. Posílení občanských klíčových kompetencí. Kompetence k samostatnému řešení problémů. Aktivní přístup, zapojení se do skupiny. Zvýšení kreativity.

Cílová skupina:

Jedna nebo dvě skupiny seniorů 5 – 15 lidí, třída žáků nebo skupina žáků, ideálně stejný počet žáků a stejný počet seniorů pro cvičení nebo tančení v páru. Skupiny v daném termínu budou absolvovat vždy dvě aktivity po hodině.

Místo setkání:

Třída žáků s učitelem navštíví členy klubu seniorů v jejich prostředí (klubovna seniorského klubu), případně se po vzájemné dohodě organizátorů obě skupiny (senioři a žáci) sejdou v blízké tělocvičně, sálku, klubovně či učebně, dle místních možností. V teplejších měsících lze provést tuto pohybovou aktivitu venku na volném vhodném prostranství, ideálně však v prostorách, kde jsou senioři cvičit zvyklí.

Postup

Plánovaný průběh prvního setkání:

Seznámení, představení aktivit – sraz obou skupin v místě konání aktivit. Vzájemné představení skupin. Jedná se o první kontakt žáků a seniorů, je proto potřeba tomuto seznámení věnovat více pozornosti. Seznámení by však mělo být neformální. Ideální osobou v roli moderátora je učitel, který aktivitu se seniory připravoval. Nejprve se tedy všichni účastníci setkání sesednou do kruhu a zde se navzájem představí. U každého zazní jeho jméno a informace o tom, jaký má vztah ke sportu, která pohybová aktivita je jeho oblíbená a jak se sportu aktuálně věnuje nebo v minulosti věnoval.

Učitel v roli moderátora předává slovo aktivnímu seniorovi, který seznámí žáky s tím, kde se senioři ke cvičení setkávají, který den, v jakou denní hodinu, kolikrát týdně, seznámí žáky s počtem členů klubu, případně prozradí, jakého jsou členové věkového rozpětí. Pokud situace dovolí, může učitel předat slovo ochotnému (třeba nejstaršímu nebo nejvýšečinnějšímu) účastníkovi, který může promluvit o tom, jak a kde vykonával pohybové a sportovní aktivity zamlada, tj. přibližně ve věku přítomných studentů. Může v tomto případě zaznít pojem Spartakiáda, Sokol a vysvětlení, o čem se jedná.

Senioři představí žákům aktivity, které si připravili – toto představení má zejména motivační charakter. Po představení seniorů, cca v délce 5 minut, předá třídní učitel slovo mluvčímu třídy, který představí žáky, seznámí seniory s tím, z jaké přichází školy, jak oborově zaměřené a mohou se pochlubit seniorům s údajem, zda v jejich rodině je také sportovně aktivní senior, babička, dědeček. Tímto dojde k navázání kontaktů a může dojít k poznání, že ne všichni žáci mají v rodině žijící seniory, případně aktivní seniory.

Během ověření „naši senioři“ kladli žákům otázky např.:

A ty máš babičku, dědečka, bydlíte ve společné domácnosti? Víš, jak tráví svůj volný čas? Chodí tvoji prarodiče do cvičení? Co baví tvého dědečka? Viděl jsi někdy babičku cvičit, chodit do přírody, tančit? Žáci odpovídají a může zde dle skutečností dojít u žáků k uvědomění, že ne všichni senioři jsou aktivní, případně některý žák může mít doma seniora výrazně aktivního, např. pořadatele sportovních akcí pro ostatní seniory. Některé žáky může přivést tato aktivita se seniory i k hlubšímu zamyšlení nad aktivitami vlastního dědečka a babičky – dělají oni to, co je baví? Mohou to dělat? Nepotřebují něco, s čím bych jim mohl pomoci? Nepotřebují spoluhráče?

Tímto bude naplněn záměr programu o rozvinutí komunikativní kompetence mezi oběma generacemi. Výsledky z této schůzky si budou žáci zaznamenávat – jednak pro využití při přípravě aktivit pro seniory a jednak pro zveřejnění v prezentaci na závěrečném setkání. Záznam bude ve formě fotografií, textový záznam, podle možností je možno použít i zvukový záznam nebo videozáznam.

Metodická poznámka:

Doporučuje se dopředu stanovit, který ze členů skupiny žáků (ideálně z každé skupiny jeden žák) bude provádět záznam. Při dalším setkání se žáci určení k provádění záznamu budou střídát. Dopředu je vhodné všechny žáky stručně seznámit s obsluhou záznamového zařízení (kamery, fotoaparátu, tabletu). A to jako příprava v rámci formální výuky.

Ukázka, společně pohybová aktivita – ukázka pohybových aktivit seniorů například z kroužku cvičení pro seniory, tanečního kroužku, skupiny country tanců, kroužku jógy, apod. Senioři připraví pro žáky nenáročné spíše zábavné cvičení, například skupina jóga nebo zdravotní cvičení připraví protahování spojené se soutěží mezi seniorem a žákem. Sportovní aktivita bude přímo odvislá od činnosti seniorů, které se ve svém seniorském klubu věnují.

Po představení žáků 5–10 minut již dojde k samotné pohybové aktivitě, zdravotnímu cvičení. Skupiny seniorů a žáků se poté rozestaví podél místnosti proti sobě, tak aby na sebe dobře viděly. Případně se promíchají, ovšem tak, aby každý měl svoje místo minimálně na rozpažení a rozkročení, učitel slouží v tomto případě jako koordinátor, moderátor úvodního představování.

Pohybová aktivita varianta 1 – zdravotní cvičení:

Senioři pro žáky připraví vždy cvičení v rozsahu a obtížnosti, jak jsou zvyklí, přizpůsobené svým možnostem. Setkání je zaměřeno na představení volnočasové pohybové aktivity seniorů, která je zajímavá a baví, pomáhá jim udržovat zdravého ducha ve zdravém těle a dobrou náladu.

Ideálně se cvičí jednoduché cviky, jako hluboké nadechování a vydechování, předpažení, upažení s vyrovnaným centrem těla, vzpažení, rozpažení, úkroky do stran s pokrčením nohou v kolenou, stání na jedné a druhé noze, udržování balance, stoj na špičkách, protahovací cvičení v pase, úklony dopředu dozadu a doprava a doleva, s pažemi v bok nebo úklony se vzpaženými a rozpaženými rukama. Dále je vhodné předvést dle možností posilovací cviky vleže na podložce, zvedání rovných, pokrčených nohou nad podložku, obou nohou zároveň, či střídavě, zvedání pánve nad podložku, dále šlapání na kole, protahovací cvičení v pase s pokrčenými koleny vpravo, vlevo a podobně. Úspěchem může být cvičení v páru, jeden žák a jeden senior, zde může dojít ke kontaktu a výpomoci při cvičení. Pro tuto aktivitu je však velmi důležité, aby si byli senior a žák vzájemně sympatičtí, aby to ani jedné straně nebylo nepříjemné.

Např. dvojice se ve stoji spojí zády a pomalu klesá do podřepu, výšku dřepu reguluje senior nebo si zaklesnou lokty a protahují opatrně druhému záda tak, že se jeden cvičenec předklání.

Varianty: Ideálně vedoucí senior, který předcvičuje, vždy předvede jeden cvik s komentářem, všichni se nejprve dívají na správné provedení cviku, podruhé předvedou cvik pouze všichni senioři a napotřetí se zapojí i žáci. Cvik se může opakovat 3× nebo 5× podle náročnosti. Učitel může akci po dohodě s účastníky monitorovat, fotografovat či pořizovat video.

Při tomto cvičení poznávají obě skupiny svá pohybová specifika, dochází k poznání, pochopení a zohlednění pohybových omezení či hendikepů seniorů, případně k porovnání pohybových rozsahů obou skupin. Zajímavé může být porovnání pohybových schopností seniorů a nesportujících žáků.

Inspirace pro cvičení seniorů a hudby: <https://www.youtube.com/watch?v=JL07qhLjOX4>

Pomalejší relaxační melodie ke cvičení zde: <https://www.youtube.com/watch?v=vDYe00wArTs>

Pohybová aktivita varianta 2 – country tance:

Pomůcky: drobná změna v oblečení, je vhodná pro děvčata delší sukně, případně velký šátek uvázaný do pasu, chlapci beze změn, senioři mohou po dohodě děvčatům zapůjčit ze svých zdrojů (není podmínkou).

Obměna v pohybové aktivitě spočívá v tom, že skupina seniorů si připraví pro žáky ukázkou svého krátkého secvičeného country tance na hudbu. Jelikož se jedná již o složitější pohybovou aktivitu, kdy je potřeba si zapamatovat kroky, poslouchat a pohybovat se v souladu s hudbou a soustředit se na koordinaci těla a umět zareagovat na změnu kroků nebo místa, budou významně posilovány hlavně psychomotorické dovednosti žáků. Funkce učitele může být v tomto případě koordinační, monitorovací, ideální však bude, když se učitel také připojí k tanci.

V první části předvedou senioři secvičený jednoduchý tanec sami, vypočítávají přesně kroky vpřed, kroky vzad, otočky, tlesknutí, žáci jenom pozorují, ve druhé části se zapojí i žáci a následují jednoduché krokové variace. Každou sekvenci tance předvádějí senioři a žáci společně cca 3 krát, aby došlo k zapamatování. Pokud se v prvním pokusu nedaří, nevadí, zkušenější senior žáka k pohybu navede. Ideální je v prvních pokusech vždy určité složitější sekvence tance několikrát zopakovat a v závěru si společně zatančit tanec celý. Výhodou country tanců je, že se často mění pozice a dvojice, takže v průběhu jednoho tance se v kruhu vystřídají veškeré dvojice a dojde k úzkému kontaktu všech se všemi. Při našem ověření se nám velmi pozitivně osvědčilo, když si po skončení tance společně senioři a žáci potleskem vzájemně poděkují.

2. hodina

Viz předchozí hodina, aktivita je dvouhodinová. S tím, že druhá část žáků bude mít rukodělné dílničky. Po hodině se skupiny vymění.

Rukodělné dílničky – Senioři mají často jako volnočasovou aktivitu rukodělné činnosti. V mnoha místech mají také kroužky s tímto programem, tzv. rukodělné dílny. Tuto aktivitu navštěvují senioři se zájmem o pletení, háčkování, batikování, ubrouskovou techniku, malování na sklo apod. Žáci se s touto aktivitou seznámí díky návštěvě seniorů v jejich klubovnách, kde tyto dílničky probíhají. Senioři připraví ukázky svých výrobků formou výstavky. Žáci si prohlédnou tuto výstavku, a po prohlídce budou ve spolupráci se seniory vytvářet vlastní výrobek. Výrobek vybere učitel ve spolupráci s vedoucím daného kroužku, může to být například tematicky zaměřeno k období, kdy se aktivita koná, tedy např. podzimní vazby, vánoční výrobek atd.

Tato aktivita vyžaduje i přípravu materiálu. Při ověřování materiál zajistili sami senioři, ale je vhodné jim pomoc se zajištěním materiálu nabídnout, případně pomůcek (šicí potřeby, nůžky apod.).

Výrobek, který žáci vyráběli podle návodu seniorů při ověřování, byl svícen ze skleničky a drátěnky.

Zdroj: JANA E. (EMINGRIK) ID 71155. Svícny z drátěnky. In: *Mimibazar.cz* [online]. [cit. 2020-04-05].
Dostupné z: https://www.mimibazar.cz/rodinne_foto.php?strana=1&id=3275278&typ=3

Potřebný materiál:

- Zavařovací sklenice (menší velikost, bez víček)

- Barevné drátěnky z PVC

- Barevný drátek
- Materiál na zdobení (mašličky, přírodniny, korálky, ...)

- Tavná pistole a náplněmi
- Čajové svíčky

Postup:

1. Drátěnku vybrané barvy roztáhneme a vytvoříme tenký „tunel“.
2. Ten navlékneme na vnější stěnu sklenice a dole jej upevníme tavnou pistolí, aby se neposouval a neshrnoval.

3. V norní části sklenice upevníme drátěnkový tunel, tak že kolem něj obtočíme delší drátek (60 až 70 cm dlouhý).
4. Část drátku obtáčíme kolem sklenice směrem dolů a můžeme na něj připevňovat zvolené ozdoby, korálky, atd.
5. Z druhé části drátku uděláme asi 15 cm dlouhé poutko, aby se svícen dal dobře přenášet.

6. Do sklenice vložíme svíčku.

Reflexe (10 minut)

Při reflexi bude mít tentokrát každý krátký prostor ke zhodnocení aktivity. Po kruhu se každý z účastníků vyjádří minimálně k jedné z otázek: „Co se mi dařilo?“, „Co se mi nedařilo?“, „S čím jsem potřeboval pomoci?“, „Kdy jsme využili radu seniora?“, „Co bych doporučil dalším tvůrcům?“ Tyto návodně vypsání věty na shrnutí jsou položeny na velkém papíře uprostřed kruhu, který tvoří skupina. Případně pokud účastník žádnou z vět nechce využít, může se vyjádřit zcela svými slovy.

3.2.2 Téma č. 2 (Média a my) – počet hodin 2

1. hodina

Žáci navštíví členy klubu seniorů v jejich prostředí (klubovna klubu). Pedagog doprovázející žáky dopředu domluví, jaké aktivity senioři pro žáky přichystali. Senioři nabídnou program v souladu s okruhy, které připravovali žáci a přizpůsobí je svým možnostem. Setkání budou zaměřena na představení toho, jakým dalším aktivitám se senioři ve svém volném čase věnují, co je baví, zajímá, v čem se realizují.

Uskuteční se druhé dvouhodinové setkání s představením aktivit. Opět může být zapojeno několik skupin seniorů, divadelní spolek, pěvecký sbor, apod., podle možností konkrétní oblasti. Aktivity se zúčastní všech 30 dětí a budou rozděleny na poloviny, tedy 15 dětí. Skupiny v daném termínu budou absolvovat vždy dvě aktivity po hodině. Tedy po hodině se vymění. Senioři budou realizovat každou aktivitu dvakrát. Lze realizovat i jako dvouhodinovou aktivitu a každá skupina bude absolvovat jen jednu (každá skupina jinou). Může být konkrétně upřesněno podle toho, jaké a jak dlouhé aktivity si senioři připraví. Každého setkání se účastní různé skupiny seniorů podle zaměření. Obvykle budou zastoupeni zejména členové kroužku, který aktivitu připravil. V případě aktivity čtenářství mohou být zapojeni členové klubu bez vazby na určitý kroužek.

Forma a bližší popis realizace

Žáci budou opět rozděleni na dvě skupiny. Tento tematický blok bude probíhat ve formě setkání skupiny žáků se skupinou seniorů. Setkání začne krátkým uvítáním žáků a představením následujícího programu, kde se žáci seznámí s obsahy několika literárních děl, které jsou považovány mezi danou skupinou seniorů za nejoblíbenější. Úkolem žáků bude uhodnout podle odkrývajících se fotografií autory knih. Dalším zadáním může být úkol identifikovat čtenáře ze skupiny seniorů, kterému kniha patří (žáci se přibližují odpovědi pomocí postupně kladených uzavřených otázek zjišťovacích). Žáci se tak zábavnou formou seznámí s oblíbenými žánry seniorů a vyzkouší si své znalosti z literatury.

Metody

V tomto setkání bude jako hlavní zařazena metoda informativního a reproduktivního charakteru, založená na základě hotových poznatků. Do setkání bude také zapojena metoda slovní, která bude využita v dialogické formě v podobě diskuze a metoda aplikačního charakteru, která směřuje k upevnění vědomostí žáků.

Dále bude zařazena metoda aktivizující, kdy je žák aktivní v poznávacím procesu, srovnává jevy a kooperuje.

Pomůcky

Dataprojektor, notebook, desky pro poznámky, kancelářský papír, psací potřeby, flip a fixy na zapisování. Prezentace s fotografiemi. Možno použít prezentaci v příloze.

Příloha 3.2.2.1 Poznávání autorů

Knihy připravené seniory. Případně výstavka oblíbených knih seniorů.

Pro fotografování: pět až deset dobových fotografií, tablet s fotoaparátem, mapa města.

Cíl

Představit žákům literární díla, která jsou oblíbená u seniorů. Porovnat znalosti z literatury mezi žáky a seniory.

Představit žákům místa obce z historického pohledu a porovnat se současností. Přiblížit žákům historický vývoj obce.

Kompetence

Sociální a komunikační kompetence mezi dvěma generacemi, efektivní komunikace. Týmová spolupráce, kooperace. Samostatnost. Kompetence k řešení problémů. Aktivní přístup. Kulturní povědomí a vyjádření.

Postup

Plánovaný průběh druhého setkání

Aktivita četba (40 minut)

Přivítání, rozdělení žáků do 3 skupin po 5.

Poznání autora z fotografie (15 minut)

Na plátně bude promítána fotografie spisovatele, překrytá polem o několika např. 3 × 3 obdélnících. Pro odkrytí jednotlivých polí musí skupina žáků odpovědět na kvízové otázky týkající se literatury. Vždy za správné zodpovězení otázky se odkrývá jeden díl. Skupina, která správně odpoví, má možnost hádat jméno spisovatele. Pokud tak neučiní, další kvízová otázka je položena následující skupině. Může být realizováno i jako soutěž mezi skupinou žáků a seniorů (kteří tuto aktivitu nepřipravovali).

Metodické doporučení

Pedagog připravující se seniory tuto aktivitu doporučí výběr takových knih, jejichž autor zemřel před více jak 70 lety. Podle platného autorského zákona se po 70 letech od smrti autora jeho díla stávají volným dílem a nemusí tak v rámci této aktivity řešit problémy s autorským právem.

Seznam autorů volných děl můžete najít například ve wikizdrojích:

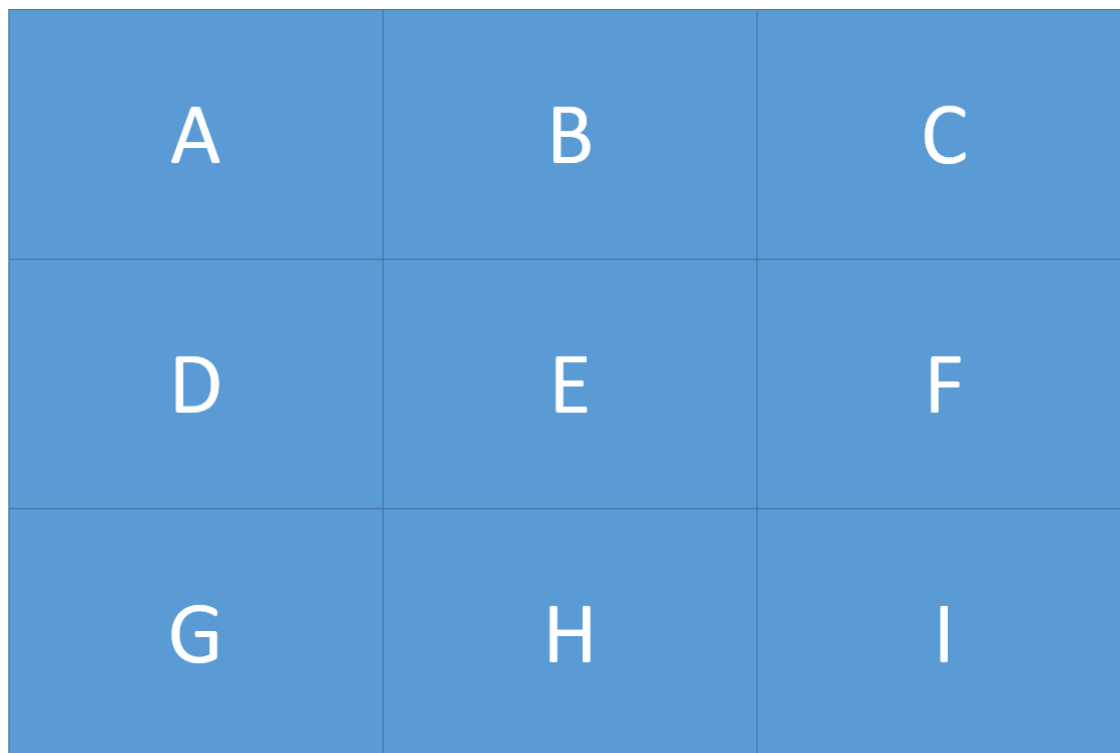
https://cs.wikisource.org/wiki/Wikizdroje:Seznam_%C4%8Desk%C3%BDch_autor%C5%AF_voln%C3%BDch_d%C4%9Bl

Pedagog pomůže seniorům s přípravou prezentace. V přílohách je vzorová prezentace na poznávání autorů. Jsou připraveny dva vzorové prázdné snímky, pro ukrytí fotografií v rozměru 27 × 18 cm nebo 30 × 18 cm. tedy pro 9 políček v rozměru 9 × 6 nebo 10 × 6 cm. To jsou snímky 2 a 3. Snímky 4 až 6 ukrývají fotografie autorů Franz Kafka, Jan Neruda a Karel Čapek.

Příloha 3.2.2.1 Poznávání autorů

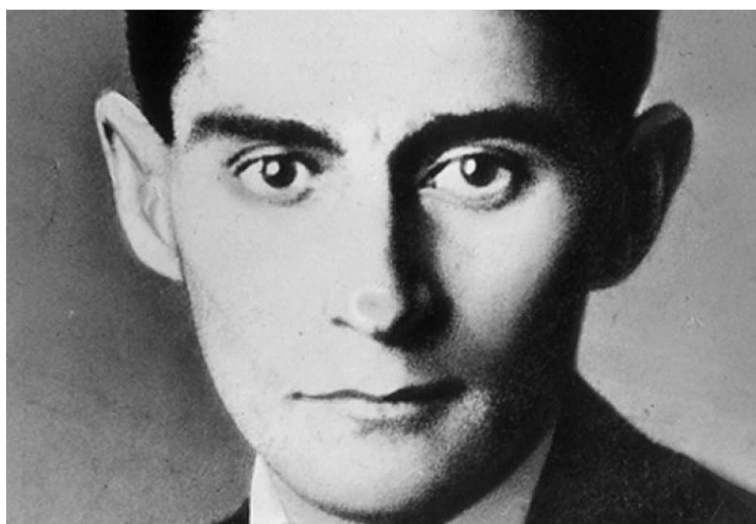
Náhled snímku prezentace:

Při ověřování byl ve spolupráci se seniory vytvořen tento typ prezentace. S prezentací se pracuje v režimu tvorby (ne v prezentačním režimu) pouhým odsunutím vybraného políčka mimo vyznačenou plochu.

V poznávací soutěži byli ukryti tito spisovatelé:

Franz Kafka

Franz Kafka. In: *Nospensees* [online]. 2019 [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <https://nospensees.fr/franz-kafka-biographie-de-lauteur-de-la-metamorphose/>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

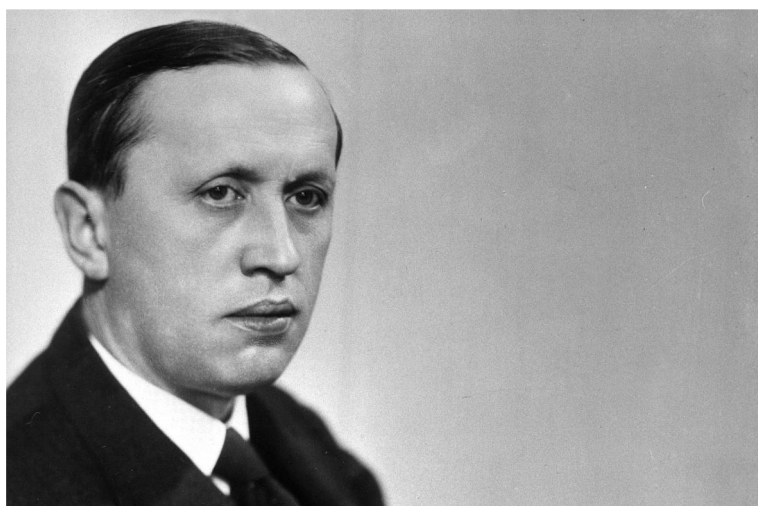

Jan Neruda

Jan Neruda. In: ČT 24 [online]. Praha [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/archiv/1444219-v-praze-zemrel-basnik-a-novinar-jan-neruda>

Karel Čapek

Karel Čapek. In: ČT 24 [online]. 2018 [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2679875-jeste-se-omlouval-za-ze-umira-karel-capek-pred-80-lety-podlehl-stvanici-ve-stinu>

Otázky ze světa literatury, které si připravili senioři při našem ověřování:

1. Kdo napsal román Na Západní frontě klid? (je to román Ericha Marii Remarqua)
2. Mohl se Jan Neruda setkat s B. Němcovou? (ano, dokonce se znali)
3. Který film na motivy knihy B. Hrabala byl oceněn Oscarem? (Ostře sledované vlaky)
4. Kdo je autorem Kroniky České? (Kosmas)
5. Určete, do které kategorie patří divadelní hra W. Shakespeara Romeo a Julie. Je to komedie, tragédie nebo opera? (tragédie)
6. Jaké je nejznámější dílo K. H. Máchy? (Máj)
7. Ve kterém roce byl vydaný Máj? (tolerance 10 let) (1836)
8. Z jaké pražské části pocházel Jan Neruda? (Malá Strana)
9. Kdo napsal knihu Účastníci zájezdu? (M. Viewegh)
10. Byla kniha Účastníci zájezdu zfilmována? (byla zfilmována)
11. Vyjmenuj jednu povídku ze sbírky Kytice, kde se vyskytuje nadpřirozená bytost (Polednice, Vodník).
12. Kdo je autorem knihy Jak jsem potkal ryby? (Ota Pavel)
13. Kteří dva bratři s křestními jmény Karel a Josef byli spisovatelé? (Čapkovi)
14. Karel Čapek napsal i příběhy s detektivní zápletkou. Jak se jmenují? (Povídky z jedné a druhé kapsy)
15. Kdo byl Bílý tesák ve stejnojmenné knize Jacka Londona? (kříženec psa a vlka)
16. Je pohádka Sůl nad zlato ze sbírky pohádek, které napsala Božena Němcová? (ano)
17. V jaké zemi žil Milan Kundera? (ve Francii)
18. Kdo napsal povídku Proměna? (dílo Franze Kafky)
19. Kdo je autorem knihy Dášeňka čili Život štěněte? (Karel Čapek)
20. Jakému žánru se věnoval Václav Havel? (byl dramatik)
21. Jaké je křesťanské jméno spisovatele Verna? (Jules)
22. Jedno ze slavných děl světové literatury napsal A. de Saint-Exupéry, jde o? (Malý princ)
23. Jakým jazykem psal převážně Franz Kafka? (německy)
24. Zemřel Karel Čapek ve věku nižším než 50 let? (ano, bylo mu 48 let)
25. Je autorem slova robot Karel Čapek, (ne, jeho bratr Josef)
26. Doplňte druhé křestní jméno spisovatele Sládka. Josef ... Sládek (Václav)
27. V Babiččině údolí se odehrává děj knihy, které známé spisovatelky? (B. Němcové)

Metodická poznámka:

V případě této aktivity se doporučuje spolupracovat s vyučujícím českého jazyka dané třídy. Může dojít k propojení aktivit mezi formálním a neformálním vzděláváním.

Pokud si připraví otázky senioři, je vhodné, v případě, že žáci nevědí, použít nápovědu. Například výběrem z možností. V průběhu ověřování se tato možnost využila minimálně. Dále je možné soustředit otázky k jednomu spisovateli do aktivity po odkrytí jeho fotografie nebo naopak tyto otázky použít jako nápovědu před odkrytím.

Pro odkrytí a poznání autora stačilo většinou pouze 4 až 5 políček. Pokud autora nepoznali žáci, senioři odpověď věděli.

Přiřazení správného čtenáře (10 minut)

Po uhodnutí jmen tváří z fotografií budou spisovatelé představeni jako autoři děl, jejichž obsah bude žákům pouze lehce nastíněn. Průvodce tímto tématem žákům vysvětlí důvod, proč se senioři rozhodli právě pro tyto tituly a autory. Dále pak budou žákům představeni čtenáři těchto knih a úkolem skupiny žáků bude pomocí uzavřených otázek přiřadit k danému čtenáři jeho oblíbenou knihu. Otázky musí být uzavřené, nesmí být položeny přímo na název díla. Jednotlivé otázky nesmí být kladeny dvakrát. V pokládání otázek se budou skupiny žáků pravidelně střídat.

Otázky jednoznačně vychází z toho, co o knihách řekli senioři. Tyto otázky nelze dopředu připravit.

Závěrečné předčítání (10 minut)

Osvědčilo se při ověřování, že ve zbývajícím čase čtenář – senior předčítá jeho nejoblíbenější pasáž ze své knihy. Ani tuto část nelze dopředu připravit, protože se nedá předpovědět, kterou knihu a kterou pasáž budou mít senioři oblíbenou a vyberou si ji pro předčítání. Alternativou je, že některý senior může pouze o knize hovořit, co mu připomíná, kde ji získal, kolikrát ji už četl apod. Což se také stalo při ověřování. Závěrečného předčítání a představení knih se aktivně zúčastnili tři senioři.

Závěr vyhodnocení (5 minut)

Na závěr proběhne zhodnocení celé aktivity. Bude vyhlášena vítězná skupina, která může obdržet od seniorů drobný dárek. Při ověřování seniorky napekly koláčky, kterými ocenily všechny soutěžící.

2. hodina

Forma a bližší popis realizace

Tento tematický blok bude probíhat ve formě spolupráce skupiny žáků se skupinou seniorů. Setkání bude probíhat v ulicích místa realizace. Pro žáky bude nachystáno 5 až 10 fotografií různých míst z doby, kdy byli senioři ve stejném věku jako žáci. Úkolem žáků je za pomoci seniorů tato místa z fotografií poznat a najít jejich polohu ve městě. Daná místa pak navštívit a vyfotit v dnešní podobě. Výstupem tohoto bloku může být i výstava fotografií, kde budou zachyceny části obce před lety a dnes. Velmi cenné může být i zachycení příhod, které se k místu váží, zážitků, na které si senior vzpomíná.

Další viz předchozí hodina, aktivita je dvouhodinová. S tím, že druhá část žáků bude mít téma fotografie. Po hodině se skupiny vymění.

Aktivita fotografování (40 minut)

Seznámení se s fotografiemi (5 minut): Senioři si předem připraví 10 až 20 fotografií z doby svého mládí s možností identifikace místa v současnosti. Senioři při prezentaci svých fotografií popíší, co pro ně fotky znamenají. Žákům vysvětlí, jak si pomocí těchto snímků uchovávají své vzpomínky a zážitky do dnešní doby, ke kterým se rádi vracejí.

Hledání a zdokumentování míst (25 minut): Žáci budou opět rozděleni do tří skupin po pěti členech. K nim se rovnoměrně přidají senioři, aby jim pomohli s určováním a popisem vyfocených míst. Zaznamenají si jejich polohu do přidělené mapky a vydají se do terénu místa najít. Po dosažení cílů pořídí na mobil či tablet fotografii zachycující místo ze stejné pozice v dnešní podobě. Cílem je takto nalézt a zdokumentovat co nejvíce míst z dobových fotografií správně.

Metodické doporučení: je nutné zajistit dozor pro jednotlivé skupiny žáků. Jako dozor budou využiti učitelé – asistenti, kteří doprovodí jednotlivé skupiny dětí se seniorem.

Ukázka fotografie původní a nově pořízené (z ověřování v Rosicích u Brna). Na snímku je zámek a nádvoří.

Závěrečné zhodnocení (10 minut): Všichni společně si prohlédnou pořízené snímky a zhodnotí změny, které se udály od doby pořízení původních fotek. Může být vyhodnoceno i jako soutěž, která skupina určila místa nejrychleji, nejpřesněji či nejlépe vyfotografovala. Nebo nám naopak může jít i o co nejzajímavější, nejpoutavější příběh, který se ke konkrétnímu místu pro seniora váže.

Závěrečná reflexe dvouhodiny (10 minut)

Na závěr proběhne zhodnocení celé aktivity. O aktivitě bude rozpoutaná debata. Moderátor debaty bude podněcovat diskutování otevřenými otázkami, například: „Překvapilo mě....“ „Nečekal jsem, že....“, „Pobavilo mě, že....“, „Bylo zajímavé, že....“, „Nečekal jsem, že....“. Moderátor vždy vysloví některou z těchto nedokončených vět a kdo má chuť se k tématu vyjádřit, může ji podle svého názoru a zážitku doplnit.

3.2.3 Téma č. 3 (Učíme se stále) – počet hodin 2

Žáci navštíví členy klubu seniorů v jejich prostředí (klubovna klubu). Učitel dopředu domluví, jaké aktivity senioři pro žáky připraví na téma hraní her, tedy, jaké znají hry, tyto hry dopředu zajistí buď skupina seniorů, nebo pedagog (zapůjčení, nákup).

Uskuteční se třetí dvouhodinové setkání s představením volnočasových herních aktivit, jak je dělají senioři. Může být zapojena opět další skupina seniorů. Aktivity se zúčastní všech 30 žáků, kteří budou rozděleny na poloviny, tedy ve skupině bude 15 žáků. Skupiny v daném termínu budou absolvovat vždy dvě aktivity po hodině. Tedy po hodině se vymění. Senioři budou realizovat každou aktivitu dvakrát. Lze realizovat i jako dvouhodinovou aktivitu a každá skupina bude absolvovat jen jednu (každá skupina jinou). Může být konkrétně upřesněno, podle toho, jaké a jak dlouhé aktivity si senioři připraví.

Po úvodním seznámení konkrétní přítomní senioři žákům prozradí své oblíbené volnočasové aktivity, na kterých se podílejí. Protože se jedná o poslední setkání s představiteli, je vhodné, podle možností klubu seniorů, aby senioři představili i ostatní kroužky a společenské akce, na které se v programu již nedostalo. Mohou připravit fotografie z akcí, pěvecké vystoupení, atd.

1. hodina

Forma a bližší popis realizace

Skupinová forma. Žáci navštíví klub seniorů, kde pro ně budou připraveny aktivity, pomocí nichž senioři představí dětem, jak tráví volný čas.

Tento tematický blok bude probíhat ve **formě setkání skupiny žáků se skupinou seniorů**. Setkání bude probíhat v klubovně klubu seniorů. Setkání začne krátkým vzájemným představením žáků a seniorů (neboť se může zúčastnit jiná skupina seniorů). Aktivitu tedy opět začneme sesednutím do kruhu, aby mohlo dojít k pohodlnému přímému očnímu kontaktu. Po kruhu, ve směru hodinových ručiček, se od moderátora programu všichni představí, řeknou o sobě své jméno, bydliště a činnost, kterou rádi dělají ve volném čase. Pro zajímavost mohou své povídání doplnit o informaci – u seniorů, jakému zaměstnání se v produktivním věku věnovali a u studentů – jaké povolání by rádi v budoucnu vykonávali. Po představení může proběhnout diskuze o tom, jak si žáci představují volnočasové aktivity u seniorů.

Metody

V tomto setkání bude zařazena metoda diskusí, kdy žáci budou diskutovat se seniory. Zúčastní se přímo jejich volnočasových aktivit. Poznaj, jak se lidé i ve stáří dovedou bavit, jak mohou mít plno elánu a stále cítit potřebu se seberealizovat.

Do setkání bude také zapojena metoda slovní, která bude využita v dialogické formě v podobě diskuze a metoda demonstrační v podobě předvádění deskových her.

Pomůcky

Historické hry dle výběru seniorů, například karty, domino, kloboučku hop, pexeso, mikádo, blechy. Papíry a psací potřeby pro záznam výsledků turnaje. Drobné odměny pro soutěžící žáky i seniory.

Pro aktivitu jazyky si připravili senioři fotografie z cest a mapy. Dále mohou být připraveny cizojazyčné knihy, časopisy, dopisy a jako pomůcka i slovníky.

Kompetence

Sociální a komunikační kompetence mezi dvěma generacemi, efektivní komunikace. Týmová spolupráce, kooperace. Samostatnost. Kompetence k řešení problémů. Aktivní přístup. Objevování a orientace v informacích.

Komunikace v cizích jazycích. Schopnost učit se.

Cíl

Seznámit se s deskovými hrami, které se hrají již několik desetiletí. Zasoutěžit si.

Uvědomit si důležitost výuky cizích jazyků.

Plánovaný průběh třetího setkání:

Seznámení, diskuze (10 minut)

Sraz obou skupin. Přejít do učebny, kde proběhne vzájemné představení skupin. Pokud si senioři připraví nějaké ukázky dalších aktivit, je vhodné jim nechat prostor cca deset minut. Po skončení této části začne vlastní připravený program pro toto setkání, a to je představení her a využití cizích jazyků. Na začátku může proběhnout krátká diskuze ke hrám. Senioři odpovídají na otázky žáků. Dotazy k cizím jazykům je vhodné nechat až na tuto část. Výsledky z diskuze budou žáci zaznamenávat pro zveřejnění na závěrečném setkání. Společné pro celou skupinu žáků.

Aktivita deskové hry

Tuto aktivitu je vhodné realizovat formou turnaje v deskových hrách. Dále jsou uvedena stručná navrhovaná pravidla, počty hráčů, harmonogram a popis možného průběhu.

Turnaj v deskových hrách

Počet osob: Určeno pro skupiny (rozhoduje počet seniorů). Skupinu tvoří senior a žáci. Mohou to být dvojice (tedy 15 žáků a 15 seniorů) nebo jiné poměry. Bude záležet na aktivitě seniorů a možnosti konkrétního zařízení. Hráči hrají proti sobě. Pokud je hra určená pouze pro dva hráče, hraje senior s každým ve skupině a ostatní se dívají. Hry se budou hrát na jednotlivých stanovištích. Bude stanoven časový interval (podle počtu her a skupiny), za který se skupiny vymění.

Prostor: Učebna se stoly a židlemi. Vytvoření jednotlivých hracích míst.

Pomůcky: bodovací karty, psací potřeby, vybrané hry (například karty, Černý Petr, domino, kloboučku hop, historické pexeso, mikádo, blechy) a pravidla k nim

Vzor bodovací karty

Turnaj v deskových hrách	
1. kolo	pořadí:
	body:
2. kolo	pořadí:
	body:
3. kolo	pořadí:
	body:
4. kolo	pořadí:
	body:
5. kolo	pořadí:
	body:
6. kolo	pořadí:
	body:
Celkem	body:
	pořadí:

Průběh: Každý senior dostane jednu z výše uvedených her, jejíž pravidla si nastuduje (zopakuje). Hru si nachystá na určené hrací místo a čeká na protihráče. Po usazení žáka ke hře je vytvořena dvojice. Senior žákovi krátce vysvětlí pravidla a hra může začít. Hra končí výhrou jednoho z hráčů, nebo uplynutím časového limitu.

Časový interval: 5–7 min. na jednu hru

Bodování: Každý hráč, senior i žák, obdrží hned na začátku bodovací kartu, do které se budou zapisovat jednotlivé výsledky. Vítěz jednotlivé hry získává bod. Poražený body nezískává. V případě remízy každý hráč obdrží půl bodu. Pokud hra neskončí do vypršení časového limitu, vítězem v pexesu se stává hráč s vyšším počtem získaných dvojic, v kartách ten, kdo má nejméně karet v ruce, v dominu hráč s nejmenším počtem neumístěných domin, v kloboučku hop hráč s nejvyšším počtem dosažených bodů a v mikádu hráč s nejvyšším počtem vytažených tyčinek.

Vyhodnocení: U žáků se vyhodnocuje procentuální úspěšnost ve všech hrách dohromady. Půjde o poměr výher vůči absolvovaným hrám. U seniorů se hodnotí počet výher v jeho dané disciplíně. Podle možností seniorů mohou vítězové dostat drobné ceny (například výrobek z rukodělných dílniček).

2. hodina

Forma a bližší popis realizace

Tato část začne krátkým vzájemným představením žáků a seniorů. Začneme opět představením – připomenutím jmen po kruhu a tentokrát každý přidá informaci o tom, jaká je jeho oblíbená země, destinace. Po představení proběhne diskuze o tom, jaké jazyky se učili (znají) senioři a jaké se učí žáci. Potom senioři představí připravený program zaměřený na jazyky, využití jazyků a cestování.

Dále viz předchozí hodina, aktivita je dvouhodinová. S tím, že druhá část žáků bude hrát hry se seniory. Po hodině se skupiny vymění.

Plánovaný průběh setkání

Ukázka fotografií z cest, případně dalších materiálů k tématu jazyky – Po úvodním seznámení senioři žákům představí, jaké se v mládí učili cizí jazyky, a jak je později využili. Ukazují fotografie z cest, kde využili cizí jazyk. Mohou ukázat fotografie svých přátel ze zahraničí, se kterými jsou v kontaktu. Ukážou knihy, slovníky a učebnice a mapy, suvenýry, které si přinesli.

Praktické cvičení v jazykové komunikaci

Senioři přečtou připravené úryvky textu v různých jazycích a žáci poznávají, o který jazyk se jedná, a co je pravděpodobně obsahem. Senioři naučí žáky několik základních slov v představených jazycích. Žáci si vypracují slovníček, aby věděli, jak se texty zapisují. Na mapě vyhledají země, kde se mluví daným jazykem. Podle pokynů vyhledávají na mapě konkrétní místa. Může být realizováno jako soutěž: kdo najde nejvíce míst správně?

Zajímavosti z cest (10 minut)

Ve druhé části si senioři připraví besedu z cest o místech, které navštívili. Jedná se o besedu, tak se žáci mohou ptát na to, co je zajímavé. Beseda by měla zdůraznit význam studia cizích jazyků a význam cestování pro poznávání jiných kultur. Přednášející senior může besedu doplnit fotografiemi z cest, promítáním pomocí dataprojektoru nebo volně rozdanými fotografiemi dokumentujícími místa, která navštívil. Může také ukázat suvenýry. Tato část se nedá dopředu připravit, protože není možné předvídat, které země některý ze seniorů navštívil.

Při ověřování proběhla beseda s jednou seniorkou, která pobývala dlouhodobě v Kanadě (přes dvacet let) a velice poutavým způsobem vyprávěla o zážitcích ze života v této zemi. Je to seniorečka, která vyučuje v současné době anglický jazyk na SVČ a původním povoláním byla učitelka. Nedá se předpovědět, zda takového přednášejícího bude mít i jiný klub seniorů.

Metodické doporučení

Pokud nejsou ve skupině senioři, kteří by byli ochotni hovořit k tématu cestování, musí učitel připravit aktivitu například na základě diskuze, proč tyto znalosti nemají, proč nemají fotografie z cest, diskusi tedy otočit na nemožnost cestovat – ve smyslu zábran nejen politických, ale i ekonomických.

Závěrečná reflexe

Závěr bude doplněný o reflexi, kdy moderátor opět položí otázky a zájemci je budou moci doplnit o své pocity a zážitky z programu. Otázky mohou být: „Nejvíce mě zaujalo,...“ „Hodně mě bavilo...“ „Byl jsem překvapený, že...“ „Potěšilo mě, že...“

3.3 Metodický blok č. 3 (Příprava aktivit pro seniory) – počet hodin 8

Základním cílem je připravit aktivity, pomocí kterých představí žáci své volnočasové činnosti seniorům na dalších společných setkáních. Již dříve žáci byli rozděleni na skupiny a každá skupina se věnuje jednomu tématu. Vedoucí kroužku nechá žáky, aby si zvolili za každou skupinu svého vedoucího, který bude řídit skupinu. Tento zvolený člen bude mít také nejvyšší právo v rozhodování, jak bude průběh programu za jejich skupinu vypadat.

Pro každou aktivitu je vyhrazen čas jedné vyučovací hodiny. Díky aktivitám realizovaným seniory už teď žáci mají představu o tom, co se za vymezený časový úsek dá zvládnout, přičemž je vždy vhodnější mít aktivit nachystáno více, než méně, ale současně je připravovat s vědomím toho, že ne vše se musí stihnout.

Při přípravě obsahu by vedoucí kroužku měl nechat maximální míru samostatnosti jednotlivým skupinám (jde o to představit „jejich“ aktivity a působit pouze jako poradce, případně v závěru usměrňovat aktivity tak, aby při realizaci odpovídaly obsahu i časovému harmonogramu setkání. Je vhodné zasáhnout do přípravy aktivit pouze v tom smyslu, aby připravovaná setkání byla různorodá, aby například všechny skupiny netvořily kvíz, ale aby činnosti pro seniory byly pestřejší. Při ověřování většina skupin připravila více materiálů, než bylo použito při realizaci. Společně s vedoucím potom v 7. hodině tohoto tematického celku byl proveden výběr.

Doporučení:

V tomto tematickém celku je vhodné zřídit společné úložiště pro žáky, do kterého budou jednotlivé skupiny ukládat materiály. Je to důležité zejména proto, aby všechny materiály byly dostupné pro všechny členy skupiny tak, aby je mohli průběžně aktualizovat a doplňovat. Úložiště může být řešeno jako cloudová služba – dle možností školy (SharePoint, Google Disk) nebo kurz v LMS Moodle. Doporučuje se použít úložiště, na které je skupina žáků běžně zvyklá. Při ověřování to bylo LMS Moodle a Google Disk.

3.3.1 Téma č. 1 (Příprava) – počet hodin 1

1. hodina

Metody

Použitá bude metoda slovní, aktivizující metody, žáci se zapojí do řešení problémů. Skupinová práce. Projektová metoda.

Pomůcky

Myšlenkové mapy, papíry, psací potřeby.

Klíčové kompetence

Komunikační schopnosti, schopnost práce s digitálními technologiemi.

Cíl

Žáci se seznámí s prostředím pro ukládání materiálů.

Žáci si ujasní, jak budou zpracovávat témata ve skupinách, jaké pomůcky budou potřebovat pro realizaci.

Postup

Nejprve se žáci seznámí s prostředím, které se bude využívat pro ukládání a sdílení materiálů a všichni si vyzkouší přístupy do tohoto prostředí.

Při ověřování programu bylo použito prostředí LMS Moodle, do kterého žáci všechny vytvořené materiály, které byly v elektronické podobě, vkládali.

Ukázka prostředí:

Cizí jazyky

- Dotazník
- Představení jazyků – prezentace
- Kvíz
- Hádání slov
- Pexeso
- Píseň
- Odkazy
- Křížovka
- Závěrečná prezentace

Moderní technologie

- Prezentace počítač
- Komunikační technologie
- Bezpečný internet
- Kvíz
- Křížovka
- Prezentace youtube
- Kvíz
- Závěrečná prezentace

Co čteme

- Audioknihy
- Kvíz
- Křížovka
- Harry Potter
- Závěrečná prezentace

Dále by žáci měli pracovat po skupinách samostatně. Budou opět pracovat ve složení, které vzniklo v přípravné fázi. Každá skupina zpracuje přípravu pro realizaci jednoho z těchto témat:

Okruh 1: **Četba** – Co a jak čteme? (předčítání seniorům, vytvoření hlasového záznamu částí knih a dalších textů). Jaké knihy mají oblíbené žáci?

Okruh 2: **Cizí jazyky** – Umíme cizí řeč? Co se učí žáci ve školách, jakou mají motivaci? Jaké používají pomůcky? Co už umí?

Okruh 3: **Zábava** – Co nás baví – co baví žáky? Jaké mají koníčky? Ukázky a společné aktivity (moderní sporty, moderní tance, youtube, počítače,...)

Okruh 4: **Hry** – Hrajeme hry společně – jaké mají oblíbené žáci? Co hrají ve volném čase? Společné hraní moderních deskových her. Ukázky deskových her vhodných pro seniory.

Okruh 5: **Moderní technologie** – Současné moderní technologie. Metody komunikace pro seniory (vzdělávání seniorů zajištěné žáky škol).

Okruh 6: **Fotografování** – Fotografická dokumentace v současnosti (pořízení obrazového záznamu moderními metodami a jeho úprava).

Žáci znovu projdou své myšlenkové mapy (z prvního tematického bloku) a doplní je o nápady, ke kterým je inspirovala setkání se seniory. Skupiny pracují samostatně, učitel pouze konzultuje jednotlivé nápady. Výsledkem by měla být představa každé skupiny, jak zpracuje svoje téma tak, aby bylo přístupné pro seniory.

Měli by mít také základní představu, jaké pomůcky budou potřebovat, aby si je připravili na další hodiny, kdy už bude probíhat vlastní příprava. Seznam potřebných pomůcek odevzdají učiteli, který bude nápomocen při jejich zajišťování. Pomůcky mohou být rozděleny na ty, které jsou potřeba v přípravné fázi, a na ty, které budou potřeba při realizaci.

Při realizaci budou potřebovat všechny skupiny počítače a přístup na internet. Tato zařízení mohou využívat školní, případně SVČ (dle místních možností).

Okruh 1: **Četba** – oblíbené knihy, případně počítač s možností přehrávání videa a zvuku, čtečka knih, zvukové nahrávky knih, dataprojektor.

Okruh 2: **Cizí jazyky** – opět počítače s potřebným vybavením, tablety, ukázky cizojazyčných knih, ukázky učebnic cizích jazyků, zvukové nahrávky, zařízení pro přehrávání zvuku.

Okruh 3: **Zábava** – Co nás baví – co baví žáky? Tady budou žáci pravděpodobně potřebovat magnetofon, CD s hudbou nebo počítače s možností přehrávání zvuku, reproduktory, případně kostýmy, počítače s Internetem a dataprojektor.

Okruh 4: **Hry** – vhodné moderní deskové hry pro seniory. Průzkum mohou udělat žáci i pomocí Internetu. Tady by měli znát limit na nákup těchto her.

Okruh 5: **Moderní technologie** – z ověření vyplynulo, že zde byly potřebnými pomůckami: počítače s určitými programy, roboty, zařízení pro virtuální realitu, 3D tiskárna apod. podle nápadů žáků a možností organizace, která program realizuje.

Okruh 6: **Fotografování** – zde přichází v úvahu například fotoaparáty, tablety, propojovací kabely, čtečka karet, počítače, tiskárna, dataprojektor apod.

3.3.2 Téma č. 2 (Zpracování žákovských materiálů) – počet hodin 6

Každá skupina bude pracovat samostatně na svém okruhu, což znamená, že všichni žáci budou pracovat na přípravě 6 hodin. Učitelé usměrňují a konzultují činnosti v jednotlivých skupinách.

1. hodina

Forma a bližší popis realizace

Skupinová činnost. Žáci budou ve skupinách hodnotit představené aktivity seniory a diskutovat náměty na to, co si připraví na další společné setkání oni. Každá skupina bude zpracovávat svůj okruh.

Metody

Použitá bude metoda slovní, aktivizující metody, žáci se zapojí do řešení problémů. Skupinová práce. Projektová metoda.

Pomůcky

Počítače, tablety. Papíry, psací potřeby. Dříve vytvořené myšlenkové mapy. Počítače s připojením na internet. Prostředí pro sdílení materiálů (Google Disk, Office365, Moodle).

Cíl

Připravit aktivitu vybraného okruhu pro představení seniorům.

Kompetence

Zvýšení komunikačních schopností. Posílení dovedností v oblasti komunikace. Schopnost vytvářet materiály. Schopnost pracovat s různými druhy materiálů.

Postup

Výstupem z této lekce by měl být jednoduchý bodový scénář, který bude obsahovat harmonogram činnosti, popis činnosti, potřebné pomůcky a nároky na přípravu, jméno člena skupiny, který má tuto činnost na starosti.

Ukázka scénáře, aktivity četba

Scénář okruhu četba				
Vedoucí týmu M. Jašek				
Technik R. Rosendorf				
Čas v minutách	Popis činnosti	Jméno	Příprava	Pomůcky
3	Představení	MJ	Text, co bude říkat	
14	Představení moderních způsobů interpretace literárních děl, čtečky, zfilmovaná díla, audioknihy. Poznání osobností, titulů a autorů audioknih	MM	Ukázat knihu ve čtečce, připravit výhody, nevýhody. Vybrat audioknihy, vymyslet nějakou tipovací soutěž	Ukázka čtečky. Audioknihy cca 3, otázky ke knihám, možná kvíz?
14	Představení knih	každý člen jednu	Vybrat nějakou knihu ke čtení nebo zfilmovanou knihu, nachystat ukázky a případně otázky k ukázce	Vybraná kniha, v případě filmové ukázky počítač, dataprojektor, ozvučení, otázky k ukázce nebo kvíz?
10	Aktivity	PJ, PŠ, RR	Kvíz, křížovka nebo nějaká soutěž	Bodovací arch (PJ), připravené otázky PŠ, křížovka (RR)
4	Závěr a shrnutí	MJ	Vyhodnocení soutěží, odměna seniorům, zpětná vazba	Dotazník pro zpětnou vazbu (MJ), odměny pro seniory (PŠ, PJ)

Příklady řešení z ověření:

První skupina si vybere jako úkol z tématu „**Co nás baví**“ pohybové aktivity a tanec. Domluví se, co by pro seniory bylo zajímavé – například nabídnout jim nové trendy v moderním cvičení, nabídnou jim Port De Bras a připraví malou ukázkou. Jako výstup si naplánují choreografii na flashmob. Vyberou hudbu a žáka, který bude předcvičovat. Ostatní žáci ze skupiny se choreografii naučí a přímo v aktivitě budou dohlížet na „svého“ seniora a při tančení mu budou pomáhat například vysvětlovat jednotlivé kroky, které budou pro seniora obtížné.

Připraví také aktivitu youtuberingu. Mohou udělat seznam pro seniory neznámých pojmů jako kartičku v tištěné podobě, v podobě prezentace, apod. Připraví si ukázky videí z oblastí, které zajímají mladou generaci i z oblastí, které by mohly zajímat seniory.

Při přípravě tématu „Co nás baví“ mohou žákům pomoci například tyto odkazy:

Příloha 2.3.1.3 Seznam odkazů k tématu zábava youtube

Co nás baví – YouTube

Jak natáčet na Youtube?

Odkaz: <https://www.wikihow.cz/Jak-nato%C4%8Dit-video-na-YouTube>

Videa založená na beauty scéně

Odkaz:

https://www.youtube.com/watch?v=xumZy4Eol1I&list=PLEdjkmYEx_CiH5JFUNV5OBmu3XRI8ee6-&index=4

Videa založená na recenzování knih

Odkaz: https://www.youtube.com/watch?v=_hXBca6Meow

Videa o vyrábění věcí

Odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=LzTrGSpmyUc>

Videa založená na hraní počítačových her

Odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=AreMpLQ8S3s>

Videa o výuce jazyků

Odkaz:

https://www.youtube.com/watch?v=lzcAiOnQ6cE&list=PL1smtt0HdBMCpoHYQg5RIXp_X3bCpTXBa&index=19&t=0s

Videa založená na cestování

Odkaz:

<https://www.youtube.com/watch?v=4BtFG8D8aos&list=PL1smtt0HdBMAzlhrcNOuXcWqfCNCIn-iK&index=2&t=0s>

Videa založená na vlogování (deníková videa z každodenního života)

Odkaz:

<https://www.youtube.com/watch?v=kjH0xO74-60&list=PLbj5zxLB1mVGNkv5zJnM0JTRgLLl6P7Zo&index=3>

Videa zaměřená na pohyb a sport

Odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=yB25WyYLHeE>

https://www.youtube.com/watch?v=_DiNsxGFYi8&list=PL1smtt0HdBMBPCOtcl47tqhFxZFKlq-m2&index=14&t=826s

Videa o stravování

Odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=6tjgdq51r5Y>

Videa s recepty

Odkaz:

<https://www.youtube.com/watch?v=LlfoVI1HN90&list=PL1smtt0HdBMApwleyW1MIJ8ddMAQRzhQX&index=2&t=0s>

Videa zaměřená na komentování aktuální situace

Odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=XERBYfYPkZo>

Videa zaměřená na módu a nákupy

Odkaz:

<https://www.youtube.com/watch?v=IzPw-nf7tzU&list=PLv24XbPovwzXj4QF0zdVj5Si6bpBwxFvt&index=2>

Youtubeři a zajímavosti

Odkazy: <https://refresher.cz/78624-Nejbohatsi-youtuber-roku-2019-je-osmiletý-chlapec-vydelal-26-000-000-dolaru-Na-svem-kanalu-si-hraje-s-hrackami>

<https://www.flowee.cz/clovek/6824-nejsledovanejsi-cesti-a-slovensti-youtuberi-stale-oblibeni-byt-zubem-casu-poznamenani>

Druhá skupina „**Hraní her**“ si vezme za úkol výběr a pořízení deskových her, nastudování jejich pravidel. Současně vymyslí průběh „turnaje“ v deskových hrách, bodování jednotlivých her, způsob zápisu výsledků, celkové vyhodnocení a také návrh ocenění (diplom, cena, apod.).

Při přípravě tématu „Hraní her“ mohou pomoci tyto odkazy:

Příloha 2.3.1.4 Seznam odkazů k tématu hry

Zatrolené hry

Informace o nových i tradičních deskových hrách, herní komunita, hodnocení her, bazar a diskuze. Pravidla ke stažení, návody, grafiky náhradních karet k tisku a hráčské recenze.

Odkaz: www.zatrolene-hry.cz

Deskofobie

Internetová stránka specializující se na recenze her a rozhovory s tvůrci her.

Odkaz: <https://www.deskofobie.cz/>

Kanály o deskových hrách na YouTube

Kanály herních nadšenců, kteří popisují novinky na trhu, recenzují hry, vysvětlují pravidla a tvoří žebříčky popularity deskových her.

Deskofobie: <https://www.youtube.com/user/TvaDeskofobie>

Planeta her: <https://www.youtube.com/channel/UCHeDcJdotu5bQyK8uwZ-K1w>

Kubr vs deskovky: <https://www.youtube.com/channel/UC5kuLfXZLKMRW5AQPC83xBQ>

Nithrania: <https://www.youtube.com/channel/UC92w04dzMeqj1OXHDdpKizA>

Bartyx: <https://www.youtube.com/user/Bartyx164>

Společenské hry

Soupis deskových her a pravidel k jednotlivým hrám.

www.spolecenske-hry.cz

Herní vydavatelství

Na stránkách herních vydavatelství jsou zveřejněny soupisy všech her s informacemi o náročnosti her, o velikosti a věku cílové skupiny a často jsou také ke stažení pravidla hry, hodnocení jednotlivých her a náhledy grafik.

Albi: www.albi.cz

Rex Hry: <https://www.rexhry.cz/>

Mindok: <https://mindok.cz/>

Fox in the box: <https://foxinthebox.cz/>

Podcasty

Mluvené pořady o novinkách v herním světě.

Kostky jsou vrženy: <https://kostkysouvrzeny.podbean.com/>

Deskoherní inkvizice: <https://deskoherniinkvizice.podbean.com/>

Board Game Geek

Anglická stránka sdružující herní komunitu a sledující novinky ze světa deskových her.

Odkaz: <https://boardgamegeek.com/>

Třetí skupina připraví aktivitu „Četba“. Pojme to například jako přípravu audioknihy. Měli by přijít na to, proč právě audiokniha je pro čtenáře – seniora vhodná. Předem si připraví několik ukázek z audioknih. Zjistí, kdo tyto knihy namluvil. Vyberou si úryvek z tištěné knihy (povídku), kde bude vystupovat několik postav, aby ji se seniory zpracovali do audioknihy. Nejlepší by byli tři nebo čtyři krátké vtipné příběhy. Nebo mohou představit knihy, kterou čtou. Řada z knih je zfilmována, mohou představit knihu a film. Připravit literární kvíz.

Při přípravě tématu četba mohou pomoci tyto odkazy.

Příloha 2.3.1.1 Seznam odkazů k tématu četba

Příloha 2.3.1.5 Seznam odkazů k tématu fotografování

Databáze knih

Kartotéka knih, se slovním i procentuálním hodnocením. Informace o knihách i autorech. Možnost zřízení osobního účtu a archivace přečtených, doporučených a koupených knih, či knih, které si chceme v budoucnu přečíst. Knižní výzva, čtenářské diskuze a bazar knih.

Odkaz: www.databazeknih.cz

Goodreads

Databáze světových knih. Stránka v angličtině, tisíce komentářů a hodnocení knih, možnost zaznamenání čtenářského pokroku. Využívaná také jako aplikace na mobilní zařízení.

Odkaz: www.goodreads.com

Audiolibrix, Audiotéka, Radiotéka

Aplikace na stahování audioknih k okamžitému poslechu. Vše od klasiky po moderní současnou literaturu, často i knihy k poslechu zdarma.

Odkazy: www.radioteka.cz

www.audiolibrix.com

www.audioteka.com

Martinus

Internetové knihkupectví, knihomilské soutěže, hry, kvízy a projekty.

Knižní šifra: <https://www.martinus.cz/kniznisifra/>

Knižní Odysea: <https://www.martinus.cz/knizniodysea>

Odkaz: www.martinus.cz

YouTube

Knižní booktubeři – povídají o knihách, novinách, recenzují přečtené knihy, veřejné čtení.

Odkazy na jednotlivé knižní kanály:

Knižní klub: <https://www.youtube.com/channel/UC33R1Vo80XMaB27121qbPNg>

Knihánek: https://www.youtube.com/results?search_query=knih%C3%A1nky

Martinus: <https://www.youtube.com/channel/UCwMBOFREQ1GFG0zb37GguSQ>

Dorota Noon: https://www.youtube.com/channel/UCX6BuTG8X6e_JyRFMJdOuCg

Klářiny knihy: <https://www.youtube.com/watch?v=YEvFdatNjzo>

Foxi: https://www.youtube.com/watch?v=TM_OoJdPwsE&t=2s

Humbook: <https://www.youtube.com/channel/UCcuPip-qcggJSYv45k7m4tQ>

Československá bibliografická databáze – ČBDB

Databáze knih, knižní blogy a diskuze a zajímavé knižní kvízy.

Odkaz: www.cbdb.cz

Literární kvízy: <https://www.cbdb.cz/novinky>

Reknihy, Bookdepository

Český i světový internetový antikvariát. Zprostředkování prodeje a nákupu knih.

www.reknihy.cz

www.bookdepository.com

Podcasty

Mluvené slovo, sledující novinky ze světa literatury, rozhovory s autory, recenze knižní děl.

Mileniálky čtou: <https://open.spotify.com/show/5P3g72LLDO1cSpKBBXHfDT>

Knihy Dobrovský: <https://www.knihydobrovsky.cz/blog/podcast-jehoz-jmeno-nesmite-vyslovit-1-1027>

Ženy v literatuře: <https://ceskepodcasty.cz/podcasty/zeny-v-literature/>

Liberatura: <https://wave.rozhlas.cz/liberatura-5183400>

Čtvrtá skupina „**Fotografování**“ může připravit výstavu svých fotografií (pokud má). Popovídají si o tom, jak jsou fotografie pro seniory důležité, žáci poznají, jaké vzpomínky, díky fotografiím, mají senioři zachycené. Propojí zachycení zážitku z tohoto projektu s moderními technologiemi. Senioři se mohou vyfotit s žákem, nebo fotograficky dokumentovat průběh jiných aktivit. Možností je i přivést na flash disku fotodokumentaci z prvního setkání a tyto fotky dále upravovat do klipu, případně z materiálů vyrobí video. Mohou připravit další aktivity – úkoly pro seniory na fotografování, jak fotit tabletem nebo mobilem, možnosti úpravy fotografií na počítači.

Při přípravě tématu „Fotografování“ mohou pomoci tyto odkazy:

Stránky FotoGuru

Návod, jak vybrat fotoaparát, návody pro začátečníky a nadšence do fotografování.

Odkaz: <https://www.fotoguru.cz/jak-vybrat-fotoaparát/>

Tipy jak fotit

Průvodce fotografováním pro začátečníky:

Odkaz: <https://tipyjakfotit.cz/8-chyb-foto-zacatecnika/>

Fotolab, Cewe

Tisk fotografií online objednávkou fotoknihy.

Odkaz: <https://www.fotolab.cz/fotografie.html>

Dm foto

Objedávka fotografií s doručením až domů.

Odkaz: <https://www.dm-digifoto.cz/fotografie.html>

Lalalab

Anglická aplikace volně ke stažení do mobilního zařízení a pohodlnému objednání fotografií k vytištění.

Odkaz na aplikaci: <https://www.lalalab.com/en>

Youtube kanály se zaměřením na fotografování

Miras life

Návody a videokurzy fotografování.

Odkaz: <https://www.youtube.com/channel/UC2jVCH-M9mvlz1-Zqf-agmg>

Učíme se fotit

Odkaz: <https://www.youtube.com/user/ucimesefotit>

Lenka Stehnová

Kanál se zaměřením na rady ohledně fotografování a úpravu fotografií.

Odkaz: <https://www.youtube.com/channel/UCQlxVpvsJuJi8anxX1wrTJA>

Za zrcadlem

Podcast – mluvené slovo o fotografii a tvorbě videa.

Odkaz: <https://ceskepodcasty.cz/podcasty/za-zrcadlem-podcast-nejen-o-fotografii/>

Pořad se zaměřením na fotografii ve videoarchivu České televize

Pořad Fotografie

Pořad zaměřený na uměleckou fotografii, historii fotografování a různé umělecké směry a styly.

Odkaz: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11270361756-fotografie/dily/>

Dobrodružství fotografie

Pořad nahlízející do historie fotografování.

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/1022101778-dobrodruzstvi-fotografie/dily/>

Jak se fotí

Pořad, který pomáhá divákům zlepšit kvalitu fotografií z cest a dovolených. Praktický workshop známého fotoreportéra, který je kombinací cestopisu a videokurzu.

Odkaz: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11785619620-jak-se-foti/>

Pátá skupina „Cizí jazyky“ si připraví aktivitu zaměřenou na cizí jazyky. Představí jazyky, které se učí ve škole i v kroužcích. Připraví si text v tomto jazyce – ideálně představení. Mohou navázat na aktivity seniorů, které se týkaly využití jazyků při cestování a představit místa, kam se podívali během dovolené s rodiči nebo kam se dostali se školou apod. Připraví si kvíz, křížovku nebo osmisměrku ze slovní zásoby cizího jazyka. Při ověření se v žákovském kvízu objevily otázky např.: Kolik existuje jazyků? Kterými jazyky mluví nejvíce osob? Který jazyk používá nejvíce lidí jako rodilí mluvčí? Který je nejrozšířenější jazyk na Internetu?

Pro přípravu tématu „Jazyky“ mohou pomoci tyto odkazy:

Příloha 2.3.1.2 Seznam odkazů a odkazů k tématu jazyky

Český statistický úřad

Stránky Českého statistického úřadu, dají se zde vyhledat informace o jazykovém vybavení Evropanů. Na stránkách ČSÚ jsou i další zajímavé statistiky k tématu jazyky „Dospělí Češi mají zájem o výuku jazyků“, „Cizí jazyky v EU živí téměř 200 tisíc osob“, „Angličtina – univerzální jazyk Evropské unie?“

Odkaz: https://www.czso.cz/csu/czso/evropane_a_jejich_jazykove_znalosti

Statistika a my

Měsíčník Českého statistického úřadu. Obsahuje články s problematikou jazykového vzdělávání. Tento se zabývá šetřením z roku 2016 zaměřeným na úroveň znalostí cizích jazyků v dospělé populaci. Zajímavé je, že s rostoucím věkem znalosti ubývají.

Odkaz: <http://www.statistikaamy.cz/2017/10/ctyri-z-peti-cechu-se-domluvi-cizi-reci/>

CEBRE statistiky a studie

Agentura CEBRE a výsledky studie s názvem Klíčová data o výuce cizích jazyků v evropských školách. Dozvíte se, že s výukou cizích jazyků začínají žáci v čím dál nižším věku. Roste i počet žáků středních škol, kteří se učí dva cizí jazyky.

Odkaz: <https://cebre.cz/aktuality/statistiky-a-studie/zaci-zacinaji-s-cizimi-jazyky-v-nizsim-veku>

StudentMag

Statistiky na téma: Jak jsou na tom Evropané s cizími jazyky? Na těchto stránkách najdete odpovědi na otázky: Kolik lidí hovoří alespoň jedním cizím jazykem v Evropě? Jaké jsou nejrozšířenější jazyky v Evropě? Kolik % studentů se učí angličtinu a kolik němčinu?

Odkaz: <https://www.studentmag.cz/jak-jsou-na-tom-evropane-s-cizimi-jazyky-podivejte-se-na-statistiky/>

JSV Překlady a tlumočení

Na těchto stránkách najdete odpovědi na otázky, jak to vypadá s jazyky na celém světě. Jaké jsou nejrozšířenější rodné jazyky na světě? Které jsou nejrozšířenější mluvené jazyky? A jaké jsou nejrozšířenější studované jazyky?

Odkaz: <http://translation-interpreting.cz/magazin/zajimavosti/nejpouzivanejsi-jazyky-sveta>

Wikipedia

I zde najdete spoustu zajímavostí z oblasti jazyků. Na tomto odkazu konkrétně nejužívanější jazyky na Internetu.

Odkaz:

https://en.wikipedia.org/wiki/Languages_used_on_the_Internet#Content_languages_for_websites

Jazykové úrovně

Nejde jen o to umět jazyk, ale jsou také různé úrovně znalostí jazyka. Jaké to jsou úrovně – o 6 jazykových úrovních se dozvíte například na této stránce. Společný evropský referenční rámec definuje úrovně: A1, A2, B1, B2, C1, C2

Odkaz: <http://www.jazykove-urovne.cz/>

Další pomůcky:

- překladače
- ukázky učebnic, včetně elektronických
- materiály pro výuku jazyků online
- test jazykových znalostí online

Šestá skupina „**Moderní technologie**“. Skupina připraví vzdělávací aktivitu pro seniory zaměřenou na poznávání moderních metod komunikace (zdokonalování v problematice). Připraví prezentaci, pracovní list a vybere vhodné ukázky programů a pomůcek (například roboty). Do přípravy zahrne i možné problémy a nebezpečí při využívání internetu ke komunikaci.

Jinou variantou je možnost, že skupina žáků připraví téma vyhledávání informací na internetu, jak správně vyhledávat relevantní informace? Připraví praktické úkoly pro vyhledávání, např. zájezd na určité místo (možnosti slev pro seniory), doprava na určité místo, nákup vstupenek do kina/divadla.

Současně skupina připraví ukázky toho, co představí seniorům při návštěvě počítačové učebny školy (ukázky programování, grafiky, robotiky, virtuální reality, 3D tisk, ...) dle možností školy.

Při přípravě této aktivity musíme vycházet z možnosti školy nebo SVČ.

Tato část programu probíhá tak, že jednotliví členové skupiny připravují každý jinou aktivitu. Někdo například připravuje kvíz, někdo jiný křížovku, někdo další nacvičuje tanec, další člen zase chystá fotografie pro úpravu, další chystá ukázky využití moderních technologií – práce s roboty. V části pro žáky je v každé hodině vždy zařazena aktivita vedená, kdy jeden nebo dva členové skupiny mohou tuto aktivitu pro svoje téma připravit. Není to ale podmínkou, záleží na žácích, co si chtějí sami připravit. Tyto aktivity jsou zařazeny pro případ, že by žáci sami nic nevymysleli. Vstup pedagoga po metodologické stránce je nabídkou žákům, kteří se takto mohou inspirovat, rozhodnutí o volbě náplně i způsobu realizace zůstává na nich.

Výsledkem práce skupiny žáků by měl být připravený jednoduchý scénář realizace. S uvedením:

- Časového harmonogramu,
- Popisu vykonávané činnosti,
- Jména žáka, který zodpovídá,
- Co je potřeba za přípravu,
- Jaké pomůcky budou potřeba pro realizaci na místě.

Na přípravu scénáře mohou žáci použít připravenou tabulku. Mohou s ní pracovat přímo na počítači v prostředí tabulkového kalkulátoru nebo ji učitel může vytisknout a žáci vyplňují tužkou.

2. hodina

Forma a bližší popis realizace

Žáci budou připravovat aktivity pro seniory na společné setkání. Toto téma bude pro každý okruh jinak zpracováno, dle specifik jednotlivých okruhů. Jedná se o pokračování činnosti z předchozí hodiny.

Metody

Projektová metoda.

Pomůcky

Počítače, tablety. Papíry, psací potřeby.

Při použití materiálu z ověřování: šablona pro tvorbu kvízu.

Cíle

Žáci připraví aktivitu zvoleného okruhu pro představení seniorům. Samostatně přitom pracují s digitálními zdroji i nástroji, vytváří si potřebné křížovky, dotazníky, kvízy apod. dle vlastního výběru a zvoleného zaměření.

Kompetence

Zvýšení komunikačních schopností. Pracovní kompetence – dovednost pracovat s různými druhy materiálů. Digitální kompetence (v případě užití ICT techniky).

Postup

Při ověření se osvědčilo na každou hodinu v rámci příprav připravit jednu aktivitu jako návod pro realizaci dané činnosti. Na tuto hodinu je to aktivita kvíz.

Pro potřeby programu autoři vytvořili šablonu pro kvíz. Šablona obsahuje styly, které žáci používají při tvorbě. Práci se styly znají z formální výuky.

Připravené styly v šabloně kvízu:

Příloha 3.3.2.5 Šablona kvízu

Tnadpis – pro základní název kvízu

Totázka – formulace otázky

Tmožnost – zápis možnosti

Ukázka použití stylů

Knižní kvíz	
1. Nejprodávanejší kniha roku 2018 ve světě	tnadpis
☐ Bible	totázka
☐ Deník malého poseroutky	
☐ Harry Potter a kámen mudrců	
☐ Zlodějka knih	
2. Nejpopulárnější žánr náctiletých	tmožnost
☐ Erotické	
☐ Komiksy	
☐ Detektivky	
☐ Román	
3. Z jaké knihy je „Pátek“	
☐ Trosečník	
☐ Harry Potter	
☐ Robinson Crusoe	
☐ Malý princ	
4. Kolik dílů má nejúspěšnější fantasy knižní série Harry Potter	
☐ 1	
☐ 20	
☐ 8	
☐ 75	
5. Která z těchto knih nebyla zfilmovaná	
☐ Hobbit	
☐ Příšerné příběhy	
☐ Sherlock Holmes	
☐ Kniha Džunglí	

Ukázka možného jazykového kvízu je v příloze *Příloha 3.3.2.2 Jazykový kvíz*

Odkazy použitelné při přípravě otázek jsou v příloze *Příloha 2.3.1.2 Seznam literatury a odkazů k tématu jazyky*

Ukázka kvízu je v příloze *Příloha 2.3.2.1 Kvíz moderní technologie vytvořený žáky*

Příloha 3.3.2.1 Kvíz moderní technologie vytvořený žáky – řešení

3. hodina

Forma a bližší popis realizace

Žáci budou připravovat aktivity pro seniory na společné setkání. Toto téma bude pro každý okruh jinak zpracováno, dle specifik jednotlivých okruhů.

Metody

Projektová metoda.

Pomůcky

Počítače, tablety. Papíry, psací potřeby.

V případě použití materiálu z ověřování: šablona pro tvorbu křížovky.

Cíle

Žáci připraví aktivitu vybraného okruhu pro představení seniorům.

Kompetence

Žáci zvýší své komunikační schopnosti. Žáci posílí dovednosti v oblasti komunikace. Žáci si vštípí schopnost vytvářet materiály. Žáci získají dovednost pracovat s různými druhy materiálů. Žáci rozšíří své digitální kompetence (v případě užití ICT techniky).

Postup

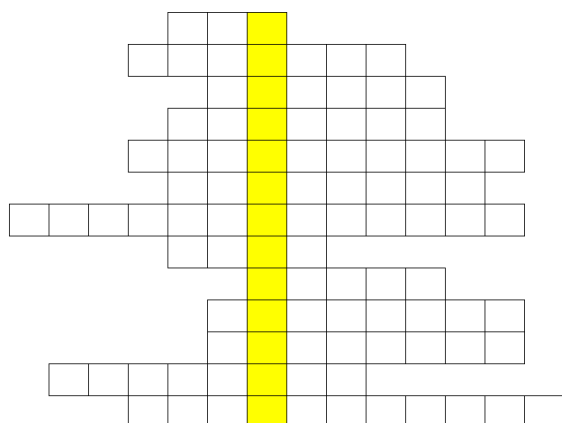
Žáci budou připravovat aktivity pro seniory na společné setkání. Toto téma bude pro každý okruh jinak zpracováno, dle specifik jednotlivých okruhů.

Při ověření se osvědčilo na každou hodinu v rámci příprav připravit jednu aktivitu jako návod pro realizaci dané činnosti. Na tuto hodinu je to aktivita křížovka.

Pro potřeby programu autoři vytvořili šablonu pro křížovku v programu MS Excel. Šablona obsahuje přednastavenou velikost buněk, do kterých žáci podle popisu vkládají obsah. Základy práce s programem MS Excel znají z formální výuky.

Příloha 3.3.2.4 Šablona křížovky

zařízení k počítači připomínající malé zvířátko
zobrazovací zařízení
zařízení pro snímání textu nebo obrazů a následné uložení do počítače
software
zařízení pro zadávání textu do počítače
součástka pro přijetí dalšího zařízení k počítači
program, který se používá na psaní textů
zařízení pro ukládání souborů
elektronická pošta
celosvětová síť počítačů
výstupní zařízení sloužící k tisku
přenosný počítač
zařízení pro poslech zvuku z počítače

Ukázka křížovky, jako možné aktivity připravené žáky pro seniory, je v přílohách:

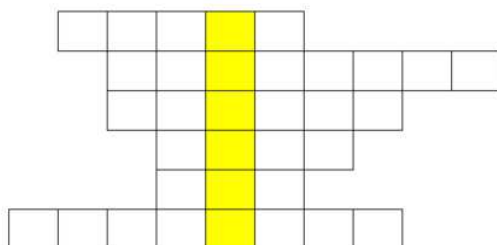
Příloha 2.3.2.2 Křížovka zvířata anglicky.

Příloha 3.3.2.2 Křížovka – zvířata anglicky – řešení

Příloha 2.3.2.3 Křížovka – moderní technologie

Příloha 3.3.2.3 Křížovka – moderní technologie – řešení

Znáte tato slova anglicky?

Myš
Slon
Opice
Lev
Liška
Veverka

Řešení

Myš
Slon
Opice
Lev
Liška
Veverka

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4. hodina

Forma a bližší popis realizace

Žáci budou připravovat aktivity pro seniory na společné setkání. Toto téma bude pro každý okruh jinak zpracováno, dle specifik jednotlivých okruhů.

Metody

Projektová metoda.

Pomůcky

Počítače, tablety. Papíry, psací potřeby.

V případě použití materiálu z ověřování: šablona pro tvorbu přiřazovacího cvičení nebo přípravu pexesa.

Cíl

Žáci připraví aktivitu vybraného okruhu pro představení seniorům.

Kompetence

Žáci posílí své komunikační schopnosti. Žáci si osvojí schopnost vytvářet materiály. Žáci získají či rozšíří svoji schopnost pracovat s různými druhy materiálů. Žáci posílí své digitální kompetence (v případě užití ICT techniky).

Postup

Při ověření se osvědčilo na každou hodinu v rámci příprav připravit jednu aktivitu jako návod pro realizaci dané činnosti. Na tuto hodinu je to aktivita přiřazování do dvojic. Může to být přiřazování textu – opět pro seniory nejvhodnější v podobě vytištěného materiálu. Další možností je přiřazování textu k obrázku nebo to může být i hra, kterou žáci znají – pexeso. Pro tvorbu žáci využijí kancelářské programy. Autoři připravili šablonu, ve které jsou nastaveny styly. Při zápisu do jednotlivých sloupců musí žáci využívat tabulátory. Úprava textu je přizpůsobena potřebám seniorů pro lepší čitelnost. Mezi jednotlivými řádky jsou větší mezery, je použito větší, dobře čitelné písmo. Druhá šablona je vytvořena v programu MS Excel a je to šablona na tvorbu pexesa. Při výběru obrázků do pexesa je nutno žáky vést k respektování autorského práva. Doporučená velikost vkládaných obrázků je 3 × 3 cm.

Jedna skupina použila svoje vytvořené pexeso i jako odměnu pro seniory za výkon v kvízu.

Ukázka práce se šablonou Přirázování do dvojic (všimněte si nahoře nastavených tabelátorů)

Přirázování do dvojic – Jazyky

dog	mravenec
cat	kočka
lion	opice
monkey	vosa
ant	pes
wosp	lev

Ukázka pexesa s textem – využití šablony

pes	dog	kočka	cat
lev	lion	slon	elephant

Odpovědi na otázky z tematického celku 2

Otázka: Uměli byste odpovědět na otázku: Co udělali chybně žáci při tvorbě tohoto cvičení?

Žáci si nenastavili tabulátory a mačkali xkrát klávesu tab, což se při zobrazení netisknutelných znaků projevuje šipkami.

Otázka: Uměli byste odpovědět na otázku: Co porušili žáci při přípravě tohoto pexesa?

Při přípravě pexesa si žáci našli obrázky na internetu a neuvedli zdroje těchto obrázků. Správnou variantou by bylo, kdyby použili svoje vlastní obrázky. Jinak by ke každému obrázku, který by zvolili z kategorie CC a neměli by souhlas autora k jeho volnému využití, museli doplnit zdroj a tento text by využití pexesa v praxi rušil.

5. hodina

Forma a bližší popis realizace

Žáci budou připravovat aktivity pro seniory na společné setkání. Toto téma bude pro každý okruh jinak zpracováno, dle specifik jednotlivých okruhů.

Metody

Projektová, aktivizační.

Pomůcky

Počítače, tablety. Papíry, psací potřeby.

V případě použití materiálu z ověřování: šablona pro bodovací karty.

Cíle

Žáci připraví aktivitu vybraného okruhu pro představení seniorům.

Kompetence

Žáci posílí své komunikační schopnosti. Žáci si osvojí schopnost vytvářet materiály. Žáci získají či rozšíří svoji schopnost pracovat s různými druhy materiálů. Žáci posílí své digitální kompetence (v případě užití ICT techniky).

Postup

Při ověření se osvědčilo na každou hodinu v rámci příprav nachystat jednu aktivitu jako návod pro realizaci dané činnosti. Na tuto hodinu je to aktivita bodovací karta pro soutěž.

Ukázka vzoru pro bodovací kartu. V příloze je připravena bodovací karta, do níž si žáci mohou přednastavit, kterou soutěž hodnotí a popisy úkolů. Na jedné stránce jsou dvě karty.

Hodnocení soutěže		
Jméno soutěžícího		
Číslo úkolu	Popis úkolu	Body
1		
2		
3		
4		
5		
Body celkem		
Pořadí		

Pokud se žáci rozhodnou připravit soutěž, v podrobném popisu mají návod, jak postupovat:

Jak organizovat soutěž?

Ideální počet organizátorů: minimálně 3

Při organizaci soutěže byste měli dodržet tento postup:

1. Příprava před soutěží:

1.1 Rozdělení úkolů v organizačním týmu

- moderátor a průvodce soutěží, odpovídá na dotazy, představí ostatní v týmu, vyhláší výsledky a předává odměny spolu s ostatními členy organizační skupiny,
- pomocník rozdávající a sbírající materiál, případně starající se o techniku či psací potřeby a připravující odměny k předání,
- rozhodčí sledující průběh a dodržování pravidel soutěže, následně vyhodnotí a předá výsledky moderátorovi

1.2 Příprava soutěže

- Příprava pravidel.
- Příprava soutěžního zadání, úkolů.
- Příprava potřeb na soutěž (administrativní pomůcky, prezentace, technika), kopírování.
- Domluva na systému vyhodnocení. Postup v případě rovnosti bodů.
- Příprava odměn.

2. Organizace na místě:

2.1 Přivítání účastníků, seznámení s programem, zaměřením a cílem soutěže. Motivace účastníků k aktivnímu zapojení do soutěžení.

2.2 Vysvětlení pravidel soutěže, seznámení s časovou dotací, s velikostí soutěžních skupin či soutěží jednotlivců, se systémem odpovídání, s možností opravy a se stylem vyhodnocení. Informace o odměnách a výhrách.

2.3 Odpovědi na případné otázky k pravidlům.

2.4 Rozdělení do týmů.

2.5 Rozdání potřebných materiálů.

2.6 Organizace soutěže. Zadávání úkolů či otázek.

2.7 Sbírání odpovědí.

2.8 Vyhodnocení. Je dobré mít připraven program, který účastníky zabaví během vyhodnocování.

2.9. Vyhlášení výsledků a odměnění soutěžících.

Vyhlášení by mělo začít poděkováním za účast a pochválením a povzbuzením všech účastníků. Osvědčilo se i obdarování všech zúčastněných drobností jako poděkováním. Zde je prostor pro zpětnou vazbu. Jaká byla aktivita pro žáky a seniory? Která část z aktivit nejvíce zaujala? S jakými dojmy účastníci odchází? Kterou aktivitu si senioři nejvíce užili? Dozvěděli se senioři něco nového?

Po krátké řízené zpětné vazbě, kdy se moderátor ptá za uvedené otázky, přichází prostor na zveřejnění výsledků od první (úspěšnější poloviny) směrem k prvnímu místu postupně. Nakonec vyhlášení a odměnění třech nejlepších účastníků v pořadí 3 – 2 – 1. Předání odměn, potlesk a poděkování za společně strávený čas, případně zmínit návaznost na další aktivitu.

3. Po soutěži

Zde je prostor pro zpětnou vazbu. Vyhodnocení soutěže účastníky i organizátory, závěrečná otázka pro seniory s pozitivním nádechem ve znění: „Je něco, za co byste chtěli žáky pochválit?“, případně otázka: „Kterou aktivitu jste si nejvíce užili?“

Poté následuje úklid, případně archivace výsledků.

6. hodina

Forma a bližší popis realizace

Žáci budou připravovat aktivity pro seniory na společné setkání. Toto téma bude pro každý okruh jinak zpracováno, dle specifik jednotlivých okruhů.

Metody

Projektová metoda.

Pomůcky

Počítače, tablety. Papíry, psací potřeby.

Cíle

Žáci připraví zpětnou vazbu na aktivitu vybraného okruhu.

Kompetence

Žáci posílí své komunikační schopnosti. Žáci si osvojí schopnost vytvářet materiály. Žáci získají či rozšíří svoji schopnost pracovat s různými druhy materiálů. Žáci posílí své digitální kompetence (v případě užití ICT techniky).

Postup

Při ověření se osvědčilo na každou hodinu v rámci příprav připravit jednu aktivitu jako návod pro realizaci dané činnosti. Na tuto hodinu to bude tvorba závěrečného dotazníku a příprava zpětnovazebních otázek.

Na závěr každé aktivity realizují žáci zpětnou vazbu. Konkrétní způsob zpětné vazby necháme na žácích. Mohou to být otázky, otázky s výběrem možností nebo hodnocení formou bodů.

Možné otázky pro zpětnou vazbu by měly začínat slovy Co? Proč? Které? Jaké? Kdy? Kde? Jak?

Jako zpětnou vazbu lze užít i nedokončené věty. Nejvíce se mi líbilo Překvapilo mě ... Dozvěděl jsem se

3.3.3 Téma č. 3 (Představení žákovských materiálů) – počet hodin 1

1. hodina

Forma a bližší popis realizace

Žáci budou připravovat aktivity pro seniory na společné setkání. Toto téma bude pro každý okruh jinak zpracováno, dle specifik jednotlivých okruhů.

Metody

Projektová metoda.

Pomůcky

Počítače, dataprojektor, tablety. Papíry, psací potřeby. V případě nahrávání stativ a videokamera.

Cíl

Žáci představí téma skupiny ostatním tak, aby to bylo zajímavé, srozumitelné, aby ostatní pochopili, jaké aktivity pro realizaci v klubu seniorů připravili a mohli na základě tohoto představení poskytnout případnou zpětnou vazbu.

Kompetence

Komunikace v mateřském, jazyce. Posílení prezentačních dovedností.

Postup

V poslední přípravné hodině předvedou jednotlivé skupiny ostatním, co si připravily. Mohou použít prezentaci s využitím počítače a projektoru nebo prezentovat pomocí tabletů nebo jen mluvit a ukazovat připravené pomůcky.

Připraví také seznam pomůcek, které budou potřebovat na setkání se seniory tak, aby vedoucí skupiny mohl tyto pomůcky připravit a dopravit na místo konání akce. Žáci by také měli sdělit, co je potřeba vytisknout. Vedoucí kroužku musí mít již připravený harmonogram setkání se seniory a rozvrženo, které konkrétní aktivity na jednotlivých setkáních proběhnou. Měl by také znát přibližný počet účastníků z řad seniorů, aby mohl nakopírovat materiály a nachystat ostatní pomůcky v potřebném počtu.

Hodina bude probíhat za přítomnosti vedoucích kroužku a může být také pozván představitel seniorské skupiny. Každá žákovská skupina, která připravovala aktivitu, seznámí přítomné s tím, co si nachystala. Vzhledem k tomu, že časová dotace na tuto část je pouze 45 minut, má každá skupina na představení pouze 5 až 7 minut. Tento časový limit kontroluje vedoucí kroužku.

Je možné vystoupení jednotlivých skupin nahrávat pomocí videokamery. V případě závažných chyb v prezentaci potom promítnout příslušné skupině a na chyby upozornit. Při ověřování žádný problém nenastal, žáci prezentovali svoje témata s nadšením a bez větších chyb, vhodně se doplňovali.

Posledních 10 minut nechá vedoucí kroužku na shrnutí a seznámení žáků s pořadím, jak se budou aktivity realizovat. A zodpoví případně otázky žáků a provede stručnou reflexi tohoto tematického celku.

Může použít například otázky: Jak se vám pracovalo? Proč jste vybrali tyto aktivity? Co se vám zdálo nejjednodušší na přípravě a co naopak nejobtížnější?

3.4 Metodický blok č. 4 (Žáci pro seniory) – počet hodin: 6

V rámci tohoto bloku proběhne realizace aktivit, které si žáci připravili v tematickém bloku 3. Tam pracovali po skupinách se 4 až 6 účastníky a každá zpracovala jedno téma tak, jak ho chtěli představit seniorům. V poslední hodině tematického celku 3 byl proveden, ve spolupráci s učitelem, výběr konkrétních aktivit, pokud si jich žáci připravili více, než by bylo reálné v jedné hodině, kterou mají k dispozici realizovat. Při ověření jsme chtěli vyzkoušet všechna témata po hodině, tak, aby žáci připravené aktivity předvedli dvakrát. Bylo hodně náročné hlídat časový harmonogram a v některých případech došlo při ověřování k překročení doby realizace připraveného programu. Záleží na akčnosti žáků, složení skupiny a v neposlední řadě také na přístupu seniorů. Seniorská skupina, se kterou jsme pracovali, byla složena převážně z žen, které byly velmi aktivní a všechny připravené úkoly plnily poměrně rychle. Průměrný počet seniorů v jedné skupině byl 10. V případě realizace jiným subjektem s jinou skupinou seniorů je potřeba časový harmonogram upravit a může dojít i k tomu, že v rámci dvouhodinového setkání se uskuteční pouze jedna aktivita. Což se může realizovat tak, že senioři se zúčastní pouze jedné aktivity dle vlastního výběru a žáci svoji aktivitu předvedou pouze jedenkrát v trvání dvě hodiny nebo po hodině pro stejnou skupinu. Záleží rovněž na počtu seniorů. Seniorská skupina by měla mít nejméně 5 členů.

Při střídání skupin je samozřejmě lépe, když se přesunují žáci, ale v některých případech to nebylo možné realizovat (cvičení ve sportovním sále). Přesun seniorů byl o něco pomalejší, ale při „akčnosti“ „naší“ skupiny s tím nebyl problém. Pokud to prostory umožňují, je potřeba zajistit místnosti v přízemí, které jsou blízko sebe.

Další doporučení je, že alespoň jeden z učitelů by měl být na místě minimálně půl hodiny před akcí, protože někteří senioři přicházeli i hodinu před akcí na místo konání. Toto byl při ověřování problém, neboť učitelé zajišťující kroužek museli zajistit dozor při přesunu žáků. Žáci po skončení vyučování měli půl hodiny na přesun do místa konání akce. V našem případě nešlo posunout začátek na pozdější dobu, protože většina žáků byla dojíždějících a s ohledem na spoje musely aktivity končit tak, aby se žáci mohli dostat domů.

Možné varianty realizace v jednom dvouhodinovém setkání.

Dvě skupiny seniorů		
Aktivita	1. hodina	2. hodina
1. skupina	četba	jazyky
2. skupina	jazyky	četba

Jedna skupina seniorů		
Aktivita	1. hodina	2. hodina
	četba	jazyky

Dvě skupiny seniorů		
Aktivita	1. hodina	2. hodina
1. skupina	četba	četba
2. skupina	jazyky	jazyky

Aktivita je připravena v rámci tematického celku 3. Žáci tedy přijdou za seniory již připraveni a v rámci této hodiny probíhá pouze realizace připravených činností. Stručná zpětná vazba proběhne ihned po skončení aktivity. Celkové hodnocení a zpracování prezentace aktivit bude součástí hodin v rámci tematického celku 5.

Konkrétní řešení obsahu jednotlivých setkání vyplývá z preferencí a zkušeností dané skupiny žáků a jejich zájmů jako výstup z tematického bloku č. 3. Je důležité, aby si konkrétní žáci připravili svoje aktivity tak, jak oni sami vnímají nastíněné téma. Je tedy důležité, aby žáci přijali téma za vlastní a díky individuální zkušenosti byly tyto aktivity „živé“, „opravdové“. Použití materiálu – podrobný popis akce, v tematickém bloku č. 4 je nabízen jako nouzové řešení, a je zde hlavně pro inspiraci, jak aktivitu realizovat. Vychází z toho, co použili žáci při ověřování. Není to tedy vzorové řešení (vytvořené učiteli – metodiky). Jsme si vědomi toho, že obsahuje i některé nepřesnosti – materiály skutečně tvořili sami žáci.

V kapitole 2.4.1 jsou rozpracována jednotlivá témata. Nejpodrobněji je zpracováno první téma „Četba“. Jedná se o možný vzor průběhu aktivity. Ostatní témata již nejsou popsána do takových podrobností, viz poznámka v úvodu kapitoly 3.4.1.

Role učitele: Učitel sleduje průběh aktivity, motivuje a pomáhá v situacích, kdy si žáci nevědí rady. Dohlíží na dodržování časového harmonogramu. Pomáhá s řešením technických potíží.

3.4.1 Téma č. 1 (D1 – Učíme se a čteme) – počet hodin 2

Aktivita, jak je popsána pro téma „Četba“, je připravena jako vzorová. Je propracována do detailů, které realizátoři z jiné organizace nebudou přejímat, ale naplní svým obsahem, stejně jako realizátoři dalších témat v následujících hodinách. V tematickém celku „Popis programu“ v kapitole 2.4.1 – Téma č. 1 je podrobně zpracován možný scénář průběhu s uvedením toho, co by který člen skupiny (moderátor, čtenář, organizátor soutěže, ...) mohl říkat a dělat. Podobně potom budou postupovat další skupiny při realizaci ostatních témat. Naplní svá témata obsahem, který si oni připravili, tedy moderátor přizpůsobí text své situaci, stejně tak ostatní členové týmu. V kapitole 2.4.1 máte jen vzor pro inspiraci. Je jasné, že každá skupina žáků bude mít tuto část s originálním obsahem, který se bude týkat konkrétních žáků, konkrétních seniorů i připraveného programu.

1. hodina

Forma a bližší popis realizace

Tento tematický blok bude probíhat ve formě setkání jedné skupiny žáků se skupinou seniorů. Aktivitu se účastní skupina žáků, která připravila tento program, tedy okruh „Co a jak čteme?“, dále v textu „Četba“. A také část ostatních žáků, kteří nejsou zapojeni v aktivitě „Cizí jazyky“, dále v textu „Jazyky“. Zapojení seniorů záleží na jejich zájmu a je založeno na dobrovolnosti účastníků.

Setkání je nutné uskutečnit v učebně vybavené počítačem a projektorem a bude navazovat na druhý blok, v němž představovali své oblíbené knihy seniori. Žáci seniorům představí knihy, které čtou oni. K představení knih využijí různé moderní formy prezentování, podle toho, co si vybrali v tematickém bloku 3 (prezentace, videoukázka, ...). Mohou jim také vysvětlit princip audioknih a jejich výhody. Předem si připraví několik ukázek z profesionálně natočených audioknih, které seniorům pustí. Žáci mohou pro seniory připravit úkoly k těmto ukázkám, například: poznat osobnosti, které je namluvily, poznat z ukázky titul a jejího autora. Další formou představení knižních děl může být filmové zpracování.

Téma je zpracováno vlastně jako dvouhodina se společnou úvodní částí v rozsahu deseti minut a čtyřicetiminutovými aktivitami „Četba“ a „Jazyky“.

V průběhu aktivit žák fotograf pořídí několik fotografií, které budou využity při závěrečném shrnutí všech činností.

Metody

V tomto setkání bude jako hlavní zařazena projektová metoda. Do setkání bude také zapojena metoda názorně demonstrační a metoda aplikačního charakteru, která směřuje k upevnění vědomostí.

Pomůcky

Vizitky – jmenovky – se jmény organizátorů aktivity Četba a Jazyky, prázdné pro seniory. Počítač s projektorem, reproduktory. Ukázky viz níže.

Nakopírované kvízy a křížovky, které žáci připravili v rámci tematického bloku 3. Tabule na záznam odpovědí – výsledků soutěže. Připravené otázky k ukázkám. Tužky a papíry pro zápis odpovědí pro seniory dle počtu seniorů. Psací potřeby pro organizátory.

Záložky nebo jiné drobné dárky pro seniory.

Zvukové ukázky: Nejlépe je vyhledat si vlastní ukázky z knih (zpracovaných v audioverzi), ke kterým máte nějakou osobní vazbu – tzn., byly to např. knihy, které jste měli oblíbené jako děti, ztotožňujete se s jejich hrdinou, příběhem. Ukázky můžete nalézt např. v Radiotéce českého rozhlasu. Inspirací vám mohou být následující ukázky:

Ukázka 1 – audiokniha Lewis Carroll: Alenka v kraji divů, tuto ukázku můžete získat například v Radiotéce Českého rozhlasu.

Rok vydání 2020

Rok nahrávky 1966

Vydavatel Český rozhlas

Distributor Radioservis

Ukázka 2 – Miroslav Horníček: Jak hledat slunce, tuto ukázku můžete získat například v Radiotéce Českého rozhlasu.

Rok vydání 2018

Rok nahrávky 1981

Vydavatel Radioservis a.s.

Distributor Radioservis

Ukázka 3 – Harry Potter and the Sorcerer's Stone (2001) Official Trailer – Daniel Radcliffe Movie HD

Cíl

Cílem je, že žáci prostřednictvím samostatně vytvořené prezentace a zvolených aktivit přiblíží seniorům aktivity, které žáci připravili v rámci Tematického bloku 3. Jedná se o aktivity zaměřené na oblast, kterou zpracovávala skupina z okruhu 5 „Četba“.

Kompetence

Posílí se prezentační dovednosti. Program podporuje sociální kompetence. Kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a vyjadřování v mateřském jazyce.

Rozdělení rolí:

Moderátor aktivity – vybraný člen skupiny se ujme „moderování setkání“. Provede přivítání, seznámení seniorů s připraveným programem a bude řídit pod dohledem pedagogů průběh aktivity. Předpokladem jsou dobré komunikační dovednosti jednoho z vás, neboť na jeho aktivitě bude záviset dynamika hodiny a porozumění seniorů aktivitám.

Organizátoři soutěží – tři pověření členové skupiny se ujmou organizování soutěží, záznamu bodů a v závěru vyhodnocení. Mohou být současně čtenáři.

Technik – technicky zdatný člen skupiny, schopný samostatně obsluhovat počítač a dataprojektor (případnou podporu může technikovi nabídnout učitel).

Čtenář(i) – člen(ové) skupiny, který (kteří) si připravil(i) aktivity k tématu četba. Mohou být současně organizátoři soutěží.

Fotograf – zaznamenává průběh aktivit pro další využití. Pečlivě sleduje probíhající aktivity, zaznamenává stěžejní okamžiky.

Ostatní – žáci, kteří tuto aktivitu nepřipravovali, budou v roli diváků a mohou se zapojit do soutěží, případně pomáhat seniorům.

Harmonogram hodiny

Společná část s aktivitou „Jazyky“ – 10 minut (z každé aktivity je v harmonogramu odpočítáno 5 minut)

Část 1 – 5 minut

Část 2 – 5 minut

Část 3 – 10 minut

Část 4 – 10 minut

Část 5 – 10 minut

Postup

Společná část

Úvodní část je společná pro dvě hodiny. Protože se jedná o první aktivity, které připravují žáci pro seniory, je na úvod věnováno 10 minut na představení.

Představení vede jeden žák, který je vybrán jako Moderátor. Stručně seznámí seniory s programem všech tří setkání a smyslem celého programu. V této části se také přítomná skupina seniorů rozdělí na dvě části – doporučujeme předjednat s klubem seniorů předem, při ověřování byli účastní členové několika kroužků a ti se podle příslušnosti k danému kroužku rozdělili na dvě skupiny.

První skupina seniorů se zúčastní aktivity o knihách a čtení nazvané „Četba“. Druhá skupina se bude věnovat tématu Jazyky.

Realizace aktivity proběhne podle počtu seniorů. Pokud je malá skupina seniorů, předvede připravený program nejprve jedna skupina, například „Jazyky“, a potom druhá – „Četba“. Pokud je seniorů více než deset, je lépe je rozdělit na dvě skupiny, což bylo při ověřování, a skupiny se po hodině vystřídají, resp. žáci se přesunou mezi skupinami seniorů a každá skupina žáků realizuje svůj připravený program dvakrát.

Potom žáci rozdají seniorům vizitky a pomohou jim s označením jménem, které si senior zvolí.

Při ověřování nebyl vůbec žádný problém s oslovováním seniorů, sami se představili a řekli, jak je mají žáci oslovovat. Nemusí to tak ale být všude. V některých místech může být s oslovováním seniorů problém, a proto je nutné, aby realizátor poučil před realizací žáky, aby si přiměřeně situaci řekli o křestní jméno – to vůbec není jednoduchý úkol. V tomto případě bude třeba s žáky předem nacvičit, jak postupovat, aby se předešlo netaktní a trapné situaci v realizaci (sociální kompetence).

Po úvodu se rozdělí senioři na dvě skupiny. Jedna skupina odejde do místnosti, kde proběhne aktivita Jazyky.

Vlastní aktivita „Četba“

Tato část zde a zejména odpovídající obsah v kapitole 2.4.1 je uvedena jako ukázka možného řešení. Konkrétní řešení vyplyne jako výstup z tematického bloku č. 3.

Poznámka: Žáci si v tematickém celku 3 připravili k představení knihy, které čtou. Žáci při výběru knih nebyli nijak ovlivňováni, vybrali si knihy, které sami chtěli a sami si zvolili způsob prezentace těchto knih. K této aktivitě se přiřadili žáci, které čtení baví a čtou rádi a pravidelně a spontánně vybrali knihy, které chtěli představit seniorům.

Jedinou výjimkou byla část 2, kdy jim bylo doporučeno, aby se zaměřili na knihy, které pravděpodobně budou znát senioři – toto téma konzultovali žáci se svými prarodiči a učiteli.

Část 1 – Přivítání

Seznámení seniorů s programem aktivity Četba. Jednotliví žáci, kteří připravovali tuto aktivitu, se stručně představí s důrazem na jejich vztah ke knihám a k četbě.

Část 2 – Představení knihy

Na úvod je vhodné zařadit aktivitu, kterou povede pouze žák, a zatím se nezapojují senioři. Při ověření to bylo představení oblíbené knihy. Vybraný žák přinesl knihu, kterou rád čte, představil ji a přečetl z ní krátkou ukázkou. Tato část úzce souvisí s tím, jak téma „Četba“ pojali senioři, navazuje tedy na jejich přístup. Vybraný žák ale současně seznámil seniory s moderním přístupem k četbě – s aplikací Knihy pro záznam přečtených knih – čtenářské cíle a vhodně předal slovo dalšímu – který navazoval s tématem audioknih.

Část 3 – Poznání osobností, titulů a autorů

Žáci si předem vyberou několik známých knih, které jsou zpracovány do formy audioknihy a vyberou z nich zajímavé ukázky. Ty pustí seniorům a jejich úkolem bude poznat známé osobnosti, které namluvily postavy v audioknize. V případě potřeby mohou seniorům napovědět nebo dát přímo na výběr z připraveného seznamu. Tento úkol není soutěžní. Senioři se také pokusí uhodnout, z jakého díla je ukázka a kdo je jejím literárním autorem.

Je možné využít ukázky audioknih zdarma v češtině například na stránkách Českého rozhlasu je radioteka (www.radioteka.cz), ze které byly vybrány i ukázky pro realizaci. Od Českého rozhlasu je také: [Čtenářský deník](#). [Zvukové knihy](#) nabízí klasiku, díla, která je možná volně šířit, tedy klasiku českou, světovou, romány a pohádky.

Při ověření bylo použito:

Ukázka 1: Lewis Carroll: Alenka v kraji divů.

Řešení: V ukázce účinkují Ivanka Devátá a Jaroslav Kepka.

Ukázka 2: Miroslav Horníček: Jak hledat slunce.

Řešení: V ukázce účinkuje Miroslav Horníček.

Část 4 – Představení knih

K představení knih v této části mohou žáci použít zfilmované verze nebo i počítačové hry. Pro seniory mohou připravit hádanky a úkoly k připraveným titulům. Žáci při ověřování si v tematickém celku 3 připravili představení knihy pomocí zfilmované verze.

Konkrétně v Tematickém celku 3 diskutovali, kterou zfilmovanou knihu vybrat, a nakonec se rozhodli pro ukázkou z Harryho Pottera. Vybrali ji i proto, že bude zajímavé, zda senioři znají i pro ně naprosto moderní dětskou literaturu.

K ukázce také nachystali otázky, aby podnítili seniory pro sledování ukázky a vyzkoušeli si, jaký mají postřeh. Ukázka trvá 2:16 a musí být přehrána celá.

Otázky k ukázce viz *Příloha 2.3.3.1 Otázky k ukázce „Četba“ připravené žáky při ověřování programu*

Řešení – odpovědi:

1. 6 lodiček
2. Kravatu
3. Sova
4. Bílou
5. Pravou
6. Famfrpál
7. 3 hlavy

Část 5 – Aktivity a soutěž

Žáci samostatně řídí tuto aktivitu. Jsou to zejména žáci označení jako organizátoři soutěže. Žáci rozvíjí zejména svoje sociální kompetence a učí se pracovat v týmu. Tato část je poměrně náročná na organizaci, v případě nutnosti vypomůže učitel.

Žáci seniorům rozdají pracovní listy – kvízy a křížovky. Každý senior dostane svoje zadání. Potom vyzvou seniory k vyplňování části kvíz a požádají je o zapsání křestního jména nebo přezdívkou, které mají na vizitkách, aby je mohli v závěru aktivity identifikovat. Při vyplňování žáci sledují čas. Po uplynutí času vyberou kvízy a provedou vyhodnocení počtu správných odpovědí. Na tabuli napíší vyhodnocení, jméno (přezdívkou) a počet dosažených bodů na prvních třech místech. Nejlepší seniory odmění a pochválí všechny za výkon v kvízu. Po dobu vyhodnocování kvízu mohou senioři pracovat na vyplnění křížovky. Klíče ke křížovce je vhodné umístit z druhé strany při tisku, aby mohli senioři sami provést kontrolu. Pokud nestihnou dokončit, odnesou si křížovky domů.

Kvíz viz Příloha 2.3.3.2 Kvíz pro téma „Četba“ připravený žáky při ověřování programu.

Řešení kvízu Příloha 3.3.3.2 Kvíz pro téma „Četba“ připravený žáky při ověřování programu – řešení.

Řešení kvízu:

1. Bible
2. Komiksy
3. Robinson Crusoe
4. 8 dílů
5. Příšerné příběhy

Křížovka – viz Příloha 2.3.3.3 Křížovka k tématu „Četba“ vytvořená žáky při ověřování programu

Řešení křížovky Příloha 3.3.3.3 Křížovka k tématu „Četba“ vytvořená žáky při ověřování programu s řešením

K	A	R	E	L	Č	A	P	E	K										
			D	E	T	E	K	T	I	V	K	A							
		K	O	M	E	D	I	E											
					N	A	U	Č	N	É									
			D	E	N	Í	K												
		R	O	M	Á	N													
			P	O	H	Á	D	K	A										
F	A	N	T	A	S	Y													
					B	A	J	K	Y										
					A	U	T	O	B	I	O	G	R	A	F	I	E		
					V	Y	P	R	Á	V	Ě	N	Í						
		P	O	V	Í	D	K	A											

Tvůrce pejska a kočičky
Typický příběh Sherlocka Holmese
Vtipná četba
Literatura informativní
Něčí zápisky
Romantický příběh
Příběh pro děti
Nesmyslné příběhy
Hlavními hrdiny jsou zvířata co se chovají jako lidi
Autor líčí svůj vlastní život
Většinou pravdivé líčení nějaké události
Je to kratší román

Část 6 – Shrnutí hodiny

Proběhne přestávka a výměna skupin. Jedná se pouze o krátkou přestávku, během níž se skupina žáků musí přesunout do jiné místnosti. Není tedy čas na podrobnější zhodnocení, to bude provedeno v rámci tematického celku 5, kde budou žáci odpovídat na otázky:

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Během výměny skupin proběhne tedy jen krátké zhodnocení: Například takto: Kolik byste si dali smajlíků z pěti možných za realizaci dnešní hodiny?

Volitelná aktivita – vytvoření krátkého audiozáznamu – Žáci si rovněž pro setkání se seniory předem připraví text krátkého příběhu, který může být vymyšlený nebo přepsaný z existujícího díla. V příběhu musí vystupovat alespoň 3 postavy. Každá z nich dostane zápis s odlišeným textem, který bude přednášet jeho postava. Po malé zkoušce se spustí záznamové zařízení a mluvený příběh se nahraje. V něm by měli vystupovat společně senioři i žáci. Na konci setkání si záznam pustí a zhodnotí si svoji malou audioknihu.

2. hodina

Forma a bližší popis realizace

Tento tematický blok bude probíhat ve formě setkání jedné skupiny žáků se skupinou seniorů. Aktivitu se účastní skupina žáků, která připravila tento program, tedy okruh „Jazyky“. A dále část ostatních žáků, kteří nejsou zapojeni v aktivitě „Četba“. Zapojení seniorů je podle jejich zájmu a je založeno na dobrovolnosti účastníků.

Metody

V tomto setkání bude jako hlavní zařazena metoda projektová a dále teoreticko-praktická, zaměřená na řešení problémů. Do setkání bude také zapojena metoda názorně demonstrační.

Pomůcky

Pomůcky: učebnice, sešity z výuky, slovníky. Kvíz, křížovka, cizojazyčné pexeso vyrobené žáky (rozstříhané – podle počtu seniorů a nerozstříhané na odměny), slova na poznávání, učebnice jazyka, mapy, fotografie reálií z cizích zemí.

Cíl

Cílem je, že žáci prostřednictvím samostatně vytvořené prezentace a zvolených aktivit přiblíží seniorům aktivity, které žáci připravili v rámci Tematického bloku 3. Jedná se o aktivity zaměřené na oblast, kterou zpracovávala skupina z okruhu 5 „Jazyky“.

Kompetence

K učení, k řešení problémů, komunikativní, komunikace v cizích jazycích, sociální, organizační, využívání ICT.

Rozdělení rolí

Moderátor aktivity – vybraný člen skupiny se ujme „moderování setkání“. Provede přivítání, seznámení seniorů s připraveným programem a bude řídit pod dohledem pedagogů průběh aktivity. Předpokladem jsou dobré komunikační dovednosti jednoho z vás, neboť na jeho aktivitě bude záviset dynamika hodiny a porozumění seniorů aktivitám.

Organizátoři soutěží – tři pověřeni členové skupiny se ujmou organizování soutěží, záznamu bodů a v závěru vyhodnocení. Mohou být současně čtenáři.

Technik – bude obsluhovat počítač a projektor pod dohledem pedagoga. Technicky zdatný člen skupiny, schopný samostatně obsluhovat počítač a dataprojektor (případnou podporu může technikovi nabídnout učitel).

Mluvčí – člen(ové) skupiny, který (kteří) si připravil(i) aktivity k tématu jazyky. Mohou být současně organizátoři soutěží.

Fotograf – zaznamenává průběh aktivit pro další využití. Pečlivě sleduje probíhající aktivity, zaznamenává stěžejní okamžiky.

Ostatní – žáci, kteří tuto aktivitu nepřipravovali, budou v roli diváků a mohou se zapojit do soutěží a pomáhat seniorům.

Harmonogram hodiny

Společná část s aktivitou „Četba“ – 10 minut

Část 1 – 10 minut

Část 2 – 10 minut

Část 3 – 10 minut

Část 4 – 10 minut

Postup

Seznámení, diskuze

Úvodní část je společná pro dvě hodiny a dvě skupiny žáků i seniorů. Protože se jedná o první aktivity, které připravují žáci pro seniory, je na úvod věnováno 10 minut na představení. Průběh je popsán výše v popisu aktivity „Četba“.

Po úvodu se rozdělí senioři na dvě skupiny. S jednou skupinou odejdou žáci, kteří připravovali „Jazyky“ společně s částí dalších žáků, kteří nepřipravovali aktivitu „Četba“, do druhé místnosti.

Vlastní aktivita „Jazyky“

Tato část zde a zejména odpovídající obsah v kapitole 2.4.1 je uveden jako ukázka možného řešení. Konkrétní řešení vyplyne jako výstup z tematického bloku č. 3.

Část 1 – Představení žáků v cizím jazyce

Celková délka této části je cca 10 minut.

Žáci se představí v jazyce, který se učí ve škole, v kroužku nebo jazykovém kurzu. Senioři, v případě, že jazyk neznají, zkouší rozpoznat, o čem žák hovoří. Žáci samozřejmě po skončení představení řeknou obsah i česky. Může se realizovat tak, že jeden žák mluví cizím jazykem a jiný žák překládá – zde je výhodné zapojení neaktivních žáků při tomto tématu – tedy žáků ze skupiny ostatní.

Část 2 – Jazykový kvíz, přiřazovací cvičení a křížovka

Celková délka této části je cca 10 minut.

Rozehřívací aktivita, žáci připravili kvízy a přiřazovací cvičení z oblasti jazyků. Materiály rozdají seniorům, každý senior pracuje samostatně. Vyzvou je k zápisu jména nebo přezdívky pro identifikaci řešení. Žáci – organizátoři soutěže sledují čas na tuto aktivitu – 8 minut. Po skončení vyberou odpovědi a vyhodnotí je. Vyhodnocení probíhá ca 10 minut. Přesahuje do části 3, kdy se seniory pracují jiní žáci.

Křížovku obdrží senioři pro zpracování doma. Na zadní části mají řešení.

Část 3 – Představení učebnic a studijních materiálů

Celková délka této části je cca 10 minut.

Žáci sami připraví ukázky učebních materiálů, které používají ve škole při výuce jazyků. Budou to učebnice, pracovní sešity, slovníky, časopisy apod.

Žáci přinesou různé učebnice, ze kterých se učí. Řeknou, jak vypadá typická současná hodina jazyků a jaké další aktivity škola v oblasti výuky cizích jazyků pro ně pořádá. Jaké mají možnosti volby jazyka a kolik hodin ve škole se jazykům věnuje.

Při ověřování se žáci nechali inspirovat náměty učitele a připravili vlastní dotazník.

Dotazník viz *Příloha 2.4.1.12 Dotazník k tématu Jazyky vytvořený žáky při ověřování*

Vzor jako příklad pro přípravu otázek:

1. Odkdy jste se začali učit cizí řeč (věk, třída)?
2. Jaké cizí řeči znáte?
3. Kde cizí řeči využíváte (cestování, četba knih a časopisů, sledování TV a filmů, internet, setkávání s cizinci, luštění křížovek, ...)?
4. Které řeči využíváte teď/v minulosti?
5. Jaké máte doma slovníky?
6. Používáte překladač na internetu?
7. Kolik máte doma cizojazyčných knih?
8. Máte nějaké příbuzné/přátele v cizině? Potřebujete při komunikaci s nimi cizí řeč?
9. Znalost které řeči vám nejvíce chybí?
10. Byly nějaké situace, kdy vám neznalost cizí řeči způsobila nějaký problém, humornou situaci apod.?

Materiály vytvořené žáky při ověřování jsou v přílohách:

Příloha 2.4.1.2 Přiřazovací cvičení k tématu Jazyky vytvořené žáky při ověřování

Řešení Příloha 3.4.1.2 Přiřazovací cvičení k tématu Jazyky vytvořené žáky při ověřování – řešení

Příloha 2.4.1.1 Kvíz připravený skupinou „Cizí jazyky“ při ověřování programu

Řešení kvízu Příloha 3.4.1.1 Kvíz připravený skupinou „Cizí jazyky“ při ověřování programu – řešení

Další možností je příprava křížovky, osmisměrky.

Příklad tvorby křížovky je uveden v příloze *Příloha 2.3.2.2 Křížovka zvířata anglicky*.

Příloha 3.3.2.2 Křížovka zvířata anglicky – řešení

Při ověřování žáci připravili vlastní křížovky:

Příloha 2. 4. 13 Křížovky k tématu jazyky vytvořené při ověřování

Část 4 – Jazyková hra

Celková délka této části je cca 10 minut.

Žáci připravili jazykové pexeso. V této části si je zahrají se seniory. V rolích hráčů budou mimo seniorů i žáci, kteří tuto aktivitu neorganizovali (ostatní). Ti také měli za úkol, aby vždy přečetli anglické slovo se správnou výslovností.

Postup: Jednotlivé dvojice (senior a žák) se rozmístí po klubovně. Vhodnější je, aby se stěhovali žáci, ne seniori. Žáci se seniorovi představí a připraví hru. Při otočení jakékoliv kartičky řekne žák dané slovo anglicky. Hra může být zpestřena tím, že senior toto slovo může říct v jazyce, který zná. Při uhádnutí správné dvojice si hráč tuto dvojici nechává u sebe. Hra skončí otočením všech kartiček nebo po uplynutí času na hru, což je 7 minut. Žáci hráči pográtulují „svému“ seniorovi k dosaženému výsledku.

Oceněn může být nejlepší senior (senioři), kteří získali nejvíce kartiček nebo každý senior – tím, že obdrží nerozstříhané pexeso – což je vhodnější varianta. Tato pexesa si mohou zahrát se svými vnuky nebo mezi sebou na příštím setkání klubu.

Příloha 3.4.1.4 Šablona pexesa

Příloha 3.4.1.5 Pexeso k tématu „Jazyky“ – ukázka

Poznámka: Během ověřování žáci sice vytvořili i obrázkové pexeso, ale některé použité obrázky neměly ošetřená autorská práva, proto není toto pexeso součástí příloh. Stejně musí postupovat i učitel a případně takový materiál k realizaci nezařadit. Pexeso zařazené do příloh je oboustranné, z druhé strany kartiček jsou obrázky školy, která program ověřovala. Pro jiného realizátora doporučujeme zařadit obrázek z jejich prostředí.

Na závěr je ještě potřeba, aby moderátor vyzval seniory k odevzdání dotazníků, které v průběhu hodiny vyplňovali.

Část 5 – Shrnutí hodiny

Proběhne přestávka a výměna skupin. Jedná se pouze o krátkou přestávku, během níž se skupina žáků musí přesunout do jiné místnosti. Není tedy čas na podrobnější zhodnocení, to bude provedeno v rámci tematického celku 5, kde budou žáci odpovídat na otázky:

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Během výměny skupin proběhne tedy jen krátké zhodnocení: Například takto: Kolik byste si dali smajlíků z pěti možných za realizaci dnešní hodiny?

Volitelná aktivita – zpěv písně – Žáci si rovněž pro setkání se seniory předem připraví některou z anglických písní, kterou se naučili ve škole. Mohou tuto píseň zazpívat a vysvětlit obsah. Při ověřování si tuto možnost žáci nevybrali.

Téma č. 2 (D2 – Jak se bavíme?) – počet hodin 2

1. hodina

Forma a bližší popis realizace

Tento tematický blok bude probíhat ve formě setkání skupiny žáků se skupinou seniorů. Aktivitu řídí skupina žáků, která připravila tento program, tedy okruh D2 – Jak se bavíme?, část nazvanou „Co nás baví“, zkráceně „Zábava“ a dále část ostatních žáků, kteří nejsou zapojeni v aktivitě „Jaké hrajeme hry my?“, zkráceně „Hry“. Zapojení seniorů je podle jejich zájmu a je založeno na dobrovolnosti účastníků. Setkání bude probíhat ve sportovním sále. Setkání začne krátkým uvítáním. Následně žáci představí svůj připravený program a zároveň vysvětlí důvody, proč si ho zvolili a jakým způsobem může být seniorům prospěšný. Díky aktivitám této části si senioři obohatí slovní zásobu o nové pojmy a získají nový pohled na trávení volného času náctiletých.

Metody

V tomto setkání bude jako hlavní zařazena metoda prožitkového učení, kdy senioři přijdou do přímého kontaktu s žáky. Zúčastní se přímo jejich volnočasových aktivit. Poznájí, jak náctiletí tráví svůj volný čas.

Do setkání bude také zapojena metoda názorně demonstrační, která bude využita v taneční aktivitě a metoda verbální a prezentační u youtuberingu.

Pomůcky

Audiopřehrávač, připravená choreografie, hudba, kamera, počítač připojený na dataprojektor.

Cíl

Cílem je, že žáci představí aktivity na téma „Jak se bavíme“ podle toho, co si připravili ve třetím tematickém celku.

Kompetence

K učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální, organizační, využívání ICT, prezentační.

Rozdělení rolí

Moderátor aktivity – vybraný člen skupiny se ujme „moderování setkání“. Provede přivítání, seznámení seniorů s připraveným programem a bude řídit pod dohledem pedagogů průběh aktivity. Předpokladem jsou dobré komunikační dovednosti jednoho z vás, neboť na jeho aktivitě bude záviset dynamika hodiny a porozumění seniorů aktivitám.

Technik – bude obsluhovat počítač a projektor pod dohledem pedagoga. Technicky zdatný člen skupiny, schopný samostatně obsluhovat počítač a dataprojektor (případnou podporu může technikovi nabídnout učitel).

Tanečníci – členové skupin, kteří si připravili aktivitu k tématu tanec.

Youtubeři – členové skupiny, kteří si připravili aktivitu k youtuberingu.

Fotograf – zaznamenává průběh aktivit pro další využití. Pečlivě sleduje probíhající aktivity, zaznamenává stěžejní okamžiky. Je společný pro dnešní obě skupiny.

Ostatní – žáci, kteří tuto aktivitu nepřipravovali, budou v roli diváků a mohou se zapojit do tance a pomáhat seniorům.

Harmonogram hodiny

Část 1 – 5 minut

Část 2 – 20 minut

Část 3 – 15 minut

Část 4 – 5 minut

Postup

Část 1 – Představení (10 minut)

Žáci se představí v kontextu volnočasových aktivit, které si vybrali. V případě ověřování to byl tanec a youtubering. Pokud mají senioři dotazy, tak zde je žáci zodpoví.

Část 2 – Taneční aktivita (15 minut)

V tematickém celku 3 si žáci připravili pro seniory pohybové taneční aktivity. Nejprve je nutné začít rozcvičkou pro rozhýbání. Je velice vhodné, když použijí stejné nebo podobné cviky, které cvičili v tematickém celku 2, když se seznamovali s pohybovými aktivitami seniorů.

Potom naučí žáci seniory základní krok některého z tanců, který si oni vybrali k předvedení. Při ověřování to byly kroky tance Street Dance. Následuje společné „zatančení“ nacvičené minisestavy.

Metodický návod na základní kroky Street Dance lze najít například v diplomové práci:

ŠTĚPÁNKOVÁ, Lucie. *Metodika výuky moderního tanečního stylu street dance* [online]. Praha, 2011 [cit. 2020-04-18]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/35134/DPTX_2010_2__0_85230_0_96820.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze.

Konkrétně v kapitole 9.8.2 na straně 82 až 84.

Část 3 – Youtubering (15 minut)

Žáci seznámí seniory s pojmem youtubering. Pustí jim krátkou ukázkou natočeného profesionálního klipu. Povypráví, co se jim na youtuberech líbí, proč je sledují. Následně mohou vysvětlit další pojmy, které jsou s touto oblastí spjaté. Předvedou také připravené videoukázky z oblastí, které, podle názoru žáků, zajímají seniory, a ti se o ní zmínili v úvodních setkáních. Může to být například rukodělná činnost, vaření apod. Tuto část si musí připravit každý realizátor samostatně, protože v době, kdy bude realizovat program, použité kanály už nemusí být dostupné. Je potřeba si pro seniory podle znalostí jejich skupiny připravit témata, která by je zajímala. Tedy pokud skupinu tvoří například pouze ženy, připravte pečení, vaření, rukodělnou činnost, cvičení, apod. Pokud je tam více mužů, tak kutilství, zahrádku, rybaření, sport, atd. Je vhodné reagovat na vše, co jste se do této doby od seniorů dozvěděli a tento obsah jim přizpůsobit. Tím jim jistě uděláte radost, že jste je poslouchali a vnímali jejich názory. Pokud žáci použijí odkazy, které jsou v této metodice, je nutné jejich funkčnost před použitím ověřit.

Odkaz: <http://www.jakbytyoutuber.cz/pro-youtubery/rady-a-tipy/8-zajimavych-faktu-o-youtube-1/>

Také mohou uvést nějaké zajímavosti ze života některého youtubera. Při ověřování žáci zvolili informace ze článku: Tak trochu jiný youtubering. In: Zlín Film Festival [online]. Zlín: FILMFEST, 2018 [cit. 2020-04-18]. Dostupné z: <https://www.zlifest.cz/26442n-tak-trochu-jiny-youtubering>

Při ověřování zaujaly seniory zajímavosti o příjmech youtuberů. Zejména příjem tehdy osmiletého youtubera Ryana – 22 milionů dolarů, v přepočtu téměř půl miliardy korun ročně, je šokoval.

Žáci při ověřování použili údaje z roku 2018 dostupné zde:

VOZKOVÁ, Kristýna a Petr MICHL. Žebříček: 10 nejlépe vydělávajících youtuberů světa pro rok 2018. In: Focus Agency [online]. Focus Agency, 2018, 7. 12. 2018 [cit. 2020-04-18]. Dostupné z: https://www.focus-age.cz/m-journal/aktuality/zebricek--10-nejlepe-vydelavajicich-youtuberu-sveta-pro-rok-2018_s288x14145.html

Poznámka: Je potřeba, aby žáci připravili aktuální údaje, protože tato oblast se neustále mění.

Ukázka materiálů připravených žáky při ověřování programu:

Příloha 2.4.1.2 Presentace o YouTube vytvořená žáky při ověřování programu

Část 4 – Reflexe

Proběhne přestávka a výměna skupin (ukončení programu). Jedná se pouze o krátkou přestávku, během níž se skupina seniorů musí přesunout do jiné místnosti. Tentokrát se musí přesunout senioři, protože musí uvolnit tělocvičnu (sál). Není tedy čas na podrobnější zhodnocení, to bude provedeno v rámci tematického celku 5, kde budou žáci odpovídat na otázky:

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Před výměnou skupin proběhne tedy jen krátké zhodnocení: Například takto: Kolik byste si dali bodů z pěti možných za realizaci dnešní hodiny?

Pokud se jedná o ukončení programu, žáci se již nepřemisťují do společné místnosti, ale rozloučení provede Moderátor skupiny „Co nás baví“ nebo „Hry“ pro tu skupinu seniorů, se kterou právě pracuje.

2. hodina

Forma a bližší popis realizace

Tento tematický blok bude probíhat ve formě setkání druhé skupiny žáků se skupinou seniorů. Aktivitu se účastní skupina žáků, která připravila tento program, tedy okruh „Hry“. A dále část ostatních žáků, kteří nejsou zapojeni v aktivitě „Zábava“. Zapojení seniorů odvisí od jejich zájmu a je založeno na dobrovolnosti účastníků. Setkání začne krátkým uvítáním. Potom proběhne diskuze o tom, jak si senioři představují volnočasové aktivity žáků. Následně žáci představí svůj připravený program a zároveň vysvětlí důvody, proč si ho zvolili a jakým způsobem může být seniorům prospěšný. Seniorům budou nabídnuty nové deskové hry, které mohou využít při své činnosti, pro založení kroužku deskových her.

Před ověřováním jsme zjistili, že v místě realizace aktivit senioři takový kroužek nemají, ale měli by zájem ho otevřít. Uvažovali i o společném kroužku hraní deskových her se svými vnuky, tedy o mezigeneračním kroužku. O to více byla aktivita a její příprava pro žáky motivační. Měli zájem na tom, seznámit seniory s tím nejlepším, co by pak mohli využít v klubu deskových her.

Na jiném místě ale už takový kroužek může probíhat. V tom případě by žáci měli zařadit jiné hry, než ty, které již senioři znají a hrají. V příloze jsou připraveny odkazy na další informace ke hrám.

Příloha 2.4.1.5 Vybrané odkazy žáky při ověřování programu pro téma „Co nás baví“.

Metody

V tomto setkání bude opět použita projektová metoda a metody diskusní. Do setkání bude také zapojena metoda demonstrační při předvádění deskových her.

Pomůcky

Stoly se židlemi, deskové hry: Česko, Konečně doma, Telepatie, Krycí jména, Jak to tenkrát bylo. Stopky nebo jiná časomíra. Bodovací karty, psací potřeby, zvoneček. Ukázky deskových her, které hrají žáci a přinesou si je na setkání.

Při ověřování, které probíhalo v SVC, byly zapůjčeny i některé hry z inventáře SVC.

Cíl

Cílem je, aby žáci představili aktivity na téma „Hraní her“ podle toho, co si připravili ve třetím tematickém celku.

Kompetence

Komunikační schopnosti, zlepšení vyjadřovacích schopností. Posílení dovedností v oblasti efektivní komunikace se seniory. Schopnost učit se. Sociální kompetence.

Rozdělení rolí

Moderátor aktivity – vybraný člen skupiny se ujme „moderování setkání“. Provede přivítání, seznámení seniorů s připraveným programem a bude řídit pod dohledem pedagogů průběh aktivity. Předpokladem jsou dobré komunikační dovednosti jednoho z vás, neboť na jeho aktivitě bude záviset dynamika hodiny a porozumění seniorů aktivitám.

Hráči – členové skupiny, kteří si připravili aktivitu k tématu hry. Ideálně 5 žáků.

Fotograf – zaznamenává průběh aktivit pro další využití. Pečlivě sleduje probíhající aktivity, zaznamenává stěžejní okamžiky. Je společný pro dnešní obě skupiny.

Časomíra – hlídá čas a zvonkem dává najevo ukončení hry a přesun na další stanoviště. Roli časomíry může převzít moderátor nebo některý z nezapojených žáků v této aktivitě.

Ostatní – žáci, kteří tuto aktivitu nepřipravovali, budou v roli diváků a mohou se zapojit do hraní her, časomíra nebo pomáhat seniorům.

Harmonogram hodiny

Část 1 – 5 minut

Část 2 – 35 minut

Část 3 – 5 minut

Postup

Část 1 – představení (5 minut)

Sraz skupiny, krátké uvítání. Představení členů skupiny s důrazem na téma hraní her, zejména deskových. Žáci případně odpovídají na otázky seniorů.

Část 2 – Hraní her

Seznámení a stručný popis připravených deskových her. Rozdělení seniorů i žáků do skupin pro hraní deskových her.

Připravena jsou 4 hrací místa. Stolky se židlemi pro 6 až 8 hráčů. Každý žák skupiny v roli hráče dostane jednu (dvě) z výše uvedených her, jejíž pravidla si nastuduje (viz tematický blok č. 3). Dopředu si hru nachystá (rozloží) na určené hrací místo a čeká na ostatní. Ve třech koutech budou probíhat hry a poslední stanoviště je odpočinkové – seznamovací s hrami vhodnými pro seniory. Během hodiny se senioři postupně vystřídají u všech her. Každou hru budou hrát 8 minut a pak se vymění. Potřebný počet hráčů doplní žáci, kteří nejsou zapojeni do organizace aktivit.

Moderátor vyzve seniory i žáky, kteří jsou dnes v roli „ostatní“, aby se rozsadili k připraveným stolkům. Může použít i systém losování, kde očísluje jednotlivé osoby (rozpočítá po čtyřech) a posadí osoby s číslem jedna ke stolku jedna atd.

Určený žák u každého stolku v roli hráče (dále vedoucí hry) je zde v roli poradce a rozhodčího. Jakmile ke hře usedne dostatečný počet hráčů (senioři a žáci, kteří se přidali k této aktivitě a nejsou ze skupiny „Zábava“), vysvětlí jim vedoucí hry pravidla, spustí hru a dohlíží na její správný průběh. Sami nehrají, ale sledují dodržování pravidel. Po uplynutí časového úseku ukončí hru, poděkují, uklidí do původní polohy a čekají na další hráče. Hráči hru nemusí dohrát až do konce. Tato aktivita není soutěžní, ale hlavně poznávací. Záleží ovšem na autorech, kteří tuto aktivitu připraví, jak jí pojmu (například to může být i jednoduchý turnaj). Žáci při ověřování připravili i bodovací archy, které však při realizaci nevyužili.

Příloha 2.3.2.4 Připravený bodovací arch žáky k tématu „Hry“ vytvořený při ověřování

Po osmi minutách zazvoní zvoneček – časomíra oznámí konec hraní a přeměnu míst a senioři se dohodnutým způsobem přesunou na další stanoviště. Výhodný je systém 1 → 2, 2 → 3, 3 → 4, 4 → 1 atd. Celá aktivita může být doplněna diskuzí, při níž si jednotliví hráči předávají své postřehy z her. Případně právě v tomto okamžiku mohou žáci získávat okamžitou zpětnou vazbu od seniorů. Jak se jim hrálo, jak se jim hra líbila, jestli bylo vše snadné na pochopení, jestli by si rádi zahráli hru znovu apod.

Jednotlivé hry

Jak to tenkrát bylo – Hra obsahuje řadu karet s retro fotografiemi a hravou formou vybízí k vyprávění příběhů. Společně uslyšíte události, o kterých byste se jinak možná nedozvěděli. Ve hře je ukryta téměř nevypěratelná studnice rodinných zážitků.

Hra Česko – Zábavná hra o Česku. Kvízová hra, která jednoduchou a zábavnou formou prověří znalosti hráčů z nejrůznějších oblastí.

Konečně doma – Společenská hra na téma dokumentu „Šmejdi“ a boje proti tomuto způsobu okrádání seniorů. Skrývá v sobě nejen zábavu, ale i ponaučení. Cílem hry je projít celý okruh a ve spolupráci s ostatními hráči se dostat z předváděcí akce bez újmy zpět domů. Před tím je ovšem nezbytné zdolat nástrahy ve formě označených políček, kde čekají karty událostí (příběhů) a úkolů.

Krycí jména – Krycí jména je zábava pro všechny, kdo si rádi hrají se slovy. Týmy spolu soupeří o prvenství v úspěšném kontaktování všech svých agentů.

Telepatie – Hra má podtext „Mysli na to, na co myslím já!“ Obsahuje 330 kartiček s obrázky nebo napsanými slovy. Hráči hrají obvykle ve dvojicích, vezmou si kartu a k danému slovu nebo obrázku každý skrytě napíše slova (asociace), která ho napadnou.

Část 3 – Shrnutí hodiny (5 minut)

Na závěr žáci navrhli vlastní zpětnou vazbu ke hrám, viz *Příloha 2.4.1.6 Připravená zpětná vazba žáky k aktivitě Hraní her*

Proběhne přestávka a výměna skupin (ukončení programu). Jedná se pouze o krátkou přestávku, během níž se skupina seniorů musí přesunout do jiné místnosti. Tentokrát se musí přesunout senioři, protože musí uvolnit tělocvičnu (sál). Není tedy čas na podrobnější zhodnocení, to bude provedeno v rámci tematického celku 5, kde budou žáci odpovídat na otázky:

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Během výměny skupin proběhne tedy jen krátké zhodnocení: Například takto: Kolik byste si dali smajlíků z pěti možných za realizaci dnešní hodiny?

Pokud se jedná o ukončení programu, žáci se již nepřemisťují do společné místnosti, ale rozloučení provede Moderátor skupiny „Zábava“ nebo „Hry“ pro tu skupinu seniorů, se kterou právě pracuje.

3.4.2 Téma č. 3 (D3 – Využíváme moderní technologie) – počet hodin 2

Toto setkání bude probíhat mimo prostory, kde byly realizovány zatím všechny aktivity. Při ověřování to byly prostory SVČ, které jsou v těsné blízkosti klubovny klubu seniorů, zapojené SVČ však nemá počítačovou učebnu.

V tomto případě, na poslední setkání v rámci tematického bloku č. 4, pozvou žáci seniory do prostředí školy. Tam jim ukážou zejména moderní výukové pomůcky, tedy počítačovou učebnu a další techniku, kterou ve výuce používají – roboty, zařízení pro VR, tiskárny, případně speciální laboratoře, pokud takové na škole jsou.

Při ověřování se ukázalo, že senioři měli obavy do školy přijít. Škola není bezbariérová a počítačová učebna se nachází ve vyšším poschodí. Je proto potřeba na tuto skutečnost seniory dopředu upozornit. Přestože senioři o toto téma měli velký zájem, zúčastnil se jich menší počet. Důvodem byla zejména nutnost cestovat – a v projektu nebylo počítáno s cestovným pro seniory (autobus). Realizátoři nakonec museli dopravit seniory na místo konání vlastními auty. Méně mobilní účastníci se této aktivitě nezúčastnili.

Klub ovšem měl zájem zejména o téma fotografování a téma využití internetu pro seniory. Byla navázána spolupráce a v budoucnosti je v plánu společná výuka v prostorách klubu seniorů. Zapojená skupina seniorů totiž požádala o dotaci na počítače, pokud by počítače získali, tak v jejich klubovně se uskuteční další setkání žáků, učitelů a seniorů s cílem naučit seniory práci na počítači a základy úpravy fotografií.

Výsledkem při ověřování tedy bylo i zjistit potřeby seniorů pro tyto následné aktivity.

1. hodina

Forma a bližší popis realizace

Tento tematický blok bude probíhat ve formě setkání jedné skupiny žáků se skupinou seniorů. Aktivitu se účastní skupina žáků, která připravila tento program, tedy okruh „Moderní technologie“. Dále se účastní část ostatních žáků, kteří nejsou zapojeni v aktivitě „Fotografování“. Zapojení seniorů je podle jejich zájmu a je založeno na dobrovolnosti účastníků. Setkání bude probíhat v počítačové učebně školy nebo v počítačové učebně SVČ. Setkání začne krátkým uvítáním. Následně žáci představí svůj připravený program a zároveň vysvětlí důvody, proč si ho zvolili a jakým způsobem může být seniorům prospěšný. Seniorům budou nabídnuty činnosti zaměřené na komunikaci na internetu, vyhledávání na internetu, moderní metody výuky, využití Google, počítačové hry, robotiku apod. Žáci budou využívat materiály vytvořené v tematickém bloku č. 3. Díky těmto aktivitám si senioři rozšíří znalosti o moderních technologiích a obohatí slovní zásobu o nové pojmy.

Metody

V tomto setkání bude jako hlavní zařazena metoda projektová. Dále metoda diskusní, kooperativní učení, týmová spolupráce.

Do setkání bude také zapojena metoda názorně demonstrační, která bude využita při nácviku práce s počítači.

Pomůcky

Počítače, další technika (tablet, na ukázky: roboti, 3D tiskárna, VR, ...) a žáky připravené pomůcky, prezentace, zadání a pracovní listy pro seniory.

Cíle

Cílem je představit moderní technologie seniorům z pohledu žáka. Ukázat jim možnosti využití moderních technologií, v čem mohou seniorům pomoci. Upozornit je na nebezpečí v souvislosti s moderními technologiemi. Seznámit seniory s technikou, kterou používají při výuce.

Kompetence

Schopnost práce s digitálními technologiemi. Prezentační kompetence. Sociální. Zvýšení komunikačních schopností žáků.

Rozdělení rolí

Moderátor aktivity – vybraný člen skupiny se ujme „moderování setkání“. Provede přivítání, seznámení seniorů s připraveným programem a bude řídit pod dohledem pedagogů průběh aktivity. Předpokladem jsou dobré komunikační dovednosti jednoho z vás, neboť na jeho aktivitě bude záviset dynamika hodiny a porozumění seniorů aktivitám.

Prezentér – členové skupiny, kteří si připravili aktivitu k tématu moderní technologie (prezentace).

Ajťák – členové skupiny, kteří si připravili aktivitu k tématu moderní technologie (praktické ukázky).

Fotograf – zaznamenává průběh aktivit pro další využití. Pečlivě sleduje probíhající aktivity, zaznamenává stěžejní okamžiky. Je společný pro dnešní obě skupiny.

Ostatní – žáci, kteří tuto aktivitu nepřipravovali, nebudou tentokrát v roli diváků. Ostatní žáci (kteří nepřipravovali tento okruh) působí v rolích asistentů a vysvětlují, případně pomáhají individuálně seniorům řešit připravené úkoly na počítačích.

Harmonogram hodiny

Část 1 – 8 minut

Část 2 – 8 minut

Část 3 – 8 minut

Část 4 – 8 minut

Část 5 – 8 minut

Část 6 – 5 minut

Postup

Část 1 – představení (8 minut)

Sraz obou skupin v místně realizace (zde škola). Žák – moderátor přivítá seniory ve svém prostředí a odvede je do počítačové učebny. Při ověřování měli žáci více času na přípravu (nemuseli přecházet do jiného místa), tak připravili ukázky práce přímo na počítačích. Každý si na počítač nachystal některou z oblíbených činností (programování, práce s grafikou, počítačová hra, ...). Senioři, když přišli do počítačové učebny, uviděli všechny žáky, jak jsou do této činnosti zabráněni. Moderátor s nimi obcházel jednotlivé počítače, kde každý žák řekl, co právě dělá, a tím představil činnost, která ho baví, případně zodpověděl otázky seniorů.

Část 2 – Prezentace výuky moderních technologií na škole (8 minut)

Výuka moderních technologií na školách – krátká exkurze s ukázkami moderních technologií, dostupných na škole, odkud jsou žáci (roboti, 3D tiskárna, virtuální realita). Podle místních možností žáci připraví seznámení seniorů s vybavením školy (SVČ) moderními technologiemi. Při ověřování představili žáci výuku robotiky (Ozoboty, roboty LegoMintstorms), ukázku práce ve virtuální realitě (toto proběhlo ve spolupráci se členy kroužku Moderní technologie, jehož ověřování probíhalo na stejné škole). Jednalo se o zařízení pro virtuální realitu HTC Vive. Nakonec předvedli ve spolupráci s učitelem tisk na 3D tiskárně a věnovali všem přítomným seniorům upomínkový předmět – špendlík s logem školy vytištěný na 3D tiskárně.

Část 3 – Prezentace obsahu z oblasti moderních technologií (8 minut)

Žáci si připravili prezentace s tématem moderní technologie.

Prezentace mohou být zaměřeny na seznámení s pojmy z oblasti moderních technologií: blog, youtuber, skype, LinkedIn, Facebook, VR, AR, robotika, 3D, počítačové hry,

Při ověřování bylo připraveno více prezentací, ale pro realizaci byla vybrána prezentace o nebezpečí na internetu. Žák, který ji připravoval, s jejím obsahem také seniory seznámil. Prezentace je součástí přílohy: *Příloha 2.4.1.10 Prezentace Nebezpečí na internetu*

K dispozici je i další vybraná prezentace s tématem Komunikační technologie.

Příloha 2.4.1.9 Presentace Komunikační technologie

Pro využití těchto prezentací pro předvádění jinými žáky je nutné, aby se žáci dopředu podrobně seznámili s jejich obsahem, případně doplnili nějaké informace a vyzkoušeli si také, jak budou prezentovat. Vychází ze znalostí z formální výuky z předmětu IVT.

Část 4 – Praktické procvičování na počítačích (8 minut)

Žáci při ověřování připravili pro seniory úkoly na vyhledávání. Úkolem seniorů bylo vyhledávat odpovědi na připravené otázky. Ke každému seniorovi byl přidělen jeden žák, buď z těch, co program Moderní technologie připravovali, nebo ze skupiny ostatní. Žáci pomáhali seniorům s postupem, jak správně vyhledávat na internetu. Žáci vycházeli ze svých znalostí této problematiky, z formální výuky v rámci předmětu IVT.

Tyto aktivity se v praxi budou realizovat podle konkrétní přípravy, kterou zpracovali vaši žáci v rámci tématu tematického bloku č. 3. Uvedené materiály jsou pouze příklady toho, jak postupovali žáci při ověřování.

Zadání „úkolů“ seniorům – viz ukázka *Příloha 2.4.1.7 Připravené otázky ve formě prezentace pro seniory, vytvořené při ověřování programu téma Moderní technologie*

Pro tisk: Příloha 2.4.1.8 Úkoly na vyhledávání z prezentace

Řešení úkolů není záměrně přiloženo, protože závisí na aktuálních odpovědích v daném místě. Rozdíl byl již při přípravě a potom při realizaci – došlo ke změně jízdního řádu apod. Je proto potřeba, aby přímo na místě určení žáci sledovali postup a pomáhali seniorům. Některé z úkolů, které sami žáci vymysleli, nemají jednoznačné řešení (nejlevnější ubytování – snaha bude o co nejlevnější ubytování). Účelem aktivity není najít jedno řešení, ale procvičit možnosti vyhledávání.

Část 5 – Kvíz (8 minut)

Na závěr aktivity žáci připravili opakovací kvíz:

Příloha 2.3.2.1 Kvíz moderní technologie vytvořený žáky

Příloha 3.3.2.1 Kvíz moderní technologie vytvořený žáky – řešení

Při ověřování připravili žáci tento kvíz v LMS Moodle na počítačích a vedli seniory k tomu, jak v tomto prostředí pracovat. Je to alternativní řešení. U zapojených seniorů mělo velký úspěch. S testováním na počítači se mnozí setkali poprvé, ale problematiku znají od svých blízkých. Byli rádi, že si to mohli vyzkoušet.

Náhled kvízu připraveného žáky v LMS Moodle.

Učíme se v lavicích i bez lavic

Nástěnka ▶ Kurzy ▶ Projekty ▶ Ve škole po škole ▶ UVIBL ▶ Moderní technologie ▶ Kvíz ▶ Náhled

NAVIGACE TESTU

1 2 3 4 5 6 7 8

Konec testu...

Začít nový náhled

NAVIGACE

Nástěnka

- Titulní stránka
- ▶ Hlavní nabídka
- ▼ Aktuální kurz
 - ▼ UVIBL
 - ▶ Účastníci
 - ▶ Odznaky
 - ▶ Úvod
 - ▶ Pro všechny
 - ▶ Fotografování
 - ▶ Cizí jazyky
 - ▼ Moderní technologie
 - ▶ Prezentace počítač
 - ▶ Komunikační technologie
 - ▶ Bezpečný internet
 - ▶ Kvíz
 - ▶ Křížovka
 - ▶ Prezentace youtube
 - ▶ **Kvíz**
 - ▶ Závěrečná prezentace
 - ▶ Co čteme
 - ▶ Co nás baví
 - ▶ Deskové hry
 - ▶ Zhodnocení
 - ▶ Téma 9
 - ▶ Téma 10
- ▶ Moje kurzy

SPRÁVA

Úloha 1

Dosud nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s vlajčkou

Upravit úlohu

Co je hardware?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Internetová komunikační společnost
- ☐ b. Všechny soubory v počítači
- ☐ c. Všechny programy v počítači
- ☐ d. Fyzické části počítače

Úloha 2

Dosud nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s vlajčkou

Upravit úlohu

Co je sociální inženýrství?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Skupina programátorů
- ☐ b. Vývojáři her
- ☐ c. Způsob manipulace za účelem získání informací

Úloha 3

Dosud nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s vlajčkou

Upravit úlohu

Co je spam?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Nežádoucí zprávy
- ☐ b. Internetový prohlížeč
- ☐ c. Hra

Úloha 4

Dosud nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s vlajčkou

Upravit úlohu

Co z možností není vir?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Android
- ☐ b. Trojský kůň
- ☐ c. Malware

Část 6 – Shrnutí (5 minut)

Proběhne přestávka a výměna skupin (nebo ukončení programu). Jedná se pouze o krátkou přestávku, během níž se skupina seniorů musí přesunout do jiné místnosti. Není tedy čas na podrobnější zhodnocení, to bude provedeno v rámci tematického celku 5, kde budou žáci odpovídat na otázky:

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Během výměny skupin proběhne tedy jen krátké zhodnocení: Například takto: Kolik byste si dali smajlíků z pěti možných za realizaci dnešní hodiny?

Pokud se jedná o ukončení programu, senioři se již nepřemísťují do společné místnosti, ale rozloučení provede Moderátor skupiny „Moderní technologie“ nebo „Fotografování“ pro tu skupinu seniorů, se kterou právě pracuje.

2. hodina

Forma a bližší popis realizace

Tento tematický blok bude probíhat ve formě setkání jedné skupiny žáků se skupinou seniorů. Aktivitu se účastní skupina žáků, která připravila tento program, tedy okruh „Fotografování“. Dále se účastní část ostatních žáků, kteří nejsou zapojeni v aktivitě „Moderní technologie“. Zapojení seniorů je podle jejich zájmu a je založeno na dobrovolnosti účastníků. Setkání bude probíhat v počítačové učebně školy nebo SVČ, případně v tabletové učebně. Již dopředu (při předchozích setkáních) může učitel vyzvat seniory, aby si přinesli svoje zařízení na pořizování fotografií (pokud mají zájem). V tom případě aktivita vyžaduje učitele, který sám zná dobře ovládání fotoaparátů a práci s digitální fotografií.

Setkání začne krátkým uvítáním. Následně žáci představí svůj připravený program a zároveň vysvětlí důvody, proč si ho zvolili a jakým způsobem může být seniorům prospěšný. Seniorům budou nabídnuty aktivity zaměřené na úpravu a pořizování fotografií moderními způsoby.

Dopředu je vhodné upozornit seniory na to, že pokud chtějí pracovat s vlastními fotoaparáty, aby si je přinesli, včetně baterií a případně kabelu pro stažení fotografií do počítače.

Metody

V tomto setkání bude jako hlavní zařazena metoda projektová. Dále metoda diskusní, kooperativní učení, týmová spolupráce.

Do setkání bude také zapojena metoda názorně demonstrační, která bude využita při nácviku práce s počítači a fotoaparáty.

Pomůcky

Počítače, úkoly, případně připravené pracovní listy žáky, připravené fotografie v digitální podobě, fotoaparát, kamera, tablet, případně stativ, list pro hodnocení, pastelky.

Cíle

Žáci se naučí prezentovat seniorům způsoby fotografování a možnosti úpravy fotografií v počítači.

Kompetence

Schopnost práce s digitálními technologiemi. Prezentační kompetence. Sociální. Zvýšení komunikačních schopností žáků.

Rozdělení rolí

Moderátor aktivity – vybraný člen skupiny se ujme „moderování setkání“. Provede přivítání, seznámení seniorů s připraveným programem a bude řídit pod dohledem pedagogů průběh aktivity. Předpokladem jsou dobré komunikační dovednosti jednoho z vás, neboť na jeho aktivitě bude záviset dynamika hodiny a porozumění seniorů aktivitám.

Tvůrci – členové skupiny, kteří si připravili aktivitu k tématu fotografování.

Fotograf – zaznamenává průběh aktivit pro další využití. Pečlivě sleduje probíhající aktivity, zaznamenává stěžejní okamžiky. Je společný pro obě dnešní skupiny.

Ostatní – ostatní žáci (kteří nepřipravovali tento okruh) působí v rolích asistentů a vysvětlují, případně pomáhají individuálně seniorům řešit připravené úkoly. Ideálně jeden žák – jeden senior.

Harmonogram hodiny

Část 1 – 5 minut

Část 2 – 5 minut

Část 3 – 15 minut

Část 4 – 10 minut

Část 5 – 5 minut

Část 6 – 5 minut

Postup

Část 1 – představení (5 minut)

Sraz obou skupin v místně realizace (zde škola). Žák – moderátor přivítá seniory ve svém prostředí a odvede je do počítačové učebny. Při ověřování měli žáci více času na přípravu (nemuseli přecházet do jiného místa), tak si i tato skupina připravila ukázky práce (fotografií) přímo na počítačích. Vybraný žák ukázal, jak vypadá Instagram a jaké fotografie v poslední době vyfotil.

Ostatní žáci se stručně představili slovně. Žáci při představení naváží na blok seniorů, ve kterém vnímali, jak jsou fotky pro seniory důležité. Rádi by v tomto bloku zachytili vzpomínky na tento projekt a z tohoto důvodu nabídnou seniorům i vytvoření společných fotek.

Senioři ukážou přinesené fotoaparáty a sdělí, zda a jak je používají. Zde může vypomoci učitel s radami, jak ovládat příslušný fotoaparát.

Část 2 – obsluha tabletu (5 minut)

V této části ostatní žáci (kteří nepřipravovali tento okruh) působí v rolích asistentů a pomáhají individuálně seniorům řešit připravené úkoly při práci s fotoaparátem i na počítačích.

Seznámí seniory s prací s fotoaparáty, na mobilech a tabletech.

Část 3 – praktické fotografování (15 minut)

Vysvětlí jim základní pravidla pro focení skupin lidí. Mohou pracovat s pojmy jako kompozice, zlatý řez, nasvětlení fotky apod. V tuto chvíli pořídí společné fotografie na vybraných místech a převedou je v počítači do programu pro úpravu fotek. O něm a jeho funkcích seniorům také něco řeknou. Fotky upraví a připraví pro tisk.

Žáci budou mít nachystaná místa, která by mohli se seniory společně vyfotit (zahrada školy, učebna, tělocvična, ...), případně konkrétní úkoly na focení. Následně pořízené fotografie převedou do tabletů nebo počítačů do programu pro úpravu fotek. Fotky prohlédnou, upraví a připraví k tisku.

Fotografování mobilem a tabletem – praktická cvičení podle zadání připravených žáky.

Část 4 – úprava fotografií (10 minut)

Praktické procvičování na počítačích – Žáci seznámí seniory s pojmy z oblasti úpravy fotografií na počítačích se zaměřením na programy online a volně šiřitelné. Tyto aktivity budou realizovat podle přípravy, kterou zpracovali žáci v rámci tématu tematického bloku č. 3.

Při realizaci aktivity žáci sami navrhli tyto činnosti:

Před fotografováním seznámili seniory se základními pojmy a připravili pro ně prezentaci, vycházeli z prezentace učitele, kterou získali v hodinách IVT.

Příloha 3.4.1.7 Prezentace pojmy z oblasti fotografování

Pro využití této prezentace pro předvádění jinými žáky je nutné, aby se žáci dopředu podrobně seznámili s jejím obsahem, případně doplnili nějaké informace a vyzkoušeli si také, jak budou prezentovat. Vychází ze znalostí z formální výuky z předmětu IVT.

Pro nácvik fotografování určili žáci seniorům témata, která mají fotografovat:

- Rostlina
- Nástěnka
- Něco červeného
- Nějaká osoba
- Výhled z okna

Pro základní úpravu fotografií si žáci připravili svoje fotografie, na kterých jednotlivé činnosti předváděli a poté je nechali upravit seniory.

Fotografie jsou v příloze *Příloha 3.4.1.8 Fotografie k určování chyb a k úpravě*

Na fotografiích, které vybrali žáci, jsou tyto chyby:

Fotografie č. 1 – Červené oči

Je potřeba použít nástroj na odstranění červených očí, jedná se o speciální nástroj, který má dnes již většina programů.

Fotografie č. 2 – Nevhodná kompozice

Prostor před pohybujícím se objektem (zde pes) má být větší než za ním. Fotografie by se musela oříznout zprava.

Fotografie č. 3 – Rozmazaná fotografie

Rozmazaná fotografie se dá velice obtížně upravit, v některých případech to nejde vůbec (jako u této fotografie). Je potřeba fotografovat s pevně podepřeným fotoaparátem nebo se stativem.

Při praktických činnostech žáci sami vybrali program pro tvorbu koláží:

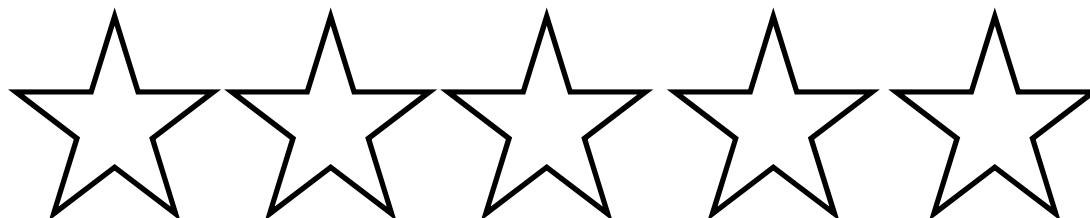
Inspirovat se, jaký program se dá pro tvorbu koláží použít, se žáci mohou v tomto článku na webu Fotocesta: <https://www.fotocesta.cz/blog-fotocesty/napady-na-vyuziti-fotek/202-3-nejlepsi-on-line-programy-na-tvorbu-kolaze-z-fotek-zdarma>

Část 5 – Shrnutí (5 minut)

Pro hodnocení jejich tématu si vypracovali žáci sami pro všechny přítomné seniory, tento návrh hodnocení:

Jak se vám líbil program?

Prostor pro ostatní sdělení:

K tisku je hodnocení připraveno v příloze:

Příloha 2.4.1.11 Připravená zpětná vazba žáky k aktivitě Fotografování

Proběhne přestávka a výměna skupin (nebo ukončení programu). Jedná se pouze o krátkou přestávku, během níž se skupina seniorů musí přesunout do jiné místnosti. Není tedy čas na podrobnější zhodnocení, to bude provedeno v rámci tematického celku 5, kde budou žáci odpovídat na otázky:

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Během výměny skupin proběhne tedy jen krátké zhodnocení: Například takto: Kolik byste si dali bodů – hvězd z pěti možných za realizaci dnešní hodiny?

Pokud se jedná o ukončení programu, senioři se již nepřemísťují do společné místnosti, ale rozloučení provede Moderátor skupiny „Moderní technologie“ nebo „Fotografování“ pro tu skupinu seniorů, se kterou právě pracuje.

3.5 Metodický blok č. 5 (Výstupy žákovského projektu) – počet hodin 8

Na závěr celého programu bude připravena prezentace výstupů. Při ověřování byla tato prezentace formou minikonference, kde jednotlivé skupiny představily svoje výstupy projektu (viz dále v popisu). Může to probíhat i tak, že jednotlivé skupiny žáků i seniorů mohou připravit vystoupení – například senioři vystoupí se svým kroužkem zpěvu a country tanců, žáci připraví vystoupení Street Dance, společenský tanec, vystoupí se zpěvem nebo hrou na flétnu, apod.

3.5.1 Téma č. 1 (Zpracování záznamů) – počet hodin 2

1. hodina

Forma a bližší popis realizace

Skupinová forma. Žáci shromáždí všechny pořízené záznamy, zejména textové a fotografické materiály a budou je ve skupinách zpracovávat. Každá skupina bude zpracovávat svůj okruh. V první hodině vyberou prostředí, ve kterém budou výstup tvořit, a rozdělí si úlohy. Také se budou věnovat tématu ochrany osobních údajů a GDPR.

Metody

Aktivizující metody, žáci se zapojí do řešení problémů. Skupinová práce, samostatná práce. Myšlenková mapa.

Pomůcky

Počítače, tablet, papíry, psací potřeby, myšlenkové mapy z úvodu programu.

Příloha 3.5.1.1 Ochrana osobních údajů – legislativa GDPR

Příloha 2.5.1.1 Ochrana osobních údajů – prezentace v ppt

Cíl

Žáci si ujasní, jak bude vypadat závěrečný výstup. Žáci si rozdělí role při tvorbě tohoto závěrečného výstupu, vyberou prostředí a seznámí se s legislativou z oblasti GDPR.

Kompetence

Zvýšení komunikačních schopností. Podpora ústního a písemného projevu. Schopnost práce s digitálními technologiemi. Schopnost učit se.

Postup

Každá skupina vybere a dále zpracuje výstup jednoho z těchto témat:

Okruh 1: **Četba** – Co a jak čteme? (předčítání seniorům, vytvoření hlasového záznamu částí knih a dalších textů). Jaké knihy mají oblíbené žáci?

Okruh 2: **Cizí jazyky** – Umíme cizí řeč? Co se učí žáci ve školách, jakou mají motivaci? Jaké používají pomůcky? Co už umí?

Okruh 3: **Zábava** – Co nás baví – co baví žáky? Jaké mají koníčky? Ukázky a společné aktivity (moderní sporty, moderní tance, youtube, počítače, ...).

Okruh 4: **Hry** – Hrajeme hry společně – jaké mají oblíbené žáci? Co hrají ve volném čase? Společné hraní moderních deskových her. Ukázky deskových her vhodných pro seniory.

Okruh 5: **Moderní technologie** – Současné moderní technologie. Metody komunikace pro seniory (vzdělávání seniorů zajištěné žáky škol).

Okruh 6: **Fotografování** – Fotografická dokumentace v současnosti (pořízení obrazového záznamu moderními metodami a jeho úprava).

Materiály budou v dalších hodinách připravovat tak, aby je bylo možno použít v prezentaci na závěrečné minikonferenci.

V této hodině shromáždí materiály a dohodnou se, v jakém prostředí budou výstup zpracovávat a co bude jeho obsahem. Rozdělí si úkoly. Protože budou pracovat i s osobními údaji jiných lidí – seniorů seznámí se legislativou, která se týká ochrany osobních údajů a GDPR. K dispozici je prezentace, pomocí které může učitel stručně seznámit žáky s touto problematikou nebo dokument, který obsahuje informace k tomuto tématu a odkazy na další zdroje, podle kterých se učitel může na lekci připravit.

Viz Příloha 3.5.1.1 *Ochrana osobních údajů – legislativa GDPR*

Viz Příloha 2.5.1.1 *Ochrana osobních údajů – prezentace v ppt*

Je také nutné, aby učitel zjistil ve škole, odkud jsou žáci, zda některý zákonný zástupce nedal zákaz ze zveřejňování fotografií svého dítěte ze školních akcí. Potom musí tento zákaz respektovat. Podobně musí zjistit přístup seniorů k této otázce. Při ověřování senioři vyjádřili souhlas se zveřejněním fotografií v rámci projektu, ale nesouhlasili se zveřejněním na internetu. Proto musíme respektovat tento jejich postoj a v následující části se fotografie konkrétních seniorů nemohou objevit.

Forma výstupu nejpravděpodobněji bude prezentace v některém prezentačním programu. Žáci si mohou zvolit podle možností školy (SVČ) z dostupného software – program MS PowerPoint, LibreOffice Impress, Prezentace Google nebo mohou pracovat v některém prostředí online například Canva nebo Prezi. Jinou podobou výstupu může být myšlenková mapa. Myšlenkovou mapu mohou zpracovat zase v některém software – pokud ho znají. Nebo mohou zvolit jakoukoliv jinou, žákům blízkou formu výstupu.

Učitel by v této části měl doporučit takový program, který žáci znají. Buď z formální výuky, nebo z volnočasové aktivity. Zde není prostor na to, učit je v programu pracovat. V této první hodině by se skupiny měly shodnout, jak bude výstup vypadat. V každém případě bude obsahovat nějaké fotografie, texty a ukázky aktivit, žáci by proto měli prostředí, které toto umožňuje, zpracovat. Žáci při ověřování zvolili MS PowerPoint, se kterým měli největší zkušenosti a navazovali na formální výuku.

Nezapomeňte žákům zdůraznit, že se bude jednat o prezentaci vedenou, v dalších hodinách můžete ještě upřesnit pomocí materiálů, které máte k dispozici v tomto programu (prezentace).

Dopředu je potřeba, aby učitel vybral prostředí, které je vhodné pro sdílení materiálů a umožňuje spolupráci na výstupu více osob. Jedním z výstupů bude totiž prezentace, na které bude spolupracovat celá skupina.

Žáci při ověřování používali Google Disk. Pokud budete využívat stejné prostředí a nemáte na škole Google Apps pro školy, musí si žáci v této hodině vytvořit účty. Můžete s žáky ale používat i jiné prostředí, se kterým má škola zkušenosti například Office365. Dá se použít i LMS Moodle – zde bychom doporučili založit Databázi, kam mohou všichni vkládat a všichni mohou získat stejný soubor. Založit pro každou skupinu zvlášť (tedy 6 krát).

Dále v této hodině necháme žáky pracovat samostatně, pouze kontrolujeme, zda dospěli k cíli hodiny – ujasnění, jak bude vypadat závěrečný výstup a ve kterém prostředí ho vytvoří.

2. hodina

Forma a bližší popis realizace

Skupinová forma. Žáci projdou pořízené fotografie videa a budou vybrané soubory ve skupinách zpracovávat. Každá skupina bude zpracovávat svůj okruh.

Metody

Aktivizující metody, žáci se zapojí do řešení problémů. Skupinová i samostatná práce.

Pomůcky

Počítače, tablet, skener, papíry, psací potřeby, pořízené fotografie, případně videa z předchozích aktivit. Všechny další materiály z předchozích aktivit.

Kompetence

Zvýšení komunikačních schopností, posílení prezentačních dovedností. Podpora ústního a písemného projevu. Schopnost práce s digitálními technologiemi. Zvýšení smyslu pro kulturní vyjádření.

Cíl

Žáci vyberou nejvhodnější fotografie do svého výstupu. Některé z nich opraví pomocí nejjednodušších nástrojů pro úpravu fotografií.

Postup

Každá skupina vybere a dále zpracuje videa, která zaznamenali při realizaci jednoho z těchto témat:

Okruh 1: **Četba** – Co a jak čteme? (předčítání seniorům, vytvoření hlasového záznamu částí knih a dalších textů). Jaké knihy mají oblíbené žáci?

Okruh 2: **Cizí jazyky** – Umíme cizí řeč? Co se učí žáci ve školách, jakou mají motivaci? Jaké používají pomůcky? Co už umí?

Okruh 3: **Zábava** – Co nás baví – co baví žáky? Jaké mají koníčky? Ukázky a společné aktivity (moderní sporty, moderní tance, youtube, počítače, ...).

Okruh 4: **Hry** – Hrajeme hry společně – jaké mají oblíbené žáci? Co hrají ve volném čase? Společné hraní moderních deskových her. Ukázky deskových her vhodných pro seniory.

Okruh 5: **Moderní technologie** – Současné moderní technologie. Metody komunikace pro seniory (vzdělávání seniorů zajištěné žáky škol).

Okruh 6: Fotografování – Fotografická dokumentace v současnosti (pořízení obrazového záznamu moderními metodami a jeho úprava).

V této hodině by žáci měli projít záznamy, které byly pořízeny v části 2 a 4. Z pořízených záznamů by měli vybrat ty, které dobře dokumentují jejich práci, jak v situaci, kdy byli hosty na aktivitách seniorů, tak v části, kdy aktivity pro seniory připravovali oni. Pokud existují i záznamy z přípravných aktivit, mohou využít i tyto.

Mohou také dofotografovat další snímky – například celou skupinu, která aktivity připravovala, nebo její jednotlivé členy, mohou naskenovat myšlenkové mapy jako ukázky své práce nebo další materiály, jako byly testy, dotazníky, kvízy, křížovky, atd., které by jako obrazový materiál chtěli použít ve výsledné prezentaci.

V této hodině necháme žáky pracovat samostatně, pouze kontrolujeme, zda dospěli k cíli hodiny – výběru fotografií a obrazového materiálu pro výslednou prezentaci. Učitel pouze poskytuje konzultace, případně pomáhá s výběrem.

3.5.2 Téma č. 2 (Zpracování textů) – počet hodin 2

1. hodina

Forma a bližší popis realizace

Žáci budou připravovat slovní hodnocení jednotlivých aktivit pro závěrečné prezentace. Někdo bude zpracovávat záznam z aktivity seniorů, někdo bude zpracovávat popis přípravných prací a někdo popis části „Žáci pro seniory“ ze společného setkání.

Metody

Metoda projektová, aktivizační metody. Samostatná i skupinová práce.

Pomůcky

Počítače, tablet. Papíry, psací potřeby. Vybrané fotografie z předchozí hodiny.

Kompetence

Zvýšení komunikačních schopností. Podpora ústního a písemného projevu. Schopnost práce s digitálními technologiemi. Zvýšení smyslu pro kulturní vyjádření.

Cíl

Žáci zpracují textové hodnocení aktivit ze všech částí (1 až 4) tak, aby se daly zakomponovat do výsledné prezentace.

Postup

Každá skupina zpracuje výstup za svoje téma, každý člen skupiny bude mít konkrétní úkol (viz lekce 1).

1 až 2 žáci zpracují slovní hodnocení přípravných aktivit – jaké téma si vybrali a proč, jak si mysleli, že bude projekt probíhat a jak se rozhodli ho zpracovat.

1 až 2 žáci zpracují hodnocení vystoupení seniorů, které se týkalo jejich „tématu“.

2 až 3 žáci zpracují hodnocení aktivity, kterou připravili pro seniory, tedy jak se jim to povedlo, jak se lišily představy od skutečnosti. Jak probíhaly přípravné práce.

V této hodině by měli žáci také doplnit slovní popis k připraveným fotografiím z předchozí hodiny.

Texty mohou zapisovat na papíry (různé návrhy popisu fotografií, potom provést výběr) nebo zpracovávat přímo do prezentace. Pokud už nyní budou žáci pracovat s prezentací na počítači, nezapomeňte zdůraznit dodržování zásad správné úpravy textu pro prezentace. Materiál k tomuto tématu je součástí příloh pro další hodiny.

Příloha 2.5.2.2 Tvorba prezentace

Ve výstupu by se měly objevit opravdu stručné texty, důraz by měli žáci klást na scénář prezentace, který si již mohou začít připravovat. Přípravu scénáře si vyzkoušeli již v tématu 3, zde stačí opravdu stručný scénář. Učitel zdůrazní, že je potřeba rozdělit jednotlivé role, aby se u prezentování pokud možno vystřídal alespoň tři členové týmu.

Pro zpracování scénáře prezentace mohou žáci použít připravenou jednoduchou „šablonu“.

Příloha 2.5.2.1 Šablona scénář prezentace

V této hodině byste měli mít domluven termín minikonference. Žáci pověřeni tvorbou pozvánky budou vytvářet pozvánku pro hosty – rodiče, učitele i veřejnost. Ukázka pozvánek, které vytvořili žáci při ověřování, je v části pro žáky.

Poznámka: Pozvánky jsou vytvořené v programu Canva, pozvánky zpracovali členové skupiny fotografování, program si vybrali sami, obsah pozvánky je jen návrhem, musí se doplnit konkrétním programem a termínem konání.

Připomeňte žákům, aby si vše, co zpracovali, uložili.

2. hodina

Forma a bližší popis realizace

Žáci budou dokončovat obsah pro závěrečné prezentace. Nejprve se seznámí/zopakují si zásady správné tvorby textu na počítači, počítavou typografii a v souladu s typografickými a gramatickými pravidly opraví připravené texty. Výstupy budou zpracovávat stručně do prezentace a podrobněji jako návod pro prezentujícího. Rozdělí si úkoly ve skupině. Budou pokračovat v aktivitě z předchozí hodiny.

Metody

Projektová metoda, aktivizační metody. Samostatná i skupinová práce.

Pomůcky

Počítače, tablet. Papíry, psací potřeby. Materiály z předchozích hodin. Prezentace zásady tvorby prezentace – Příloha 2.5.2.2.

Kompetence

Zvýšení komunikačních schopností. Podpora ústního a písemného projevu. Schopnost práce s digitálními technologiemi. Zvýšení smyslu pro kulturní vyjádření.

Cíl

Žáci připraví všechny materiály pro prezentaci. Provedou kontrolu správnosti a úplnosti.

Postup

Žáci budou vybírat z připravených slovních hodnocení aktivit hlavní myšlenky, které budou tvořit základ textového obsahu prezentace každé skupiny. Text již mohou začít vkládat do prostředí prezentačního programu.

Učitel zopakuje zásady pro tvorbu vedené prezentace z formální výuky. Může použít prezentaci, která je v příloze:

Příloha 2.5.2.2 Tvorba prezentace

Odpověď na otázku z prezentace

Otázka: Platí pro prezentace, určené pro seniory, nějaké zvláštní pravidlo pro úpravu textu?

Odpověď: Prezentace by měla být velice dobře čitelná, volíme proto větší písmo než obvykle (alespoň velikost 13) a dobrý kontrast písma a pozadí.

Do prezentace, která zatím nebude mít nastavený žádný design, poskládají žáci materiály – fotografie a texty, které připravili v předchozích hodinách celku 5.

Žáci, kteří program ověřovali, se rozhodli zpestřit závěrečnou konferenci kvízovými soutěžemi, sami připravili otázky ze svého vystoupení pro diváky, a to za každou skupinu. Otázky připravili v této hodině a zapracovali je na konec prezentace. Jednalo se o otázky znalostní a otázky na postřeh, kde chtěli zjistit, jak pozorně účastníci budou sledovat jejich vystoupení.

3.5.3 Téma č. 3 (Příprava prezentace) – počet hodin 2

1. hodina

Forma a bližší popis realizace

Žáci budou připravovat po skupinách prezentace výsledků žákovského projektu. Nejprve se seznámí/zopakují si zásady tvorby správné prezentace (viz příloha 2.5.2.2), rozšíří znalosti o designu Příloha 2.5.3.1 Vzhled prezentace.

Výsledné prezentace budou v podobě vhodné pro představení na závěrečné minikonferenci. V prezentacích budou zapracovány texty, fotografie a multimediální materiál, který žáci nashromáždili v průběhu aktivit a připravili v předchozích 4 hodinách. Skupina bude pracovat společně na jednom výstupu.

Metody

Projektová metoda, skupinová, kooperativní. Skupinová práce.

Pomůcky

Počítače, tablet. Papíry, psací potřeby. Prezentace příloha 2.5.2.2 (k opakování) a příloha 2.5.3.1

Kompetence

Zvýšení komunikačních schopností, posílení prezentačních dovedností. Podpora ústního a písemného projevu. Schopnost práce s digitálními technologiemi. Zvýšení smyslu pro kulturní vyjádření.

Cíl

Žáci vytvoří konečnou podobu prezentace pro závěrečný výstup.

Postup

Žáci budou zpracovávat prezentace v prezentačním programu. Vyberou si prostředí, kde chtějí výstup zpracovávat na základě znalostí z formální výuky. Mohou pracovat v programu Microsoft PowerPoint. LibreOffice Impress nebo v některém online programu například Prezi. Vzhledem k nejistému připojení k internetu v místě závěrečné minikonference je potřeba výstup uložit na médium nezávisle na internetu.

Učitel bude klást důraz na správnou tvorbu vedené prezentace z hlediska obsahu i formální úpravy. Postup je uveden v příloze (*Příloha 2.5.2.2 Tvorba prezentace*), úprava prezentace je představena v prezentaci *Příloha 2.5.3.1 Vzhled prezentace*.

Žáci vloží veškerý vybraný materiál do prezentace dle správného logického pořadí. Doplní titulní list, úvodní slovo a závěr. Délka prezentace bude pro všechny skupiny stejná, a to 5 až 7 minut. Dokončí vzhled prezentace.

Pokud je čas, může vzniknout prezentace ve více variantách, a pak si mohou žáci vybrat tu, na které se shodne většina. Záleží na zdatnosti žáků a rychlosti práce.

V této hodině žáci dokončí i scénář prezentace. Žáci by měli jasně vědět, kdo co bude říkat, jak budou na sebe navazovat. Určí se, kdo bude ovládat prezentaci a jak (ovladač, přímo z počítače).

Metodická poznámka

Celou konferenci povede učitel – konferenciér, žáci budou pouze vyzváni, aby představili svoje téma. Závěrečné kvízové soutěže bude moderovat také učitel – konferenciér.

V čase před minikonferencí je také možné zajistit propagační materiály jako ceny do kvízové soutěže. Tento úkol lze zadat žákům, ale pravděpodobně ceny bude muset zajistit učitel ve spolupráci se školou, SVČ a okolními organizacemi. Při ověřování jsme získali jako ceny do soutěže propagační předměty (propisovačky a bloky ze Střediska služeb školám z Brna).

Také je vhodné, aby ve formální výuce – v předmětu výtvarná výchova – žáci vyrobili nějaké drobné upomínkové předměty jako dárky pro seniory, nejlépe při formálních aktivitách ve výtvarné výchově. Je potřeba, aby pedagog – vedoucí kroužku – dopředu domluvil s pedagogem – učitelem výtvarné výchovy tuto možnost. Pokud učitel VV souhlasí, necháme na žácích, aby si to dále domluvili sami. Při ověřování vytvořili žáci v hodinách výtvarné výchovy pěkné keramické drobnosti, které sami i zajímavě zabalili.

2. hodina

Forma a bližší popis realizace

Žáci si vyzkouší prezentovat, co si připravili. Seznámí se zásadami pro správné prezentování, dozví se také, jak bude vypadat průběh minikonference.

Metody

Projektová metoda, aktivizační metody.

Pomůcky

Počítače, projektor, tablet. Papíry, psací potřeby. Zpracované materiály z předchozích hodin části 5. Prezentace Příloha 2.5.3.2.

Kompetence

Zvýšení komunikačních schopností, posílení prezentačních dovedností. Podpora ústního a písemného projevu. Schopnost práce s digitálními technologiemi. Zvýšení smyslu pro kulturní vyjádření.

Cíl

Žáci se seznámí se zásadami pro prezentování na veřejnosti. Vyzkouší si prezentaci, finalizaci před minikonferencí.

Postup

V této hodině by žáci měli mít dokončenou prezentaci a měli by si ji vyzkoušet. Zkouška může probíhat tak, že všichni předvedou, co mají připraveno (zde je problém s časem, protože učitel již nebude mít čas se k případným nedostatkům vyjádřit) nebo ve dvou skupinách (každá s jedním učitelem) bude více prostoru na úpravy. Důležité je kontrolovat časový limit.

Před předvedením prezentace – pokud žáci neznají z formální výuky některého předmětu – seznámit žáky se zásadami prezentačních dovedností. K tomu můžete použít přílohu – Příloha 2.5.3.2 *Úplné základy prezentační dovednosti*, případně odkazy, s informacemi týkajícími se základů prezentačních dovedností:

inspiraci můžete získat zde: <http://www.atriagroup.cz/prezentacni-dovednosti-6-chyb-zacatecniku/>

Jak nemá vypadat prezentace: <https://www.youtube.com/watch?v=yLhUfmn4ELs>

Doporučená kniha pro učitele Rétorika a prezentace – od autora Emila Hierholda.

Informujte také žáky, že celou konferenci povede jako moderátor učitel – konferenciér, a jednotlivé skupiny budou vždy vyzvány, aby představily svoje téma. Také závěrečné kvízové soutěže bude moderovat učitel – konferenciér. Žáci pouze promítnou a přečtou otázky. Vyhodnocení budou sledovat a provádět učitelé. Může být pouze určena vybraná dvojice žáků, která bude rozdělovat odměny.

Učitel má také již přesně domluven průběh minikonference. Seznámí žáky s tím, jak přesně bude konference probíhat, tedy s jejím harmonogramem. Podle místních možností (kapacita místnosti) je vyzve, aby pozvali svoje příbuzné a kamarády na tuto akci. Pokud jsou vytvořené pozvánky, žáci si je převezmou.

Učitel také zajistí pozvání všech seniorů, kteří se aktivit zúčastnili, na tuto akci.

3.5.4 Téma č. 4 (Minikonference) – počet hodin 2

Před minikonferencí učitelé zajistí:

- termín konání akce
- místnost a techniku
- pozvání vedení školy, SVČ, učitelů a seniorů

1. hodina (bude časový úsek 60 minut)

Forma a bližší popis realizace

Program závěrečné minikonference bude sestaven z prezentací vytvořených žáky. Minikonference bude určena pro zúčastněné seniory, další seniory, rodiče a prarodiče žáků, spolužáky a veřejnost. Závěrečná minikonference se uskuteční v sále, aby byl prostor pro všechny zájemce. V rámci programu proběhne prezentace všech výstupů. Mohou také před konferencí připravit výstavku rukodělných výrobků, které vznikly ve spolupráci se seniory, případně fotografií, které společně vytvořili. V prostorách konání minikonference se mohou prezentovat i jiné aktivity školy, ze které jsou zapojení žáci, aktivity SVČ, které spolupracovalo na programu a samozřejmě i klubu seniorů. Minikonference bude současně závěrečným společným setkáním seniorů a žáků.

Metody

Projektová metoda, aktivizační metody.

Pomůcky

Dataprojektor, počítač, ozvučení, ceny do soutěží, dárky pro seniory, připravené prezentace jednotlivých skupin žáků.

Kompetence

Zvýšení komunikačních schopností, posílení prezentačních dovedností. Podpora ústního a písemného projevu. Schopnost práce s digitálními technologiemi. Zvýšení smyslu pro kulturní vyjádření.

Cíl

Žáci seznámí s výstupy projektu ostatní žáky, učitele, rodiče, prarodiče, seniory zapojené do programu a další osoby z řad veřejnosti místa, kde aktivita probíhala.

Postup

Konferenci moderuje učitel (učitelé) – vedoucí kroužku.

Předpokládaný program minikonference:

1. Zahájení – úvodní slovo řešitele projektu, přivítání, seznámení s programem (5 minut)
2. Prezentace jednotlivých skupin žáků, seznámení s výstupy okruhů (jedna skupina 5 až 7 minut), po každém vystoupení hodnocení kvízové soutěže s předáním odměny výherci (tato část celkem 45 minut).

Pořadí vystoupení:

Okruh 1: **Četba**

Okruh 2: **Cizí jazyky**

Okruh 3: **Zábava**

Okruh 4: **Hry**

Okruh 5: **Moderní technologie**

Okruh 6: **Fotografování**

3. Závěr – vystoupení předsedkyně Klubu seniorů, ředitelky SVČ a zástupce školy (10 minut).
Poděkování seniorům za spolupráci, předání dárků.

2. hodina (jen 30 minut)

Forma a bližší popis realizace

Po konferenci bude ještě následovat závěrečné neformální shrnutí a zhodnocení všech projektových aktivit učitele, seniory a žáky a diskuze zúčastněných.

Metody

Projektová, diskusní.

Pomůcky

Papíry, psací potřeby. Poznámky z aktivit. Příloha dotazník 2.5.4.1

Kompetence

Zvýšení komunikačních schopností, argumentačních schopností. Sociální a občanské schopnosti.

Cíle

Žáci uskuteční závěrečnou reflexi programu.

Postup

Po konferenci proběhne ještě krátké závěrečné neformální shrnutí a zhodnocení všech projektových aktivit učiteli, žáky i zástupci seniorů a na závěr diskuze zúčastněných směřující k možnostem další spolupráce.

Další možností spolupráce jsou představení dalších volnočasových aktivit: cestování, srazy spolužáků, vycházky a turistika, zahradničení, výtvarné činnosti (malba, keramika, další výtvarné techniky, vaření a pečení, další pohybové aktivity, divadlo, oslavy tradic, ...).

V rámci závěrečné části proběhne plánovaná reflexe aktivit.

V rámci tematického bloku č. 4 si žáci měli připravit odpovědi na otázky:

1. Co se vám při realizaci aktivity opravdu podařilo?
2. Co se vám naopak příliš nepovedlo?
3. Dozvěděli jste se vy sami něco nového?
4. Překvapilo vás při realizaci aktivity něco?
5. Jak celkově hodnotíte tuto aktivitu?

Nyní je prostor na to, zodpovědět si otázky za jednotlivé skupiny.

Zpětná vazba se dá realizovat i formou nedokončených vět, které mohou žákům lépe pomáhat ve vlastním vyjádření. Například:

Při realizaci této aktivity mě opravdu překvapilo ...

Nečekal jsem, že ...

Dozvěděl jsem se, že ...

Zajímavé by bylo získat zpětnou vazbu písemně tímto způsobem třeba od všech žáků. Zajímat by nás mělo nejen naplnění cílů kognitivních, ale zejména afektivních – tedy vytváření vztahu k seniorům. Při sdílení se seniory, při prožívání s nimi apod. bylo něco, co vás překvapilo?

Jak byste po programu charakterizovali seniory? Žáci porovnají odpovědi se svými názory zaznamenanými v prvním tematickém celku.

Žáci by měli odpovědět na další otázky, například: bavilo tě to, zajímalo tě to, naučil ses něco, v čem tě to posunulo, využiješ to, co se ti podařilo, zhodnoťte dnešní konferenci, ...

Na závěr, bezprostředně po aktivitách, je důležité, aby učitelé zhodnotili činnost celého kroužku, pochválili všechny zapojené žáky. Vyzdvihli zejména to, co se jim povedlo.

V rámci ověřování dostali žáci od svých učitelů a od zapojených seniorů drobné odměny ve formě sladkostí (zejména výborný ohlas měly koláčky upečené seniory).

Na závěr vyplní žáci, senioři i učitelé dotazník k projektu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Dotazník pro zapojené k projektu Ve škole po škole

č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16-032/0008190

Zakroužkuj, které projektové aktivity ses zúčastnil/a

- a) Moderní technologie
- b) Příloha místního zpravodaje
- c) Učíme se v lavicích i bez lavic – spolupráce s klubem seniorů

1. Vyznač, zda vnímáš účast na této aktivitě jako obohacení školní výuky?

ano / nevím / ne

2. Ohodnot' známkou jako ve škole, jak ti vyhovovali lektori projektových aktivit.

1 2 3 4 5

3. Zakroužkuj, zda ti vyhovoval čas konání aktivit.

ano / nevím / ne

4. Napiš, co tě při projektové aktivitě zaujalo.

5. Co bys na programu změnil/a?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4 Příloha č. 1 – Soubor materiálů pro realizaci programu

Na všechny přílohy jsou odkazy v tématech. Jedná se o ukázky materiálů jako inspirace pro žáky. Vztahují se k určitému tematickému celku, například 2.3.2 a další číslice představuje pořadové číslo přílohy.

4.2.3 Přílohy k tematickému bloku 2.3

Příloha 2.3.1.1 Seznam odkazů k tématu četba

Příloha 2.3.1.2 Seznam odkazů a odkazů k tématu jazyky

Příloha 2.3.1.3 Seznam odkazů k tématu zábava youtube

Příloha 2.3.1.4 Seznam odkazů k tématu hry

Příloha 2.3.1.5 Seznam odkazů k tématu fotografování

Příloha 2.3.2.1 Kvíz moderní technologie vytvořený žáky

Příloha 2.3.2.2 Křížovka zvířata anglicky.

Příloha 2.3.2.3 Křížovka – moderní technologie

Příloha 2.3.2.4 Připravený bodovací arch žáky k tématu „Hry“ vytvořený při ověřování

Příloha 2.3.3.1 Otázky k ukázce „Četba“ připravené žáky při ověřování programu

Příloha 2.3.3.2 Kvíz pro téma „Četba“ připravený žáky při ověřování programu.

Příloha 2.3.3.3 Křížovka k tématu „Četba“ vytvořená žáky při ověřování programu

4.2.4 Přílohy k tematickému bloku 2.4

Příloha 2.4.1.1 Kvíz připravený skupinou „Cizí jazyky“ při ověřování programu

Příloha 2.4.1.2 Přiřazovací cvičení k tématu Jazyky vytvořené žáky při ověřování

Příloha 2.4.1.3 Křížovky k tématu jazyky vytvořené při ověřování

Příloha 2.4.1.4 Prezentace o youtube vytvořená žáky při ověřování programu

Příloha 2.4.1.6 Připravená zpětná vazba žáky k aktivitě Hraní her

Příloha 2.4.1.7 Připravené otázky ve formě prezentace pro seniory, vytvořené při ověřování programu téma Moderní technologie

Příloha 2.4.1.8 Úkoly na vyhledávání z prezentace k tisku

Příloha 2.4.1.9 Prezentace Komunikační technologie

Příloha 2.4.1.10 Prezentace Nebezpečí na Internetu

Příloha 2.4.1.11 Připravená zpětná vazba žáky k aktivitě Fotografování

Příloha 2.5.1.1 Ochrana osobních údajů prezentace

4.2.5 Přílohy k tematickému bloku 2.5

Příloha 2.5.2.1 Šablona scénář prezentace

Příloha 2.5.2.2 Tvorba prezentace

Příloha 2.5.3.1 Vzhled prezentace

Příloha 2.5.3.2 Úplné základy prezentační dovedností

Příloha 2.5.4.1 Dotazník projektu

5 Příloha č. 2 – Soubor metodických materiálů

Tyto přílohy představují materiály vytvořené autory při tvorbě programu a jsou doplněné o materiály vytvořené žáky při ověřování programu jako výstupy z realizovaného žákovského projektu. Tyto materiály nebyly dodatečně nijak upraveny, slouží jako inspirace pro další realizátory programů a mohou obsahovat chyby.

Na jednotlivé přílohy vedou odkazy z metodické části. Způsob číslování je: Metodický blok 3.3.2 a další je pořadové číslo přílohy.

5.3.2 Přílohy k tematickému bloku 3.2.2

Příloha 3.2.2.1 Poznávání autorů

Příloha 3.2.2.2 Bodovací karta pro aktivitu seniorů Hraní her

5.3.3 Přílohy k tematickému bloku 3.3.2

Příloha 3.3.2.5 Šablona kvízu

Příloha 3.3.2.6 Vzorový kvíz Moderní technologie s řešením

Příloha 3.3.2.2 Jazykový kvíz – vzor

Příloha 3.3.2.1 Kvíz moderní technologie vytvořený žáky – řešení

Příloha 3.3.2.4 Šablona křížovky

Příloha 3.3.2.2 Křížovka – zvířata anglicky – řešení

Příloha 3.3.2.3 Křížovka – moderní technologie – řešení

5.3.3 Přílohy k tematickému bloku 3.3.3

Příloha 3.3.3.2 Kvíz pro téma „Četba“ připravený žáky při ověřování programu – řešení

Příloha 3.3.3.3 Křížovka k tématu „Četba“ vytvořená žáky při ověřování programu s řešením

Příloha 3.3.3.4 Bodovací karta

5.3.4 Přílohy k tematickému bloku 3.4

Příloha 3.4.1.1 Kvíz připravený skupinou „Cizí jazyky“ při ověřování programu – řešení

Příloha 3.4.1.2 Přiřazovací cvičení k tématu Jazyky vytvořené žáky při ověřování – řešení

Příloha 3.4.1.3 Křížovky k tématu jazyky vytvořené při ověřování – řešení

Příloha 3.4.1.4 Šablona pexesa

Příloha 3.4.1.5 Pexeso k tématu „Jazyky“ – ukázka

Příloha 3.4.1.6 Šablona dvojice

Příloha 3.4.1.7 Prezentace pojmy z oblasti fotografování

Příloha 3.4.1.8 Fotografie k určování chyb a k úpravě

5.3.5 Přílohy k tematickému bloku 3.5

Příloha 3.5.1.1 Ochrana osobních údajů – legislativa GDPR

6 Příloha č. 3 – Závěrečná zpráva o ověření programu v praxi

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II

Povinně volitelná aktivita č. 3, 4, 6 a 7

Zpráva o ověření programu v praxi

závěrečná¹

V průběžné zprávě uvádějte informace o ověření programu s jednou ověřovací skupinou v případě, že bude probíhat následné ověření s další ověřovací skupinou.

V závěrečné zprávě uvádějte souhrnné informace shrnující/rekapituluující celý proces (všechna) ověření programu, popř. informace o ověření programu, které bude realizováno jen s jednou ověřovací skupinou.

I.

Příjemce	Středisko služeb školám a zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Brno, příspěvková organizace
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008190
Název projektu	Ve škole po škole
Název vytvořeného programu	Učíme se v lavicích i bez lavic
Pořadové číslo zprávy o realizaci	3.

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen²
Gymnázium Zastávka	X/2018 až V/2019	30 žáků primy (8. ročník ZŠ)

¹ Nehodící se škrtněte.

² Uveďte stručně charakteristiku a velikost skupiny (např. 25 žáků 7. ročníku ZŠ apod.) a název organizace.

1. Stručný popis procesu ověření programu

a) Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?

Ověření programu probíhalo v prostorách SVČ Rosice, klubovně Klubu seniorů Rosice a v počítačové učebně Gymnázia T. G. Masaryka v Zastávce. Program byl veden vždy dvěma lektory a dále realizátory z řad Klubu seniorů z Rosic a pracovníků projektu ze SSŠ Brno.

Cílovou skupinu tvořilo 30 žáků prvního ročníku šestiletého gymnázia. Lektorem programu za formální vzdělávání byl třídní učitel, který zajišťoval kontakt mezi žáky a seniory a zabezpečoval také organizační stránku setkání (informace rodičům o projektu, souhlas rodičům se zapojením dětí do projektu, informovanost rodičů o jednotlivých schůzkách, jednání o termínech konání apod.). Lektor za neformální vzdělávání byla na část úvazku pedagogická pracovnice SVČ a na část předsedkyně klubu seniorů, které zajišťovaly přípravu odborných aktivit. V průběhu ověřování se z důvodu nemoci vystřídal na pozici pracovnice za SVČ dvě lektorky. Realizace všech aktivit se účastnili vždy nejméně dva lektori. Další pomocní lektori z řad seniorů a pracovníků projektu zajišťovali doprovod při aktivitách a pomáhali při realizaci schůzek, doprovodu žáků na místo konání apod. Do programu bylo zapojeno celkem cca 30 seniorů, kteří se ale neúčastnili všech aktivit.

b) Jaký byl zájem cílové skupiny?

Většina žáků projevovala značný zájem o všechny části programu. Důležitým faktorem byla vhodná motivace hned na začátku ověřování programu. Jednotlivé skupiny potom pracovaly poměrně samostatně a s nadšením.

c) Jaká byla reakce cílové skupiny?

Reakce žáků byla převážně pozitivní. Více o jejich hodnocení se lze dočíst dále v tomto dokumentu.

2. Výsledky ověření

a) Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:

1. Základním problémem bylo podhodnocení počtu pedagogických pracovníků potřebných pro realizaci programu. Zajištění programu pouze dvěma pracovníky bylo velice obtížné, někdy nemožné, a proto v rolích lektorů dále vypomáhali pracovníci projektu ze SSŠ Brno a také členové klubu seniorů, případně pracovníci SVČ, kteří do projektu oficiálně zapojeni nebyli. Práce se skupinou 30 žáků současně (zejména ve fázi přípravy aktivit pro seniory a zpracování výstupů) byla komplikovaná, a proto došlo k rozdělení a každý lektor pracoval pouze s polovinou třídy. Vzhledem k omezené časové dotaci na přípravu byl problém s tím, že u některých skupin – které potřebovaly pomoc lektora, čas přípravy přesáhl plánovaný čas na danou aktivitu.

2. Dalším nedostatkem byl podhodnocený rozpočet projektu, kdy nebylo dopředu počítáno s cestovným mezi místem realizace aktivit a školou ani pro žáky ani pro seniory. Důležitým problémem bylo proplacení nákladů na rukodělné výrobky, které si naplánovali seniory, ale vedení projektu to nakonec vyřešilo z nepřímých nákladů.

3. Určitým problémem bylo u některých témat i zajištění dokumentace aktivit, protože všichni žáci byli v aktivitách přímo zainteresováni a nemohli tak současně natáčet

záznam nebo pořizovat fotodokumentaci. Pro tuto činnost navíc nebylo dostatečné množství zařízení. Nakonec byla využívána zařízení z majetku SVČ a gymnázia, která byla zapůjčena na aktivitu k užívání (jednalo se zejména o tablety, kamery a tiskárnu).

b) Návrhy řešení zjištěných problémů:

Ad 1. Řešením problému by bylo zapojit více pedagogů do realizace aktivit nebo pracovat s menší skupinou žáků. Při přípravě žákovských aktivit by také bylo optimální žáky rozdělit a pracovat vždy pouze s jednou skupinou, která by si připravovala jedno téma (tedy časová dotace pro žáky 30 hodin a pro lektory dvojnásobná). Do úpravy programu doporučujeme počítat se třemi lektory a třemi asistenty, kteří by zajišťovali dozor nad žáky při aktivitách.

Ad 2. Situaci s cestovným by řešilo zapojení školy i seniorů ze stejného místa, aby se nemuselo řešit dojíždění některé ze skupin.

V ostatních případech náklady na cestovné, pomůcky a materiál je nutné začlenit do rozpočtu programu.

Ad 3. Při přípravě aktivit by bylo vhodné dopředu určit dva až tři žáky, kteří by měli na starost pouze dokumentaci aktivit, s tím, že některé skupiny potom měly méně členů. Případně vyčlenit z každé skupiny jednoho žáka, který by dokumentaci zajišťoval. Při jednotlivých aktivitách by se mohli žáci na tvorbě dokumentace střídat – navrhuje zpracovat do programu.

c) Bude/byl vytvořený program upraven?

Program bude upraven s využitím nabytých informací a zkušeností z průběhu realizace. Bude doplněn o poznatky do metodické části a rozšířen i o ukázky materiálů, které při realizaci vznikly.

Doporučujeme také upravit aktivitu čtení. Žádná z cílových skupin neprojevila zájem o audioknihy. Někteří žáci je ani neznali a tento způsob seznamování s literaturou jim není blízký. Proto ani neměli zájem nějakou knihu / povídku namluvit. Podobně senioři dávali přednost tištěným knihám a audiozáznam díla je nezaujal.

d) Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?

Mimo výše uvedených návrhů bude upravena zejména část týkající se konkrétní náplně jednotlivých témat, tak jak bylo realizováno se žáky, podle jejich nápadů. Bude rozšířena metodická část o náměty, které vznikly při realizaci.

Úprava aktivity čtení proběhne podle návrhu v bodu c). Tvorba a využití audioknih bude pouze jako volitelná varianta tohoto okruhu.

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření³

a) Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?

Někteří žáci hodnotili program jako obohacení školní výuky. Líbilo se jim, že poznali seniory z jiné stránky a seznámili se s konkrétními lidmi, se kterými se společně scházeli. Aktivitu hodnotili jako zajímavé. Více preferovali ty aktivity, na kterých se sami aktivně podíleli.

Skupina seniorů hodnotila program jako překvapivý a velice přínosný. Žáci „byli skvělí“, „výborně spolupracovali“, „často nás nečekaně a příjemně překvapovali“.

b) Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?

³ Vychází z evaluačních dotazníků žáků, učitelů, realizátorů programů – pracovníků neformálního vzdělávání či záznamů z rozhovorů s dětmi, které příjemce uchovává pro kontroly na místě.

Výborná příprava aktivit. Příjemné a vlídné chování seniorů, jejich ochota spolupracovat a nadšení pro připravené aktivity žáků. V dalším hodnocení se žáci již lišili a každý vyjádřil svůj subjektivní názor. Například: „Zaujalo mě, že někteří senioři uměli s moderními technologiemi“, „Zaujalo mě focení. Bylo zajímavé vidět, jak se Rosice změnily“, „Zaujalo mě, když jsme tancovali country tanec. Seniorky ho opravdu uměly“, „Práce se seniory a to vyprávění o cestování v zahraničí“, „Zajaly mě buchty a perníčky, které nám seniorky nabídly“,...

Senioři pozitivně hodnotili zejména to, že se seznámili s volnočasovými aktivitami žáků a lépe pochopili zájmy, které mají jejich vnuci nebo pravnuci. Výborně hodnocená byla aktivita fotografování, ve které by chtěli dále pokračovat stejně jako moderní technologie.

c) Jak byl hodnocen věcný obsah programu?

Obsah žáci označili za zajímavý, poutavý a poučný. Někteří projevili zájem se seniory dále setkávat. Podobně byl program hodnocen skupinou zapojených seniorů. Z jejich strany byl velký zájem o pokračování aktivit se stejnou nebo i jinou skupinou.

d) Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?

Žákům nevyhovoval čas konání aktivit. Je to dáno tím, že většina žáků na gymnázium dojíždí z okolních obcí. Po skončení aktivit se někteří obtížně dostávali domů. Většina žáků čas konání aktivit uvedla jako položku, kterou by na programu změnila. Nenavrhli ovšem žádné řešení.

e) Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?

Žáci byli s lektory programu spokojeni, hodnotili je jako ochotné, přívětivé. V hodnocení ocenili jejich zapojení do konkrétních aktivit.

f) Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?

Jediné výhrady byly k času konání aktivit. Problémem bylo, že program byl zahájen po začátku školního roku, byl dán již rozvrh hodin a žáci měli naplánovány i volnočasové aktivity. Proto nebyl stanoven jeden den k realizaci, ale dny se střídaly.

g) Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?

Opakovaly se pouze připomínky k časové organizaci programu, které jsou zmíněny v předchozích bodech.

h) Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?

K časové realizaci programu: Vhodné by bylo počítat již dopředu se zapojením určité třídy a přizpůsobit tomu rozvrh hodin, některý den kratší vyučování a současně také dopředu oznámit tento termín žákům, aby nekolidoval s jinými volnočasovými aktivitami.

i) Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?

Lektoři byli příjemně překvapeni nadšením žáků i seniorů o společné aktivity. Překvapivé také bylo, jak samostatně žáci přistoupili ke zpracování jednotlivých témat a jak zvládli závěrečnou prezentaci před celou školou, byť na této akci byli nejmladší.

j) Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?

Jak již bylo sepsáno výše, bude program upraven zejména doplněn o poznatky

v metodické části.

k) Budou tyto návrhy realizátorů zpracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?

Výše zmíněné návrhy na úpravy budou zpracovány do nové verze.

l) Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zpracovány do další/finální verze programu:

- Úprava počtu pracovníků
- Nový návrh rozpočtu programu v optimální a minimální úrovni
- Úprava okruhu čtení
- Úprava programu – zajištění dokumentace aktivit
- Úprava a doplnění celé metodické části o výstupy z ověřování, konkrétní žakovské materiály budou doplněny jako přílohy s odkazy z metodické části

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Mgr. Zuzana Klusková	9. 7. 2019	